

Sveže prvomajsko jutro z rdečimi zastavami in rdečim cvetjem v gumbnicah ni samo zgodovina, je predvsem večno snujoča bodočnost človeštva. Narava in človek sta se znašla pred novim, mnogo obetajočim naporom.

Je rdeča zastava res samo simbol puntarjev, nekdanj kmečkih, nato delavsko-kmečkih in zdaj že celih narodov in celin v boju zoper nasilje, zatiranje, rasno zapostavljanje, izkoriščanje v vseh oblikah? Gotovo ni samo to.

Rdeča zastava je delovnim množicam tudi simbol ljubezni, enakopravnosti, bratstva, požrtvovalnosti, socializma, komunizma, sveta, ki šele nastaja in o katerem imamo vsak svoje izkušnje in neskončne vizije o tem, kaj naj bi postal. Vse je odvisno od ljudi, če so preudarni poznavalci prirodnih in družbenih zakonov.

Prvi maj, praznik mednarodne solidarnosti, vsak po svoje občuti. Doseženo nas navdaja s ponosom, nam utrjuje zavest o tem, da je mogoče z združenim delom spreminjati svet in odnose v njem. Delovni človek ni več san.o neznana in neizobražena množica, vse bolj postaja osveščena, v skupnost vezana osebnost. Če hočemo po samoupravni poti obvladati čedalje bolj zahtevne probleme razvijajoče se

dem, potrebuje več sredstev. Sporno je, ker teh sredstev ni dovolj, a dovolj jih ne bo moglo biti, če bo naša proizvodnja zastajala za deželami, s katerimi se rado primerja raven šolstva, zdravstva, znanosti, kulture itd. Samo dejstvo, da smo socialistična skupnost, še ne daje dovolj sredstev, zlasti še, ker sebičnosti še nismo izkoreninili.

Zato je 1. maj tudi čas razmišljanja. Vsak izmed nas naj samokritično oceni svoj enoletni doprinos v skupno zakladnico. Čeprav smo veliko naredili, si vsak glede na obseg svoje odgovornosti lahko očita, da marsičesa ni opravil, kot bi bilo treba. Sebičnost ni gradivo samoupravnega socializma, ki zahteva znanje, vzajemno spoznavanje družbene strani raznih področij ter visoko in stalno obnavljajočo raven kulturnih, moralnih in etičnih vrednot človeka. V zrelem kolektivu direktor ne more biti diktator, je le spoštovan dirigent orkestra, ki v podrobnostih pozna in spodbuja tvornost svojih sodelavcev.

Žene imajo glede na položaj v proizvodnji, v družini in družbi še posebej mnogo eksplozivne snovi za razmišljanje. V čem in v koliko je samoupravni socializem izpolnil njihova pričakovanja. Ali so storile dovolj, da se npr. uredi varstvo otrok, bolnikov, starejših oseb itd. Če pričakujejo, da bodo za to našli

France Kimovec:

Pod rdečo zastavo prvomajske misli

socialistične družbe v mednarodnem in domačem obsegu, se mora vsak izmed nas zamisliti nad svojim delom in ravnanjem. Politika ni privilegij, je le naša skupna dolžnost.

Reforma nam je razkrila mnoge slabosti, iz katerih so zrastle različne ideje za njihovo obvladovanje. Nekateri sodijo, da je težavam vzrok samoupravljanje, ki baje vnaša v sodobne, strogo urejene tehnološke postopke prvine neurejenosti in samovolje, a zato so drugi mišljenja, da je samoupravljanje še premalo, da delovni človek še vedno ne odloča ali tudi ne more odločiti kot dober gospodar v socialistični družbi. To misel so delavci mnogih kolektivov podprli s tem, da so večji del prigradarjenih sredstev namenili razširjanju in modernizaciji proizvodnje. Kmetje so glede svojega doprinosu v proizvodnem sodelovanju prav tako jasno izrazili svoje nazore o tem.

Tudi o tem ni dvoma, da je ob sodobnem razvoju znanosti treba — še posebej socialistični družbi — več in vedno boljših šol, da sodobna medicinska znanost, če naj služi delovnim lju-

di, potrebuje več sredstev. Sporno je, ker teh sredstev ni dovolj, a dovolj jih ne bo moglo biti, če bo naša proizvodnja zastajala za deželami, s katerimi se rado primerja raven šolstva, zdravstva, znanosti, kulture itd. Samo dejstvo, da smo socialistična skupnost, še ne daje dovolj sredstev, zlasti še, ker sebičnosti še nismo izkoreninili.

Zato je 1. maj tudi čas razmišljanja. Vsak izmed nas naj samokritično oceni svoj enoletni doprinos v skupno zakladnico. Čeprav smo veliko naredili, si vsak glede na obseg svoje odgovornosti lahko očita, da marsičesa ni opravil, kot bi bilo treba. Sebičnost ni gradivo samoupravnega socializma, ki zahteva znanje, vzajemno spoznavanje družbene strani raznih področij ter visoko in stalno obnavljajočo raven kulturnih, moralnih in etičnih vrednot človeka. V zrelem kolektivu direktor ne more biti diktator, je le spoštovan dirigent orkestra, ki v podrobnostih pozna in spodbuja tvornost svojih sodelavcev.

Žene imajo glede na položaj v proizvodnji, v družini in družbi še posebej mnogo eksplozivne snovi za razmišljanje. V čem in v koliko je samoupravni socializem izpolnil njihova pričakovanja. Ali so storile dovolj, da se npr. uredi varstvo otrok, bolnikov, starejših oseb itd. Če pričakujejo, da bodo za to našli

RAZVESELJIVA VEST IZ ŽABJE VASI

Končno osebni avtomobili tudi iz novomeške IMV

5000 austinov na leto — Naprodaj za dinarje

V petek dopoldne je IMV iz Novega mesta na mednarodnem avtomobilskem sejmu v Beogradu, kjer letos razstavlja v najlepši dvorani, priredila pogovor z novinarji. Generalni direktor IMV Jurij Levičnik je dokončno potrdil vest o izdelavi osebnih avtomobilov BMC-IMV 1300 (Austin-Morris) v Novem mestu.

Nadaljevanje na 6. strani

OD 25. IV. DO 5. V.

Nekako od 25. do 29. aprila deževno in hladno. Od 30. aprila do 5. maja bo prevladovalo lepo vreme, vendar včasih krajevne nevihte, zlasti okrog 3. in 5. maja.

Dr. V. M.

ZA PRVI MAJ, MEDNARODNI PRAZNIK DELA,
ISKRENO ČESTITAMO VSEM NAROČNIKOM,
SODELAVCEM IN PRIJATELJEM
NAŠEGA TEDNIKA, TER JIM ŽELIMO
PRIJETEN ODDIH

DOLENJSKI LIST

Znani ameriški tehnik »Times« poroča, da je neki poslovni magnat iz Memphisa (ZDA) naročil umor črnškega voditelja dr. Martina Luthra Kinga. List piše, da je magnat podkupil poklicnega revolveraša, da je za 5.000 dolarjev streljal na Kinga. Sicer pa je znano, da je Amerika dežela, kjer so uslužnosti najbolj razvite... Član kongresa ZDA Mendel Rivers je te dni prišel na dan z »originalnim« predlogom. Pravi, da je za pogajanja z DR Vietnamom, toda če se Vietnamci nočejo sprizjanziti s takim načinom pogajanj kot to zahteva Washington, potem naj bi zadevo rešili zelo odločno — z atomskimi bombami, ki bi jih vrtil nad DR Vietnam. Norcev sicer nikjer ne manjka, nerodno in nevarno pa je, če zavzamemo tak položaj kot Rivers, ki je predsednik kongresnega odbora, ki se ukvarja s politiko ameriške armade... Izraelska armada je pravkar končala postavljanje prvega mizega polja na jordansko-izraelski knjižni prekinitve ognja. Svojevrstni prispevek k reševanju krize na Srednjem vzhodu... V Baden-Badenu v Zahodni Nemčiji so v soboto slavnostno proslavili Hitlerjev rojstni dan. Neonacistična stranka je povsem tečajno najela veliko dvorano v mestu in privedla v njej miting. Zanimivo je, da oblasti v mestu niso imele nič proti nacističnemu zborovanju in obujanju sponzorov na Hitlerja na njegov rojstni dan, medtem ko nekaj mesecev prej te iste dvorane niso hotele dati v najem socialističnim študentom, ki so želeli organizirati neko razpravo... Vojaški oblastniki Grčije so znova dokazali svojo »skromnost«. Odrekli so se javnim proslavam ob obletnici prevzema oblasti in zrušenja zakonite vlade. Toda v tujni tisku tako uskratno ali pa pozabljivi. V številnih evropskih državah so bili tistega dne protestni mitingi in zborovanja, na katerih je velik del evropske javnosti obsojal diktatorski grški režim...

Občina — vir samoupravljanja

Celotni skupščinski mehanizem republike in zveze je v bistvu naravno nadaljevanje njegovega vira v občini — V delu svetov pri občinskih skupščinah bo treba tudi marsikaj spremeniti

V našem političnem življenju so trenutno zelo v ospredju pogovori o razvoju političnega in skupščinskega sistema. To je obenem tudi priložnost, da se do kraja prouči kakšen političen in skupščinski mehanizem potrebujemo v občini, ki je bila v dosedanjih razpravah precej zanemarjena, kar je vsakekor popolnoma napačno, saj celotni skupščinski mehanizem pokrajine, republike in zveze predstavlja v bistvu naravno nadaljevanje njegovega vira v komunih.

Položaj občinske uprave

Vsekakor je treba najprej odgovoriti na vprašanje, kakšen sestav občinske skupščine najbolj ustreza sedanjim pogojem. Kajti v ustavi piše, da je občinska skupščina ne samo oblastni organ, ampak tudi del mehanizma družbenega samoupravljanja.

TELEGRAMI

PREDSEDNIK TITO V IRANU. Predsednik republike Josip Broz Tito je po obisku v Mongoliji prispel na nekajdnevni obisk v Iran, na pogovorih s iranskim šahom Mohamedom Rezo Pahlevijem.
VSE VEČ REKRUTOV. Ameriško obrambno ministrstvo je sporočilo, da bodo prihodni mesec vplačili v armado 45.900 rekrutov. V letošnjem letu so vplačali v armado že 146.300 ljudi.
SPOPAD MED DELAVCI IN POLICIJO V ČILU. V glavnem mestu Čila, Santiagu so se delavci in policisti spopadli v ulicah, ki so stavkali, spopadi s policijo. Med spopadom je bilo več ljudi ranjenih, okrog dvajset pa so jih zaprli. Več tisoč delavcev in uslužbencev je stavkalo, ker zahtevajo višje plače.
VAJAL TERORIZMA V BRAZILIJI. V Sao Paulu v Braziliji je bilo v zadnjem mesecu že šest bombnih atentatov na poslojca armade, uradnih desetericah listov in ameriški konzulat. Brazijski predsednik je te dni izjavil, da gre za vabal terorizma, naprejen proti sedanji vladi.

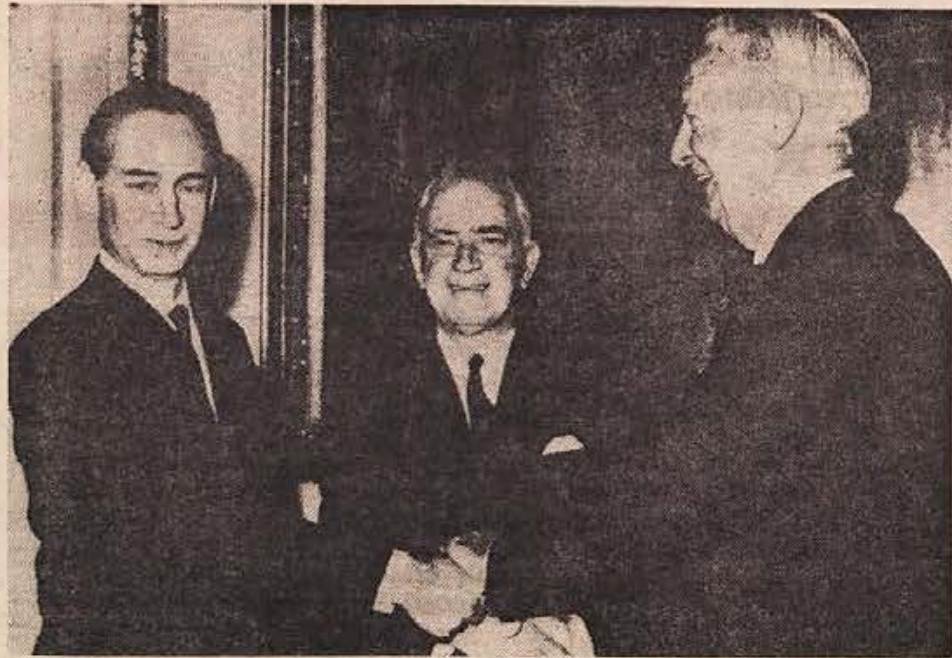
Razprave o volilnem sistemu, zlasti o tem, ali je sploh treba obdržati neposredne volitve ali pa preiti na čisto delegatski sistem, bodo nedvomno vplivale tudi na konstituiranje same občinske skupščine.

Premalo je razloženo, kakšen je sedanji položaj izvršilnih organov oziroma občinske uprave, in če niso pri njih nemara potrebne spremembe, da bi se okrepili samoupravni odnosi. Sveti so kot izvršilni organi uvedeni v naš občinski mehanizem že leta 1952. Do danes se v njihovem delu ni ničesar spremenilo, čeprav so se med tem centri odločanja v občini zelo razširili. Izhajajoč iz tega, da so se pogoji znatno spremenili, so zvezna in republiške uprave doživele že pred nekaj leti korenito reformo.

Položaj predsednika občinske skupščine

Odnos občine in širših družbeno-političnih skupnosti ni ustrezno rešen do kraja, ker ni mogoče vse rešitve tega občutljivega vprašanja iskati samo v razširjanju funkcij in prenašanju poslov s federacije na republike, pokrajine in občine. Te odnose je treba gledati s širšim družbeno-političnim aspektom, izhajajoč iz tega, koliko ima delovni človek možnosti, da vpliva na širšo dejavnost, ne pa samo na tisto, ki se dogaja v njegovi delovni organizaciji.

Precej je tudi razlogov za to, da je treba obravnavati tudi sedanji položaj predsednika občine. Predsednik se sedaj pojavlja v dvojni vlogi — kot šef občinske uprave, obenem pa je tudi na čelu

V Londonu, Moskvi in Washingtonu so predstavniki treh držav v ponedeljek podpisali sporazum o vzajemni pomoči pri reševanju vesoljcev in vračanju vesoljskih ladij, če pristanejo na tujem ozemlju. — Naša slika je iz Londona, kjer so si predstavniki po ceremoniji podpisovanja takole segli v roke. Telefoto: UPI

najvišjega samoupravnega organa v občini. Ker vodi, upravo, je tudi zastopnik in hkrati predlogov občinske uprave. Hkrati pa je premalo povezan z vsemi samoupravnimi organi v občini in zato nima možnosti, da bi ob njihovem polnem sodelovanju in konsultiranju predlagal in dajal določene sklepe.

Prometa na mejah je čedalje več

Podatki povedo, da je februarja prešlo slovenske meje prehode v eni smeri 1.945.212 potnikov (od tega odpade na maloobsejni promet 826.262 potnikov). Na cestni promet odpade od prve številke 1.949.879 ljudi, medtem ko so drugi prišli z železnico, po zraku ali po morju. — Med potniki, ki so prišli v rednem prometu z avtomobili, je bilo 788.011 tujcev. V januarju in februarju je prišlo skozi naše meje prehode 35 odstotkov več potnikov z avtomobili kot lani v tem času, vozil pa je bilo 37 odstotkov več kot pred letom dni.

podpisala direktor Cinkarne inž. Drago Čeh in direktor firme Lacke und Farben iz Berlina. Po nedavni pogodbi med Črveno zastavo iz Kragujevca in Fiatom iz Torina je to zdaj druga pogodba, sklenjena na podlagi zakona o vlaganju tujega kapitala v naše gospodarstvo.

SAMOPRISPEVEK ZA SOLE — V kamniški, trboveljski in škofjeloški občini so se volivci na nedeljskem referendumu z veliko večino odločili za uvedbo samoprispevka, s katerim bodo zgradili nekateri sole in druge preprobenne objekte.

LAZE DO KREDITA — Zvezni izvršni svet bo v kratkem predlagal dodatne ukrepe, ki naj bi pomagali povečati izvoz, pa tudi prodajo doma, da bi bolj oživeli naraščanje proizvodnje. Med drugim naj bi bolj sprostil tudi potrošniške kredite.

HITREJSI VLAKI — Novi vozni red na železnici, ki bo začel veljati 26. maja, predvideva nekatere hitrejše vlake. Med Zagrebom in Beogradom naj bi vlak, namenjen zlasti poslovnim ljudem, vozil brez prestanka s 120 km na uro.

VEČ SLOVENSKEGA OFICIRJEV — Po predlogu republiškega izvršnega sveta naj bi zagotovili več sredstev za štipendiranje slovenskih gimnazijcev, ki bi se oprezali, da bodo po končani gimnaziji odšli v vojaško akademijo. Ti dijaki bi prejimali od 400 do 500 dinarjev mesečne štipendije. Želja je namreč, da bi JLA dobila več oficirjev slovenskega rodu.

tedenski zunanjepolitični pregled

Minlo je že kar precej časa, kar je svet razveselila novica, da sta se Washington in Hanoi načelno dogovorila za navezavo prvih neposrednih stikov. Na njih naj bi se dogovorili za čas in kraj poznejšega sestanka na višji ravni, ki naj bi začel resna pogajanja o koncu vojne v Vietnamu. Vsem je jasno, da niti teh predhodnih stikov ne bo tako lahko uresničiti, ker je tudi v zvezi z njimi še veliko nerešenih in spornih vprašanj. Težave same po sebi torej ne bi smele zmanjševati upanja. Tisto, kar povzroča zaskrbljenost je to, da se množijo znamenja, ki dovoljujejo sum v ameriško iskrenost in dobro voljo za začetek pogajanj.

Slepomišenje okrog kraja, kjer naj bi bili pregajalni stiki ne kaže na resno pripravljeno ZDA, da sedejo za konferenčno mizo. Po drugi strani so vojaške akcije v Južnem Vietnamu in bombardiranje Severnega resda popustile, vendar ne v taki meri, kot bi bilo želeli. Povrh pa prav zdaj prihajajo iz Južnega Vietnama novice, ki pravijo, da osvobodilna fronta pripravlja novo veliko ofenzivo na Saigon. V neki meri gotovo vse te akcije narekujejo želja obeh strani, da pred pogajanjem ne bi pokazali »slabosti« in da za zeleno mizo ne bi sedli kot poraženi ali vsaj utrjeni in naveličani. Seveda pa to nikakor ne olajšuje priprav za začetek pogovorov. Upati je, da to — morda le zadnje — tipanje moči in preizkušanje ne bo trajalo predolge in da bo ameriška vlada držala besedo, da je pripravljena na pogajanja »kardarkoli in kjerkoli«.

V Budimpešti se je v sredo začela konferenca komunističnih partij v okviru pripravljene odbora za svetovno konferenco partij, ki bo pozimi v Moskvi. Trenutno še nimamo popolnega spiska partij, ki se sestanka udeležujejo. Vabilo so poslali vsem partijam, tudi tistim, ki niso bile na februarjem posvetovanem sestanku v Budimpešti, vendar od tistih, ki so že takrat zavrnilo udeležbo, ni nobena sprejela novega vabila, povrh pa so ostali doma še Romuni. Tudi ZKJ je bila povabljen na sedanji sestank, vendar je v odgovoru navedla že znane razloge, zaradi katerih meni, da se tega sestanka ne more udeležiti. Ti razlogi so predvsem pomisleki, da taka posvetovanja niso koristna, ker

Dvomi v dobro voljo ZDA

razpleta krize na Srednjem vzhodu. Ker gre za človeka, ki seveda dobro ve, kaj se dogaja za diplomatskimi kulisami, je njegova izjava povzročila precej zantmanja. Žal je premalo konkretnih dejstev na osnovi katerih bi lahko tudi »nepoučen« delili njegov optimizem. V javnosti sta v zadnjem času podrla le dva načrta za rešitev krize — ameriški in francoski. Prvi predvideva pogajanja med Izraelci in Arabci, uraditev meja, umik Izraelcev za nove meje in internacionalizacijo Jeruzalema. Drugi pa predvideva umik izraelskih čet z arabskih ozemelj, rešitev problema palestinskih beguncev in konec vojnega stanja. Ameriški je za Arabe nesprijemljiv, saj že vnaprej priznava Izraelu pravico, da zadrži del okupiranih arabskih ozemelj, francoski pa v bistvu ne ponavlja resolucijo varnostnega sveta OZN, ki pa že nekaj mesecev ostaja neupolnena. Mendis si tudi predstavnik OZN na Srednjem vzhodu Jarring prizadeva, da bi preprečil prizadete, naj vendar izpolnijo resolucijo varnostnega sveta, hkrati pa poziva štiri velesile naj vnovič potrdijo to resolucijo. Ni videti, da bi obstajale kakšne večje možnosti za uresničitev katerega koli navedenih načrtov. Toda očitno je, da prizadevanja za iskanje politične rešitve niso zamrla in to je pravzaprav edini žarek upanja v sedanjem položaju na Srednjem vzhodu. Dolgotrajno, naporno in večkrat zelo drobno-karsko prizadevanje utegne končno le roditi kakšne večje sodeve, posebno ker je tudi vsem prizadetim stranem — Izraelcem in Arabcem — jasno, da stvari ne morejo večno ostati tam kjer so zdaj.

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

ZAPOSLOVANJE V TUJINI — V centralnem komiteju ZKS je bilo posvetovanje očasno zaposlovanje v tujini. Poudarili so, da je odhajanje načasno delo na tuje danes normalen pojav, saj se ljudje tudi iz razvitih držav (Zahodne Nemčije, Anglije) zaposlujejo drugje.

Trenutno je zaposlenih v tujini kakih 320 tisoč Jugoslovancev, največ v Zahodni Nemčiji, nato Franciji, Avstriji in tako dalje. Skoda pa je, da se mnogi zaposlujejo na svojo roko, mimo zavodov za zaposlovanje. Tega tudi oblasti in sindikati v državah, kamor odhajajo naši delavci, ne odobravajo. S takšnim »divjim« iskanjem službe škodijo naši delavci predvsem tudi sami sebi, ker se bolj izpostavljajo izkoriščanju, če jih ne ščitijo pogodbe.

S TURIZMOM BI LAHKO VEČ ZASLUŽILI — V republiški skupščini so pripravljali o razvoju turizma v Sloveniji. To je pa noga z obetajočo prihodnostjo. — Izdelati pa je treba trdnjše turistično politiko, doseči sodelovanje ter združevanje turističnih in gostinskih organizacij ter pritegniti več tujega kapitala za gradnjo raznih objektov.

LJUBLJANSKA KLINIKA V TEŽAVAH — Prejšnji četrtek — 18. aprila — je zdravstveno in drugo osebje ljubljanskih kliničnih bolnišnic protestiralo na Zaloški cesti, ker tudi ta mesec dotlej še niso dobili plač. Vendar je bil denar ta dan že v podjetju in so ga nato tudi izplačali. Naslednji dan je republiška sekretarka za zdrav-

stvo Majda Gaspari seznanila novinarje s predlogi za ureditev gospodarskega položaja kliničnih bolnišnic. Lanski primanjkljaj 13 milijonov dinarjev je nastal deloma zaradi neurejenega sistema financiranja, deloma pa zaradi ne dovolj ustreznega gospodarjenja v bolnišnici.

KONGRES SLOVENSKEGA ZDRAVNIKOV — V Ljubljani je bil prejšnji teden II. kongres slovenskih zdravnikov. — V svoji

Zakaj sebi v škodo?

kongressni resoluciji so zdravniki opozorili, da razvoj zdravstvene službe in obseg pravic zavarovancev ne gresta vstric s količino sredstev, ki jih daje družba zdravstveni službi. Na kongresu so govorili o splavih in ugotovili, da je v Sloveniji letno ob 30.000 porodih kakih 15.000 splavov, od tega 5000 nedovoljenih.

SKUPNA INVESTICIJA NDR IN SFRJ — V soboto so v Celju svečano podpisali pogodbo, po kateri bosta Jugoslavija in Nemška demokratična republika skupno zgradili veliko tovarno titanovega belila v Celju. Pogodbo sta

Predsednik občine pred „poroto“ kmetov

Kaj je povedalo 300 kmetov iz vasi Cenej predsedniku občine Novi Sad na sestanku, ki je trajal nad pet ur — Kaj se vrača iz prispevkov kmetov nazaj na vas? — Pameten pogovor in dobri sklepi za nadaljnje delo

Predsednik novosadske občine, največje v Vojvodini, inž. Dušan Ilijević je nadavno odgovarjal več kot pet ur na vprašanja „porote“ salašarjev iz bakše vasi Cenej. To „poroto“ je sestavljalo okrog 300 poljedelcev. Predsednik je na to vaško zborovanje pripeljal tudi predstavnika skoraj vseh občinskih služb, ker se je pokazalo, da je med mestnimi in vaškimi deli novosadske kometne vse premalo stikov. Vasi v neposredni bližini sedeža kometne so pravzaprav na robu mesta in njegovega dinamičnega razvoja, toda zaradi svojega podrejenega položaja tako rekoč životarijo.

ki ne zadostuje niti za najnujnejše potrebe prebivalcev v majhnih krajih. Ko so asfaltirali prve kilometre edine ceste v Cenej, so zaradi pomanjkanja sredstev delo ustavili. Zastareli odvodni prekop in porast gladine podzemskih vod uničujejo posevke na čenejskem območju in ogrožajo hiše, zgrajene na nizkih poplavnih zemljiščih. Čeprav so Cenejci tako rekoč pred pragom Novega Sa-

da, veliko kmetov se ni določilo elektrike in si svetijo s petrolejkami.

Dogovor in aplavz

Predstavniki občinske skupščine, komunalnih ustanov in »porota« kmetov so se na tem zborovanju domenili za skupno ukrepanje na vseh področjih in določili posamično tudi naloge vseh udeležencev. Veliko si obetajo od izdelave študije o preselitvi salešev in

njihovo združitve v urbano celoto, potem v zgraditev sistema za odtok površinskih in podzemskih vod in za namakanje čenejskih polj. Rešeno bo tudi vprašanje nadaljnje obstoja osnovnih šol in kmalu bodo dobili tudi zdravstveno postajo.

Na koncu zborovanja so bili vsi zadovoljni. Salašarji so z burnim aplavzom pospremili predsednika komete in njegove sodelavce, saj so, kot pravijo, prvič po uvedbi novega komunalnega sistema našli skupni jezik z organi občine in komunalnih ustanov.

PETAR DAVIDOVIĆ

NAJVEČ JIH DELA V INDUSTRIJI

Kje so Jugoslovani zaposleni?

Lani je bilo v naši državi zaposlenih 3.561.000 oseb, od tega v zasebnem sektorju 95.000 — Katere industrijske panoge povečujejo število zaposlenih? — Lansko povprečje osebnih dohodkov v gospodarstvu: 759 din, izven gospodarstva: 925 din

Do leta 1970 naj bi zaposlenost v naši državi narasla letno za dva do tri odstotke, kar pomeni, da bomo morali letos in dve prihodnji leti zaposliti v družbenem sektorju še 265.000 aktivnih prebivalcev. Obenem je predvidena še zaposlitev na osnovi osebne dela — okrog 150.000 oseb, v inozemstvu 130.000 in v kmetijskih gospodarstvih 120 tisoč državljanov. Se pravi, da bo skupno število zaposlenih naraslo nad 700.000 ljudi.

V tem času bodo razne šole dale okrog pol milijona šolanov strokovnjakov, katerim bo treba — po nedavnem sklepu zveznega izvršnega sveta — dati prednost pri zaposlovanju.

Kje delajo in koliko zaslužijo Jugoslovani in koliko njihova strokovnost vpliva na produktivnost v pogojih reforme?

Industrija

Največ zaposlenih Jugoslovanov (okrog 47 odst.) dela v industriji, kjer je število zaposlenih v zadnjih letih ostalo v glavnem nespremenjeno. V letu 1967 je bilo zaposlenih 3 milijone 561 tisoč oseb, oziroma 20 tisoč manj kot v letu 1966. Od tega je delalo v privatnem sektorju 95.000 ali 4000 več kot v prejšnjem letu.

Presežki delovnih moči so torej za industrijo se naprej značilen pojav. To velja zlasti za tiste panoge, kjer se je navleče stagnaciji proizvodnje

povečalo število zaposlenih (elektroindustrija, tekstilna in gumarska industrija).

Po rasti proizvodnje, produktivnosti in zaposlenosti se že precej jasno odčitava panoge, v katerih se ta proces odvija povsem zadovoljivo. To velja za elektrogospodarstvo, za pridobivanje in predelavo nafte, za industrijo papirja ter za živilsko in grafično industrijo, ki zavzemajo v celotni industrijski proizvodnji 25 odstotkov.

Povprečni prejemki za vso državo so znašali 787 novih dinarjev. Povprečje v gospodarstvu je bilo 759, zunaj gospodarstva pa 925. Prejemki so bili za 12 procentov višji kot v letu 1966.

Delo je v letu 1967 iskalo

Padec cen na drobno

Marca so cene na drobno v primerjavi s februarjem padle za 0,2 odst., glede na lansko povprečje pa so bile višje za 2,6 odst. Storitve so bile marca letos take kot februarja, blagovni indeks pa je padel na 99,8 in indeks cen industrijskih izdelkov na 99,5. Pocenile so se testenine, maščobe in jajca, podražile pa vrtnine, jabolka in za malenkost presno meso. Črna kruh in mleko sta ostala na februarški višini. Podražile so se tudi volnene tkanine, alkoholne pijače v trgovinah, pohištvo, aparati za gospodinjstvo in kmetijsko orodje.

291.000 oseb — 34.000 več kot prejšnje leto. Prostim delovnih mest je bilo nad 400.000 oziroma 125.000 manj kot v letu 1966.

Republike

Protislovna gibanja v zaposlovanju v posameznih delih države so vplivala na to, da so se še povečale razlike v stopnji aktivnosti med republikami. V Sloveniji na primer je 483.000 zaposlenih, v Bosni in Hercegovini, ki ima dvakrat več prebivalcev, pa je zaposlenih samo 471.000.

Splošno vzeto, se je v vsej državi število zaposlenih od leta 1964 do sredine 1967 zmanjšalo letno za okrog 3,7 procenta. Tako je število zaposlenih na tisoč Jugoslovanov zmanjšano od 183 na 172, s čimer močno zaostajamo za razvitimi deželami.

Čeprav gibanja proizvodnje, zaposlenosti in produktivnosti še niso taka, da bi v sedanjih pogojih omogočila popolnejše reševanje vprašanja zaposlenosti, nam gibanja v posameznih gospodarskih panogah in na mnogih področjih države vzbujajo upanje na skorajšnje »boljše dne«.

Morda je največje opravilo tega optimizma zasnovano na tem, da tako v administraciji kot v sami proizvodnji vse bolj zmaguje edino pravilno prepričanje, da je tudi število delovnih mest neposredno odvisno od naraščanja proizvodnje in produktivnosti dela.

S. T.

Svet brez atomskega orožja

Jugoslovanska vlada je nedavno objavila poročilo glede načrta sporazuma o nesirjenju jedrskega orožja, ki ga Sovjetska zveza in ZDA marca letos predložili generalni skupščini OZN. Poročilo vlade SFRJ je deležno v svetu različnih tolmačenj, osnovno vprašanje, ki ga postavljajo v tej zvezi pa je, ali bo Jugoslovija podpisala omenjeni sporazum o nesirjenju jedrskega orožja ali ne.

Jugoslovija je za podpis takega sporazuma vsekakor zainteresirana. Vendar naša vlada sodi, da sedanjí načrt, ki sta ga predložili dve super-sili, ne zadovoljuje pričakovani večine nejedrskih dežel. Zato bi sedaj bilo treba ta načrt korigirati, da bi res lahko postal pomemben dokument, ki bi odprl vrata za dokončno rešitev vprašanja atomske oborožitve. Nedvomno je, da sedanjí načrt sporazuma ne ustreza tej bistveni zahtevi — ne pomeni začetek procesa za uspešno in učinkovito rešitev problema oboroževanja. Zato jugoslovanska vlada tudi meni, da je izboljšanje sedanjega teksta sporazuma bistveno vprašanje, če hočemo, da bo sporazum za vse sprejemljiv.

Volj jamstva, da bodo res začele z učinkovitim razoroževanjem.

Dežele brez atomskega orožja so zelo zainteresirane za ustvarjanje brezatomskega sveta, v katerih ne bi smelo biti lužij baz z jedrskimi bombami. Jugoslovija je še posebno zainteresirana za takšno brezatomsko zono na svojem območju — v širši zoni Sredozemlja. Saj je znano, da je bilo Sredozemlje dolga desetletja vznemirjajoče področje svetovne politike. Posledice tujih vmešavanj so občutne še danes in spopad na Bližnjem vzhodu je izraz prav take politike.

Ni dvoma, da bi skoraj vse sredozemske države z veseljem sprejele idejo za ustvaritev zone miru in mednarodnega sodelovanja v tem delu sveta. To bi zelo pozitivno vplivalo tudi na širši svetovni prostor, saj področje Sredozemlja oklepajo obrežja treh celin: Evrope, Azije in Afrike.

Neenake obveznosti

Brezatomska zona je nam korak k uresničitvi sedanjega načrta sporazuma, saj se postavlja vprašanje izključitve tujih baz, kar zadeva korist ene od super sil, točneje povedano ZDA.

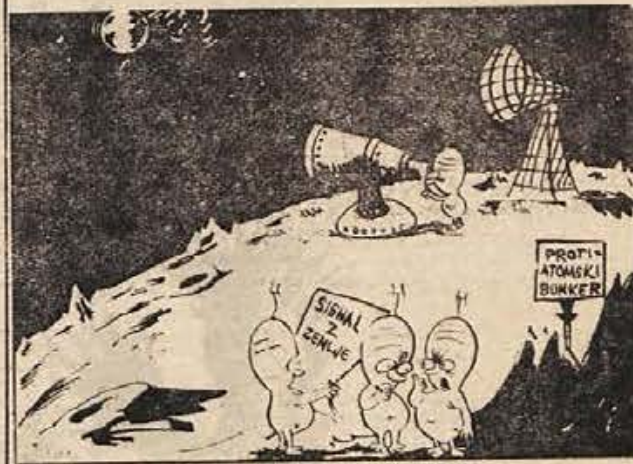
Brezatomska območja

Glavna pripomba večine nejedrskih držav, tudi Jugoslavije, je predvsem ta, da predlagani načrt ne vzpostavlja pričakovane ravnoteže pravic in dolžnosti jedrskih in nejedrskih držav. To pa je zelo bistveno. Za kaj gre? Dežele brez jedrskega orožja so poklicane, da se s svojim podpisom odpovedo suvereni pravici za proizvodnjo jedrskega orožja, v zameno pa dobijo samo zagotovilo jedrskih držav (sil), da ne bodo drugim dajale jedrskega orožja. Očitno je razhajanje v obveznostih nejedrskih dežel in jedrskih sil. Države, ki imajo jedrsko orožje, v sedanjem trenutku niso dale do-

V tem trenutku se nam zdi, da bi sporazum lahko odpravil sedanjí neenakopravni položaj glede obveznosti jedrskih in nejedrskih držav. Prav tako bi se morala uveljaviti tudi jamstva, da jedrskega orožja tisti, ki ga imajo, ne bodo uporabili.

Samo na ta način bi lahko dosegli zaželjeni cilj — začetek splošne razorožitve, tako klasične, kot (in predvsem) jedrske. Zasedanje generalne skupščine OZN, ki bo konec aprila, kakor tudi konferenca nejedrskih držav, ki bo avgusta v Ženevi, bo morda dala določnejše odgovore na la odločujoča vprašanja glede vzpostavitve atomskega oboroževanja.

M. G.

— Še vedno dvomim, profesor, če živijo tamle čez res inteligentna bitja! (Evening Standard)

„Vodstva brez nog“

V pripravah na sindikalni kongres razmišljamo o tem, kako naj bi delale sindikalne podružnice

Junij bo kongres jugoslovanških sindikatov. Morda bo prav, če priprave nanj izkoristimo za to, da se nekoliko pogovorimo o naših sindikalnih podružnicah.

Razen v redkih izjemah ne kako nismo zadovoljni z njimi. Tu in tam, če smo odkriti, celo vprašujemo: »Ali nam je sindikat sploh še potreben?« Potreben je seveda že, vprašanje pa je, kako naj dela, zlasti tudi sindikalna podružnica, v današnjih družbenih razmerah, ki so bistveno drugačne kot tiste, v katerih so delovali nekdanji, klasični sindikati.

Zaradi ozimnice sindikata seveda ne potrebujemo več,

ker zdaj že imamo razvito trgovino in v njej vse blago, ki ga želimo. Prireditive, izleti — to ja, te naj sindikalne podružnice tudi dandanes še pripravljajo! Kaj pa množični sindikalni sestanki? Zakaj pa ne, kadar gre za stvar, ki sindikalne člane resnično zanima? Pogosto pa seveda ljudje ne hodijo več radi na sestanke. Stvar, ki je na dnevnem redu, jih mora res zanimati. Socialistična zveza se je zato vrgla na razvijanje sekcij, v katerih se zbirajo ljudje, ki jih pač tisti problem interesira. Ali ne bi kazalo tudi v sindikalnih podružnicah bolj razmišljati o kakih novih, privlačnejših, so-

dobnejših oblikah dela?

Vendar ne gre za oblike. Sindikat si mora bolj izoblikovati tudi svojo vsebino, svoj lastni obraz. Ni v redu, če se sindikalna podružnica loteva istih problemov in na enak način kot delavski svet, ker bi bilo to nepotrebno dupliranje. Prav tako pa se ne more izvajati iz samoupravnega delovanja kot nekakšna opozicija. Prvenstvena naloga sindikalne podružnice je, da se bori proti vsemu, kar ovira člane kolektiva, da bi lahko dejansko upravljali naloge in dobro gospodarili. Zato je sindikat dolžan podpirati vse tisto, kar vleče našo družbo naprej, hkrati pa premagovati, spreminjati zastarele poglede, se zavzemati za pravilno delitev po dejanskem delu, se boriti proti samovoljni šikaniranju, zatiranju sproščene izmenjave mnenj, pa tudi proti lumpenproletarskim željam in protitistim posameznikom, ki poznajo podjetje samo takrat, kadar je treba kaj dobiti. Ta-

ko razumemo zaščitno vlogo sindikata v samoupravni družbi.

Delavska solidarnost je plemenita stvar, ki smo jo v sindikatih dolžni skrbno negovati, a hkrati izpopolnjevati s sodobno vsebino. Tu in tam jo namreč narobe razumemo. Prav je, da smo solidarni s tovarišem, ki je zaradi bolezni ali drugih podobnih vzrokov zabredel v težave in da mu pomagamo. Nujno je, da smo solidarni v hoju proti lakrtnim kolci šikanam in drugim birokratskim pojavom. V delovni organizaciji in občini pokažimo solidarnost tudi na ta način, da se skupno lotimo urejanja otroškega varstva, šolstva in drugih prepotrebnih dejavnosti. Izmalicili pa bi smisel delavske solidarnosti, če bi družno nastopali proti ukrepom, ki so, recimo, uperjeni proti nedisciplinam, izkoriščanju kolektiva, ali pa če bi se potegovala za to, da naj podjetje oz. roma občina še naprej, za vsako ceno vzdržuje pri živo-

tarjenju obrat, ki ni sposoben življenja.

Velika hiba mnogih sindikalnih podružnic je ta, da delujejo samo »forumsko«, se pravi, da so njihova vodstva odtrgana od članstva. Takšno vodstvo se ne ukvarja z zadevami, ki žulijo delavce, zato tudi nima za seboj članstva, je torej »vodstvo brez rok in nog«. Seveda je potem na najboljši poti, da se sipe povpre v voljo in težnje skupine vodilnih ljudi, ki imajo sicer lahko tudi najboljše namene, a se kaj hitro utegnejo zbirokratizirati, če svojih idej, predlogov, teženj nenehno ne soočajo z interesi in mnenji kolektiva.

Sindikalne podružnice pa bodo lahko začele le, če se bodo v njihovo delo bolj vključevali komunisti. Le-ti so zadnja leta začeli precej poudarjati delo v sindikatu. Temu ustreza je, žal, pogosto tudi kadrovska politika. Družbeno najbolj razgledane in ugledne ljudi v kolektivih

izbiramo za predsednike delavskih svetov, upravnih odborov že redkeje, za sekretarje ZK, za sindikalne funkcionarje se nam jih zdi pa že skoraj škoda! Toda preobrazba ZK je prav v tem, da se komunisti pojavljajo s stališči ZK ter se borijo zanje javno, med člani sindikata, SZDL, v drugih organizacijah in v delavskih svetih. To ni toliko pomoč sindikatu in drugim organizacijam marveč predvsem nujen pogoj za to, da bi ZK bila lahko vodilna idejno-politična sila naše sodobne, samoupravno organizirane družbe.

Res pa je seveda, da bo delo sindikalnih podružnic lahko toliko bolj uspešno, kolikor bolj bo celoten sindikat, tj. do njegovih centralnih organov, bolj izoblikoval svojo vlogo, svoj koncept, ustrezno prilagojen razvitemu samoupravljanju. To pa je seveda že drugo, širše vprašanje.

MIRO ZAKRAJŠEK

KAJ JE S KNJIGO, TO NAŠO POSODO DUHA?

Zapiski ob 15-letnici Prešernove družbe na njenem občnem zboru

Prešernova družba je poskrbela, da je v tem času, v desetletju in pol, prišlo med ljudi res veliko dobrih knjig. Zato je za svoje člane natisnila:

15 koledarjev, 24 izvirnih slovenskih del, 4 dela domačih klasikov, 3 prevode iz jugoslovanske in 18 iz svetovne književnosti ter 37 poljudnoznanstvenih knjig in priročnikov.

Od leta 1957 izhaja pri Prešernovi družbi tudi zbirka LJUDSKA KNJIGA, leta 1953 pa je Prešernova družba postala tudi izdajateljica revije OBZORNIK. Publikacija KNJIZNA POLICA, ki je bralce obveščala o knjižnih novostih, je v hudi denarni stiski usahnila. Ostala je revija KNJIGA.

Od ustanovitve je Prešernova družba izdala knjižna dela v okoli 6 milijonov izvodov.

Med ljudi z dobro in napredno knjigo

O pomenu Prešernove družbe je republiški sekretar za kulturo in prosveto Tomo Martelanc zapisal:

»Prvenstveni namen te ustanove kot družbene organizacije je, da posreduje dobro knjigo najširšemu krogu občanov. Prešernova družba dosega ta namen z izdajanjem knjig in periodičnih publikacij,

s prirejanjem predavanj in literarnih večerov, z organiziranjem razstav in podobnih prireditev. Sekretariat je prepričan, da je v tem okviru še posebno pomembna naloga Prešernove družbe, da najde dobre in napredni knjigi pot med ljudi, ki jih redno knjigotrško omrežje ne doseže in ne privabi.»

Pismo republiške konference Socialistične zveze Slovenije Prešernovi družbi pa med drugim tako pravi:

»In borci za socializem so se vedno zavedali pomena, ki ga ima dobra knjiga zanje osebno ter za splošni družbeni in duhovni razvoj slovenskega naroda, za znanje delovnega človeka in njegovo kulturo ter moralno podobo.

javnost naprednih sil. O tem nas prepričajo številne akcije v naši kulturni preteklosti, med njimi tudi ustanovitev PREŠERNOVE KNJIŽNICE v prvih dneh po osvoboditvi, knjižnice, ki je pozneje prerasla v široko organizirano Prešernovo družbo.»

In dalje: »Knjižna zbirka Prešernove družbe prihaja in bi morala še in še prihajati tja, kamor sicer sploh ne pride dobra knjiga, pa naj to velja za delovno organizacijo, za mesto ali podeželje, za delavce, kmete, inteligenco... Prešernova družba bo prevzemala pomemben delež v nadaljnjem širjenju dobre knjige in vzgoje bralca... Socialistična zveza, ki se kar najodločneje zavzema za nadalj-

Britev časa in davek reformi

Za uspeh je dober namen vsekakor premalo. Prešernova družba pa je to še celo izkusila na svoji koži. Gospodarska reforma ji je vzela naročnike, od nje pa se je, žal,

Vlado Lamut: BRALKA

obrnilo (čeprav ne povsem) tudi zanimanje Socialistične zveze — nje ne ustanoviteljice.

Naklade knjižnih zbirk, ki jih je izdala Prešernova družba, so se občutno zmanjšale: naklada zbirk za članstvo za polovico, naklada LJUDSKO KNJIGE za tretjino.

Vrste v Prešernovi družbi so se razredčile. V enem samem letu je družba izgubila 166 poverjenikov, 7186 članov in 2377 naročnikov na LJUDSKO KNJIGO. Samo revija OBZORNIK je imela lani 75 naročnikov več kot leta 1966.

Knjiga — tržno blago!

»Kaj zdaj?« so se v skrbah za dobro knjigo spraševali na občnem zboru delegati iz vseh slovenskih mest, književniki, družbeno politični in drugi javni delavci.

Rešitev se jim med razpravo o nadaljnji rasti Prešernove družbe nikakor ni hotela pokazati; samo tu in tam se je utrnila iskra sprejemljivega predloga za izhod iz zagate. Med drugim so bile iskre skrite tudi v takihle pripombah:

»Dajmo patronat nad Prešernovo družbo Zvezi komunistov in Socialistični zvezi!«

»Kaj nismo izgubili stika s poverjeniki? Predvsem moramo stike s poverjeniki utrditi, vrniti medsebojno zaupanje... Zakaj ne bi šole prevzele poverjeniške naloge?«

»Uspeh bo tedaj, če bomo imeli raziskano tržišče. Tudi knjiga je, žal, tržno blago...«

»Zdi se, da LJUDSKA KNJIGA do zdaj res ni dala na svetlo najbolj zanimivih, kvalitetnih in za naše ljudi pisanih knjig...«

»V knjigah, ki jih popularizira Prešernova družba, naj bo popisan naš človek z vsemi problemi in veseljem do življenja, ki ga ima...«

15:1 — pa ne za knjige, marveč za alkohol!

Tudi tole smo slišali: »Standard ima prednost pred knjigo...«

»Knjiga, gledana z zornega kota večtisočletnega razvoja človeštva, je najdragocenejša posoda, kar jih je iznašel človek. Zakaj posoda je namenjena ohranitvi in knjiga je tista, ki hrani in varuje najdragocenejšo vrednoto človeštva. Ne amfore, v katere so stari spravljali plodove svoje zemlje in delo svojih rok, ne sarkofagi, v katere so polagali svoje mrlične, nič ni tako trpežno kakor ta posoda duha, narejena iz krhke snovi, a zmožna neugnanega obnavljanja...«

Knjiga ostaja neugnano živo in prepričljivo potrdilo naše spojenosti s tisočletji človeške kulturne zgodovine. Magija črke nas osvaja vedno znova. S črko, z besedo ujemo duha, z duhom ujemo spoznanja, s spoznanji preoblikujemo sebe in življenje...«

Brez vas, knjige, bi bili v mnogih trenutkih našega življenja kakor ljudje brez ognja in brez sonca, prezebajoči v mrzlih sapah življenjskih nujnosti in usodnih naključij. Z vami si ustvarjamo umetno sonce, da nas greje na poteh življenja...«

Ljudje smo na tem planetu, ki mu ne poznamo enakakega, razvili čudežno moč uma, spoznanja, dela. Kje bi bil ta veličastni uspeh, ki se utegne nadaljevati še v nedoglednost, če bi ne bilo knjig, ohranjevalk najlepšega in najdragocenejšega v vsem spreminjanju in minevanju, ki je zakon narave...«

Tako bi moral govoriti človek svojim knjigam. Tako jim je govoril Cervantes, ko je dal zapisati na izvirno izdajo svojega »Don Quihotu« rek: Post tenebras spero lucem — upam, da bo po temnih sinila luč; tako jih je gledal Puškin, ko se je umirajoč poslavljaj od svojih knjig: Zbogom, prijateljice! Tako so jih gledali nešteti ljudje vseh časov in narodov, tisti, ki so drug drugemu podajali plamenice človekove misli in te pote...«

Kadar koli stojimo ob knjigah, prisluhnimo zvesto njihovem glas, čujmo, kako nam ti davni poetje in misleci molče govore skozi vekove, preko toliko razvalin, pogorišč in grobov: Hvala vam, knjige!«

(Božidar Borko: HVALA VAM, KNJIGE!)

»...skratka, Prešernova družba je približno tam, kjer je začela...«

»...in ne nazadnje; gotovo skoduje popularnosti knjigam Prešernove družbe tudi znešnjava na založniškem trgu...«

Na dan pa je prišla še najhujša ugotovitev: DA PORABI POVPREČEN SLOVENEČ VSAKO LETO ZA KNJIGE PETNAJSTKRAT MANJ DENARJA KOT ZA ALKOHOL!

Za narod, ki se šteje med vodilne kulturne narode v jugoslovanski socialistični skupnosti, je to hudo neveščna ugotovitev. In pred to kruto resnico se ne da zbežati. Najhujše je, da morajo to resnico sprejeti tudi tisti, ki so svoje življenje in delo posvetili knjigi, se pravi kulturi, je med drugim ugotovil razgret udeleženec občnega zbora z mari-borskega območja.

Potrč: »Biti revolucionar — biti izobražen!«

Pa vendar je še upanje, da se stanje, v kakršnem se je znašla s svojim poslanstvom Prešernova družba, občutno popravi.

Na občnem zboru so med drugim predlagali, naj bi slovenski pisatelji obiskali še več krajev in delovnih ljudi v podjetjih, naj bi za ljubitelje knjig vsaj v večjih krajih odprli klube Prešernove družbe, sicer pa na solah gojili tekmovanje za bralne značke.

V isti sapi pa so se na občnem zboru vprašali, ali bo to za vrnitev Prešerno-

ve družbe v najširši krog občanov zadostovalo!

Pisatelj Ivan Potrč je opozoril na naslednje zelo pomembno spoznanje. »Biti revolucionar,« je rekel, »je včasih pomenilo biti izobražen. Tudi dandanes še velja, da je lahko izobražen samo tisti, komur je knjiga nepogrešljiva prijateljica. Kdor je to spoznal, mu knjige, predvsem dobre knjige, ni treba vsiljevati, ker bi ga to ponižalo.«

Slej ko prej je na občnem zboru Prešernove družbe zažarela tale osrednja nit: kakor je nujno, da knjiga išče bralca, ni nič manj nujno, da bralec išče knjigo! Nemara bi bil to lahko tudi osrednji napotek Prešernovi družbi, da bi njene knjige postale prav zares — ljudske.

IVAN ZORAN

POSTANI
IN OSTANI
ČLAN
PREŠERNOVE
DRUŽBE!

Miro Kugler: VRBE (1965)

Dragocene izkušnje Kragujevca

Kaj vse se da doseči z dobrimi in vsestranskimi pripravami, je pokazal referendum v Kragujevcu: 90 odstotkov vseh volivcev je šlo na volišča, 82 odst. pa jih je glasovalo za samoprispevek: v 3 letih bodo zbrali iz osebnih dohodkov milijardo starih dinarjev za razširitev svojih bolnišnic, za 3 nove šole in za 7 drugih šolskih objektov, obnovili pa bodo gimnazijo

Cedalje večja potreba po uvajanju samoprispevka ni povsod dobro sprejeta, kar pa ne pomeni, da bi državljan ne hoteli pomagati. V glavnem je vse odvisno od političnih priprav za referendum, kar nam najlepše potrjuje primer iz Kragujevca. Preden so se odločili za referendum o izgradnji 11 šolskih objektov in kirurškega bloka, so se v Kragujevcu dobro pripravili.

Ko se je zvedelo za rezultat referenduma, so bili presenečeni celo največji optimisti. Saj nihče ni upal, da bo šlo na volilna mesta nad 90 odstotkov vseh volivcev in da bo za referendum glasovalo kar 82 odstotkov vseh vpisanih volivcev. Dan referenduma se je spremenil v praznik, potem pa so vzroke za tak uspeh referenduma hitro odkrili.

Tri možnosti, izbrali pa so prvo

Čeprav celotna politična aktivnost še ni do kraja analizirana, je že sedaj jasno, da so občinska skupščina in družbeno-politične organizacije s podporo domačega časopisa Svetlost in drugih informativnih sredstev v razmeroma kratkem roku organizirali obsežne priprave za referendum. Ze pred splošnim zborovanjem in odlokom o neposrednem glasovanju so prebivalci in delovne organizacije pretehtale predlog programa razvoja izobraževanja in zdravstva, kakor tudi tri variante, kako bi zagotovili sredstva za zgraditev predvidenih objektov.

Na osnovi njihovih predlogov je bil prvotni program spremenjen in večina izobraževanju namenjenih sredstev so usmerili v zgraditev osnovnih šol. V javnih razpravah je bila sprejeta tudi prva varianta zbiranja sredstev: samoprispevek prebivalcev naj znaša 1 odstotek neto osebnih dohodkov in drugih prejemkov.

Moč domače tiskane besede

Enomesečno dobo od razpisa referenduma do 14. marca, ko so se Kragujevčani odločili za samoprispevek, so porabili za podrobno sezna-

njanje prebivalcev s sedanjim stanjem zdravstvenih in šolskih ustanov in pomenom zgraditve predvidenih objektov. Program razvoja izobraževanja in zdravstva, ilustriran s fotografijami in podatki o trenutnem stanju teh dejavnosti, kot tudi predlog za pridobitev potrebnih sredstev, so natisnili kot knjigo v 22.000 izvodih, da jo je dobila vsaka družina v mestu.

Razen tega so tiskali veliko plakatov, lepakov in parol, pa tudi znamenje zahvale, ki so jih učenci osnovnih šol delili volivcem na volilnih mestih. Razen tega so imeli po šolah voditeljske sestanke, na katerih so prebivalci natančneje spoznali pogoje dela izobraževalnih in zdravstvenih ustanov in zdravstveno stanje otrok in mladine. Bilo je tudi veliko zborov volivcev, konferenc SZDL, sindikatov in ZK, na katerih so govorili aktivisti, predstavniki strokovnih služb pa prosvetni in zdravstveni delavci.

Milijarda starih dinarjev!

Z uvedbo samoprispevka bodo Kragujevčani v prihodnjih treh letih dali iz svojih osebnih dohodkov skoraj 10 milijonov novih dinarjev, delovne organizacije pa bodo iz svojih fondov prispevale še 14,3 milijona, ker so njihovi samoupravni organi sklenili, da bodo obračunavali združena sredstva na osnovi enega odstotka bruto osebnih dohodkov. Ostanek potrebnih sredstev — 33,4 milijona, je zagotovljen iz proračuna občine, fonda Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje in medicinskega centra.

S temi sredstvi bodo zgradili moderni kirurško-operacijski blok, ki bo imel tudi ginekološki oddelek, 12 operacijskih dvoran, obnemem pa bo rešen tudi problem občnega, ušesnega in urološkega oddelka kakor tudi še nekaterih drugih oddelkov splošne bolnišnice. Sredstev za šole bo porabljenih največ: za graditev treh novih osnovnih šol in še sedem drugih šolskih objektov. Precej sredstev bo šlo tudi za obnovo kragujevske gimnazije, najstarejše v Srbiji, in še za popravilo nekaterih srednjih šol v mestu.

M. V.

V parku šole v Kostanjevici je po načrtih MARKA JELNIKARJA letošnjo pomlad zrasel lep skalnjak z bazenom, ki ga krasi kip dečka z goskama, delo akademskega kiparja Vladimira Štovička. Pridobitve se je zlasti razveselila mladina, saj ji kar naprej zastaja korak ob vodometu. Ko goski še nista imeli vode, pa smo hili pričr nadvse prisrčnemu prizoru. Deklica iz prvega razreda je prinesla goskama koruznega zraja in ju, misleč da sta živi, začela krmiti. Vsekakor lepo priznanje za avtorja Štovička!

Skrb za človekovo osebno dostojanstvo in kulturnost

V soboto bo minilo že 27 let, odkar se je z ustanovitvijo Osvobodilne fronte slovenskega naroda v Ljubljani začel naš usodni boj za narodno svobodo in socialno revolucijo. Iz uvodne besede, ki jo je v maju 1966 imel na znanstvenem posvetovanju ob 25-letnici ustanovitve Osvobodilne fronte predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti tovariš JOSIP VIDMAR, objavljamo zaključne besede.

Tovariš Vidmar je v začetku svojega takratnega uvodnega nastopa poudaril, da je demokratični instinkt položil temelje tej vsenarodni, resnično demokratični organizaciji. Začela se je stapljati in se je naposled strnila v enoto, kakršna je bila mišljena v prvi zahtevi programa Osvobodilne fronte, v enoto vseh poštenih, patriotskih in progresivnih Slovencev, v njihovo združitev v enotno fronto za obrambo naših narodnih in življenjskih interesov. In nič čudnega ni, je nadaljeval tovariš Vidmar, da je na teh osnovah organizirana Osvobodilna fronta povzročila, ustvarila v naših ljudskih množicah edinstven polet in navdušenje za stvar, za katero je bil vsak posameznik pripravljen žrtvovati vse, do zdravja in življenja samega. Velika zasluga za to moralno in politično veličino pripada Komunistični partiji, ki je Osvobodilno fronto zasnovala, jo kasneje razvila in jo vodila do zmagovitega konca vojnih naporov.

Nastopno besedo je tovariš Vidmar nato zaključil takole:

»Včeraj je minilo 25 let od tistega pomembnega dne, ko se je vse to začelo. Prvotne naloge Osvobodilne fronte so izpolnjene, toda njena naloga ni končana, ker ne more biti končana nikoli. Še se borimo za svojo svobodo, saj se skupaj z vsemi narodi Jugoslavije še vedno borimo za socializem in za višje življenje v socializmu. Ali je mogoče danes Osvobodilna fronta nepotrebna? Ali je mogoče, da bi bil nepotreben in nevažan ogromni moralni kapital, ki ga predstavlja ta organizacija? Seveda so njeni konkretni cilji odpadli, takratni zgodovinski cilji so odpadli. Toda treba je njene neizčrpne moči porabiti za najvažnejše naloge naše sedanje resničnosti. Toda res za najvažnejše, ne za kakršnekoli in katerekoli. In katere so, ki jim je vredno posvetiti te moči in ki se jim je treba posvetiti? Imenoval bom eno samo, in ta se imenuje: skrb za človeka v globljem smislu te besede. Ta skrb pa je identična s skrbjo za pravo demokracijo, kajti ta je jamstvo za človekovo

osebno dostojanstvo, in s skrbjo za njegovo kulturnost, ki more in mora dati zlahknejšo vsebino vsakemu osebnemu življenju in hkrati življenju naroda, kateremu je ta kultura namenjena. Prepričan sem, da je v Osvobodilni fronti dovolj moralnih moči za dosego tega, kar sem pravkar nazakal. Izkoristimo jih za smotre, ki so vredni njene velike zgodovine.

Osvobodilna fronta je stvaritev majhnega naroda in ne more imeti, vsaj ne prav kmalu, širšega vpliva v svetu in med drugimi narodi, ki so skoraj vsi večji od Slovencev. Toda njena zasnova je tako nedvoumno razumna, da ne rečem genialna, in njena notranja in zunanja zmagaja je tako velika, da jo je vredno proučevati, kakor je njena moralna moč za nas res dragocena najvišje vrste. In njen primer bo lahko kdaj koristen tudi drugim narodom, kakor je bil koristen organizaciji odpornišva v vsej Jugoslaviji.»

JOSIP VIDMAR

DANA

Kdor zdravje ljubi, ne pije veliko. Če pa pije, pije Hermeliko!

Raste veliko zelenik in mnogoterni rož po zemlji. Hermelika je najmenitnejša!

DANA TOVARNANA BARTOLINIJEKIM BEOGRADU

KOLEKTIV DANE

ŽELI VSEM DELOVNIM LJUDEM VESELO PRAZNOVANJE 1. MAJA!

MEBLO nezadržno napreduje

V industriji opreme ne gre dobro. Toda tovarna Meblo v Novi Gorici je v tako ugodnem položaju kot še nikoli. Povprečje osebnih dohodkov je bilo lani 110.000 starih dinarjev, skladi pa so dosegli 10 odstotkov celotne realizacije. Bolje povedano: skladi Mebla so visoko presegli sklade treh slovenskih železarn. Tak tempo hočejo v Meblu nadaljevati tudi letos, saj si obetajo povečanje realizacije za skoraj eno četrtino. Krizo, v kateri je bil Meblo leta 1965, tako kot druga industrija opreme, so prebrodili in Meblo je pustil za seboj večino podjetij svoje stroke.

BREZ URAVNILOVKE

Glavni direktor inž. Oleg Vrtačnik pravi, da pot do sedanjega razcveta ni bila brez težav.

Se pred nekaj meseci se je tudi v Novi Gorici govorilo o razlikah v osebnih dohodkih. Pritisk za uravnilovko dohodkov je prihajal z raz-

ličnih strani. Bile so tudi prekinitev dela.

Ko pa so sistem nagrajevanja začeli obravnavati na osnovi zmanjšanja stroškov in povečanja produktivnosti, so stvari ubrale drugo pot. Ker so ugotovili preveliko porabo surovin, kar je pomenilo enega osnovnih problemov deficitarnosti, so se začeli v tovarni vse bolj prizadevati za varčevanje. To je ustvarilo povsem novo stanje. Preobrat pa je nastal tedaj, ko je individualna in skupinska stimulacija zajela širši krog proizvajalcev. Pritiski so začeli popuščati in vidi se, kakršno je v Meblu sedaj, lahko samo pozdravimo, so nam rekli delavci in vodilni ljudje v tovarni.

BREZ »ZAPRTOSTI«

Meblo se je tudi odreklo zaprti proizvodnji in sodeluje s sedmimi tovarnami Slovenskega primorja in Istre. Kooperantski odnosi so olajšali uvajanje dolgoročne delitve dela. Tovarna se želi

povezati z vsemi podjetji, s katerimi bi lahko skupaj izdelovala in prodajala vse, kar spada v področje industrije opreme.

Tovarna odpira svoje prodajalne v vseh večjih potrošniških centrih v državi, v Novi Gorici pa ima stalni salon vseh svojih izdelkov v največji možni izbiri. Obnemem si utira pot na tuja tržišča. Kot upajo, bo Meblo letos izvozil četrtino svoje proizvodnje, in sicer predvsem na izbirna, težko zadovoljliva tuja tržišča: v Francijo, Svico, Italijo in Nemčijo. Sedaj odpira tovarna svojo veliko prodajalno tudi v Libiji.

Čeprav daleč na robu, se je Meblo uvrstilo med najboljše organizirane industrijske delovne organizacije v Sloveniji. V tovarni natanko poznajo odgovornost vsakega delavca — od vratarja do direktorja. Urejeni so odnosi in pristojnosti samoupravnih organov in vodstva tovarne.

FRANCE DRENOVEC

POSVET O BAZI 20. V soboto so se v Dol. Toplicah na pobudo Inštituta za zgodovino delavskega gibanja in Muzeja ljudske revolucije Slovenije sestali najvišji predstavniki republiških organov in organizacij ter sosednjih občin. Sklenili so, da je treba s posebnim zakonom zaščititi Bazo 20 in druge spomenike NOB v Sloveniji, ter predlagali posebno komisijo za takojšnje reševanje in ureditev objektov na parizanskem Rogu. Na sliki: predsednik republiške konference SZDL Janez Vipotnik, predsednik republiške skupščine Sergej Kraigher, predsednik glavnega odbora ZZB NOV Slovenije Franc Leskošek-Luka, član sveta federacije Miha Marinko in predsednik novomeške Obs Franci Kuhar med razpravo. (Foto: M. Moškon)

MEDOBČINSKI SINDIKALNI POSVET O ZAPOSLOVANJU

Ne zapirajmo oči pred resnico!

Število nezaposlenih lahko zmanjšamo le s povečano rastjo gospodarstva — Če podjetje ne uspeva, je najbrž krivo vodstvo

Pretekli teden je bil v Črnomlju medobčinski posvet o problematiki zaposlovanja, katerega so se v okviru predkongresne dejavnosti udeležili člani občinskih sindikalnih svetov iz občin Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje. Razen njih so bili navzoči tudi predstavniki občinskih skupščin in družbeno-političnih organizacij.

Pri obravnavi predkongresnega gradiva o zaposlovanju so na posvetu ugotovili, da je gradivo marsikje nepopolno in preveč načelno. Predvsem pa so menili, da teza o popolni zaposlitvi vsega aktivnega prebivalstva ni uresničljiva ob dejstvu, da je nezaposlenih ameraj več.

Tudi v dolenskih in belokranjskih občinah raste število nezaposlenih, saj je pri zavodu za zaposlovanje prijavljenih že okoli 1400 brezposelnih. Res pa je, da so številke dostikrat varljive. Ljudje se pripravljajo kot nujno potrebnih dela, po drugi strani pa se določenih poklicev branijo. Za zadružni obrat v Sentjernej na domačem področju pred kratkim nika kor niso mogli dobiti 15 delavk, zato so morali ponje v bosanski Dobo. Moški pa nočejo delati pri gradnji cest ali pri drugih težkih delih.

Sila živahna razprava o tem, kako omiliti nezaposlenost, je pripeljala do zaključka, da je rešitev edinole v od-

piranju novih delovnih mest v podjetjih, kajti če kupna moč prebivalstva ne bo rasla, tovarne tudi izdelkov ne bodo mogle prodati. V podjetjih pa, kjer napredka ni, bi morali najprej razpravljati o sposobnostih vodilnih kadrov in o številu visokošolsko izobraženih strokovnjakov.

Poudarili so, da problema nezaposlenosti ne bo mogoče reševati z neobveznimi priporočili, temveč z učinkovitimi ukrepi. Splošna ugotovitev je tudi bila, da bi morali jasno določiti, do kod lahko segajo pravice samoupravljavcev, kajti praksa je pokazala, da bi lahko integracijo vse drugače izpeljali, če bi bila možna družbena intervencija.

Medtem ko bodo marsikatero teh vprašanj rešili na kongresu, pa bi lahko nezaposlenost takoj ublažili, če bi se družbeno-politične organizacije v svojih občinah zavemale za ukinjanje dopolnilnega in nadurnega dela.

Krajevna organizacija Zveze borcev Šentjanž

vabi

vse preživle borce jurišnega bataljona XIV. divizije na borčevsko srečanje, ki bo na dan 1. maja letos v Primstalu pri Sentjanžu (pri Cirilu Vidmarju) ob 10. uri dopoldne.

Pričakujemo vas!

Sporazum je še vedno nujen

19. aprila je bila v sejni dvorani Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje 2. seja sveta zdravstvenega centra Novo mesto. Udeležili so se predstavniki Komunalnega zavoda za socialno zavarovanje, zdravstvenih ustanov in direktorji zdravstvenih domov. Na seji so govorili o nekaterih organizacijskih pomanjkljivostih v zdravstvu, ki jih bodo morale delovne organizacije reševati posamezno, o nagradah za stažiste, ki bodo opravljali obvezni staž v bolnici Novo mesto ali v zdravstvenih domovih na področju Zdravstvenega centra. Osrednja točka dnevnega reda pa je bilo podpisovanje splošnega sporazuma o osnovah za financiranje zdravstvenega varstva v letu 1968. Sklenili so, da ob enakih pogojih podpisajo sporazum tudi z zdravstvenima domačema Črnomelj in Metlika, ki se nameravata integrirati v samostojni Belokranjski zdravstveni zavod.

V Nebesa z avtomobilom

Te dni je na Homu nad Sentrupertom buldožer že toliko poravnal traso ceste, da je do lepe turistične postojanke »Nebesa«, kjer je tudi nova lovska kočica, že mogoče priti tudi z avtomobilom. V kratkem bodo cesto posuli s kamenjem in peskom in bo ta lepi, še malo znani predel Dolenjske na voljo tudi motoriziranim izletnikom.

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA NOVO MESTO

obvešča, da bo

1. maja 1968 spremenila delovni čas in bo poslovala za stranke

v centrali v Novem mestu, podružnici v Krškem in ekspoziturah v Trebnjem in Metliki

v ponedeljek od 6.30 do 12. ure in od 14. do 16.30; v torek, sredo, četrtek in petek od 6.30 do 12. ure; v soboto pa je banka zaprta.

Vlagatelji lahko vlagajo in dvigajo hranilne vloge pri vseh poštah na področju banke tudi ob sobotah.

Prav tako poslujejo ob sobotah tudi vse menjalnice valut.

Osebni avtomobili tudi iz novomeške tovarne

(Nadaljevanje s 1. strani)

Z angleško korporacijo BMC (British Motor Corporation), ki združuje tovarne Austin, Austin-Healey, Morris, MG, Riley, Wolseley, Princess in Nuffield Tractor, so podpisali pogodbo o sodelovanju, ki zajema celotno dejavnost tega angleškega avtomobilskega velikana. Pogodba dovoljuje, da sme IMV vgrajevati v ta vozila največ polovico delov iz domače proizvodnje. Prvi osebni avtomobili bodo prišli iz IMV na naše ceste to jesen, leto pa jih bodo za začetek izdelali 5000.

Dokler se ne bo proizvodnja razširila, v Novem mestu ne bodo gradili novih proizvodnih prostorov. Prav tako imajo za ta čas dovolj kvalificiranih ljudi, povečanje števila zaposlenih pa bo odvisno od stopnjevanja proizvodnje.

Novomeške austine bodo prodajali za dinarje in za devize, cena pa bo taka kot za enake uvožene avtomobile z vsemi dajatvami vred, torej od 29.000 do največ 30.000 din. BMC-IMV 1300 je na sejmu v Beogradu dobil že tudi domače ime: KOREL iz Novega mesta. Želimo mu srečno vožnjo!

OBISK VISOKEGA GOSTA — Predsednik skupščine SR Črne gore Veljko Milatović je v spremstvu podpredsednika izvršnega sveta Slovenije dr. Franca Hočevarja obiskal novomesko in trebanjsko občino v Novem mestu sta obiskala tovarno zdravil »KRKO« in tekstilno tovarno »NOVOTEKS«. Podpredsednik dr. France Hočevar, Veljko Milatović, predsednik Obs Novo mesto Franci Kuhar in direktor NOVOTEKSA inž. Avgust Fajfar pri ogledu obratov tovarne.

Foto: S. Doki

S POSVETA SINDIKALNIH SVETOV

Osnutek statuta je presplošen

Na kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije bo naše območje zastopalo 13 delegatov — Do 10. maja jih bodo izvolili na konferencah

Iz dolenske regije, ki zajema deset občin, bo zastopalo sindikate 13 delegatov. Devet občinskih sindikalnih svetov bo volilo po enega delegata za kongres, novomeški občinski sindikalni svet pa štiri. Volitve delegatov bodo izvedli tako, da bodo zastopani posamezni strokovni sindikati. Največ delegatov, in sicer 7, bo zastopalo sindikat industrije, ostali strokovni sindikati, ki bodo za-

stopani z enim delegatom, so: sindikat gradbenih delavcev, kmetijstvo, storitvena dejavnost, družbene službe in promet ter še zveznega delegata.

Na posvetu je tekla zelo živahna razprava o programski osnovi sindikatov. Treba bi priti na čisto, kaj je sindikat ter njegova vloga in namen v družbenem dogajanju pri nas. Na posvetu v Novem mestu, na katerem je sodeloval tudi tajnik republiškega odbora Zveze sindikatov Slovenije Jože Marolt, je bilo poudarjeno, da sindikat ne more imeti samo vloge zaščitnika delavskega razreda, ker je družbeno-politična organizacija. Imeli so tudi več kritičnih pripomb na osnutek statuta Zveze sindikatov Jugoslavije, ki je presplošen.

Razpravljali so še o drugih vprašanjih v zvezi s politično aktivnostjo sindikatov pred kongresom. V teh dneh je bila vrsta posvetov in razprav o posameznih zadevah s področja dela sindikatov. Do 10. maja bodo v vseh do-

lenskih in spodnjeposavskih občinah občinski sindikalni sveti izvedli predkongresne konference, na katerih bodo izvolili delegate za kongres in razpravljali o sklepih posvetovanj v predkongresnem obdobju.

Premalo denarja za borce

Upravni odbor sklada za borce je predlagal občinski skupščini spremembo odloka o družbeni priznavalnini borcem in aktivistom NOV ter o študijski pomoči njihovim otrokom, z utemeljitvijo, da so določila preširoka. Občina namreč ne more dati priznavalnini vsem, ki bi imeli pravico do nje.

Lani zaradi izpada proračunskih dohodkov sklad za borce ni dobil vsega denarja. Priznavalnine in študijsko pomoč so prejeli upravilenci z dvomesečno zamudo, kar je prizadelo zlasti socialno ogrožene borce.

MARMOR

GRADAC

tel. 76-177, lok. 8

Po konkurenčnih cenah izdelujemo vse vrste nagrobnikov, spomenikov, spominskih obeležij in vsa teracerska dela hitro in kvalitetno.

POIZKUSITE NAŠE MESNE PROIZVODE

in ostanite tudi njihov potrošnik!

POSEBNO VAM PRIPOROČAMO:

- Kranjske klobase
- lovsko salamo
- šunkarico
- vse ostale vrste klobas in salam

Za hrenovke, pečentice in safalade sprejemamo posebna naročila.

OBRAT KLAVNICA tel. 72-231

vsak četrtek

ZA MLADE PO SRCU

bio ipsa ZA SINTETIKO

TEZKO JE GASITI BREZ VODE! V nedeljo opoldan je nenadoma začelo goreti pri Videtovih v Senthjerneju. Zgorelo je gospodarsko poslopje in škoda je precejšnja. Če bi bil v bližini hidrant, bi bil lahko ogenj v nekaj minutah pogašen. Požar je resno opozorilo graditeljem vodovoda, naj mislijo na hidrante! (Foto: Polde Miklič — prva nagrada za fotografijo tedna).

PISMA UREDNIŠTVU

Za nas ni bilo prostora

Tovariš urednik!
Državna založba Slovenije je doslej izdala štiri lepe in bogato ilustrirane knjige: Gorenjska, Primorska in Notranjska, Ljubljana ter Dolenjska in Bela krajina. Zadnja knjiga me je razočarala, saj nisem v njej našel niti koščka Trebnjega, Mirenske doline ali trebnjske občine, čeprav pelje mimo nas avtomobilska cesta, železniška proga, Temenica, v naših krajih pa je veliko zanimivosti in pristnih dolenjskih značilnosti.

Trebnje resda ni mesto, toda v tem kraju se izletniki radi ustavljajo, še marsikaj Tito je že obiskal znano Sprinigerjevo gostilno, kar se ne zgodi vsakemu kraju. Turistično društvo si prizadeva, da bi se izletniki v našem kraju dobro počutili, toda sestavljeni omenjene knjige so, kot kaže, menili, da ni potrebno ničesar zapisati ali fotografirati, čeravno bi nam to lahko veliko koristilo tudi za turistično propagando.

So se pisci te knjige zavedali, da je Dolenjska veliko večja in mnogo bolj bogata, kol jo oni prikazujejo? Za nas je papir skopo odmerjen, čeprav se ob nedeljah in praznikih iz naših krajev vijejo reke avtomobilov z gajbicami in slaskoni, ljudje so razigrani, veseli, polni doživetij med pristnimi Dolenjci, ki so radostnih in radodarnih src.

Ko pretistavam to knjigo, bi najraje zavpila, da nismo pozabljeni, samo premajhni smo in preskromni, čeprav smo ponosni, da živimo v Trebnjem ali Mirenski dolini, kjer so še mnoge nepokvarjene naravne lepote in dobri, pošteni ljudje.

BENA GLOGOVSEK
Trebnje 69

Pojasnilo tovarišu Zupancu

Ce je v Zupancu polemiki kanec strupa, naj bo v mojem pojasnilu vsaj kanec pelina. Na tako osebni napad je pač težko politično odgovoriti ali celo polemizirati. V sestavku »Nekaj novega: DELATI« sem hotel ožigosati abstraktno delujoče, mlačne politične delavce, ki jih ljudje niti ne poznajo. Pri Zupancu polemiki si nisem bil na jasnem ali brani z njo take politike ali samega sebe. Selo ko sem prebral podpis pod njegovim pismom,

sem vprašal, kakšen politični delavec je bil Dušan Zupanc, in predsednik OK SZDL mi je povedal: »Tri leta je bil tajnik SZDL! Tega do zdaj nisem vedel.

Prepričan pa sem, da morajo ljudje političnega delavca poznati z dobrim in s slabih strani (že zaradi volitev), in če ga ne poznajo, niso krivi ljudje niti Ben Quick, pač pa politični delavec! Najlaže bi se predstavil z delom, najteže s slabo pripravljenimi sestanki, ki se jih občani ne udeležujejo. Lahko bi, recimo tudi pisal v glasilo Socialistične zveze, če seveda ne smatra, da je tu prostor rezerviran samo za Kopitarje!

Politika niso čepčji, da bi se so njej lahko pogovarjali samo politiki. Moje politično delo na primer je odvisno od moje službe, tu me ocenjujejo naš kolektiv in bralci, ki kupujejo naš časnik; izvoljenega politika in njegovo delo pa ocenjujejo predvsem volivci, med njimi lahko tudi jaz. Če ima navzlic temu kdo občutek, da sem samo razsodnik (arbiter) in ne prizadej državljan, je to pač stvar njegove dobre ali slabe vesti... In če noče tovariš Zupanc razumeti tistega o »krivdi televizije«, bom bolj razločno povedal: tako se namreč nekateri politični delavci radi izgovarjajo — krivo je to, krivo je ono, pred svojim pragom pa zelo neradi pomelajo!

Ce bi hotel razložiti tovarišu Zupancu, kaj je bilo pri nas v 23 letih zgrešenega in kaj ne, bi mi na tej strani vzelo preveč dragocenega prostora, lahko pa mu svetujem, naj malo bolj preprosto stopi med ljudi, ki mu jih bodo natresli za uho, da se mu bodo lasje jezili.

In še nekaj: tovarišev, kakršne mi svetuje tovariš Zupanc za zgled, poznam vsaj tu okrog nas zelo malo in se ti so na žalost največkrat ostali tudi brez primerne moralnega plačila. Če jih je seveda kaj več, bi jih tovariš politični delavci lahko kdaj tudi javno predstavili!

Do histra mojega sestavka »Nekaj novega: DELATI« pa je tovariš Zupanc »zavzel na las enako stališče kot jaz in tu nimam kaj več pojasnjevati.
M. MOSKON

Počiščena okolica gradu

Uredništvu Dolenjskega lista!

V imenu stanovalcev trebnjskega gradu odgovarjam na članek, ki je bil objavljen

v Dolenjskem listu dne 11. aprila 1968 pod naslovom Trebnjske iveri.

V tem članku je bilo rečeno, da stanovalci niso hoteli občutiti okolice gradu in da je moralo Stanovanjsko podjetje za to plačati 1000 ND Komunalnemu podjetju. Stanovalci želimo odgovoriti na ta članek.

Vsi stanovalci so bili pripravljeni urediti okolico, če bi predsednik hišnega sveta določil, kateri dan bi se čistilo, kot je to bilo vsako leto. Res pa je, da smo začeli godrnjati, to pa zato, ker predsednica, odkar je bila izvoljena, ni sklicala nobenega sestanka. Delala je po svoji volji in vse dopustila.

Navedli bomo le nekaj primerov.

Samovoljno je dala posekati akacijevy drveje za kolje v vinogradu in za drva in to podarila brez plačila ali odškodnine, ne da bi zahtevala, da bi počistili vsaj prostor, kjer je drevenje raslo. V jeseni jo dopustila, da se je lahko iz jabolk delal ja bolčnik in da so otroci naravnost uničevali jabolka, tako stranke niso dobile niti kilograma jabolk, čeravno bi jih lahko vsaka dobila 60 do 80 kilogramov. Pustila je, da se je lahko na novo postavila kurnica, čeravno je to v Uradnem vestniku prepovedano. Samovoljno je drugi stranki dopustila podreti dvoravno in les porabiti, ni pa zahtevala od stranke, naj prostor počisti. Za vse te ukrepe stanovalci, tajnik in delegat hišnega sveta niso vedeli, dokler niso bili že izuršeni.

Ko je tajnik vprašal, zakaj dela brez posvetovanja in zakaj ne skliče sestanka, je odgovorila, da ga tudi ne bo in da bo oddala vse papirje Stanovanjskemu podjetju.

Ko smo videli, da komunalno podjetje čisti okolico gradu, jo je eden od stanovalcev vprašal, kdo je to podjetju naročil, a ona je odgovorila, da čisti podjetje za stonj. Verjeli smo ji, ker ima imenovano podjetje v gradu svoje prostore in tudi zunanji njega upovablja velik del dvorišča. Tako smatramo, da smo stanovalci krivi samo toliko, ker smo verjeli predsednici in ker smo jo sploh volili!

Prosimo, da nas komunalno podjetje točno obvesti, če je čiščenje res stalo 1000 ND, saj je prostor le tolikšen, da smo ga do sedaj lahko očistili v dveh urah, in to samo osem oseb.

Za objavo se v imenu desetih stanovalcev zahvaljuje

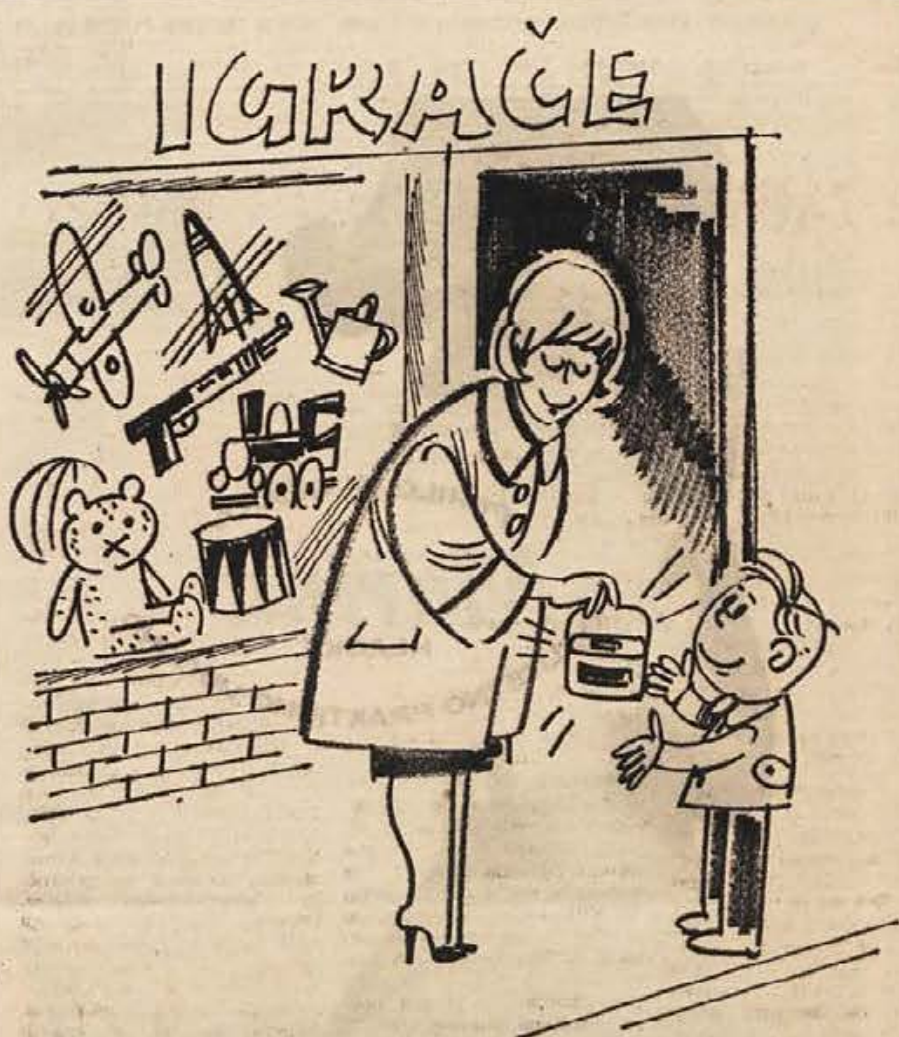
STANE KAFOL
Trebnje 49

NAŠIM KMETOVALCEM V VEDNOST!

Na lepi ravnini je vsaka kosilnica dobra — toda prava vrednost motorne kosilnice se izkaže le na popolnoma nepravilno valovitih in strmih tleh. Kjer je do sedaj le ročna kosa kosila. Lahka motorna kosilnica IRUS model »MICKY« je edina motorna kosilnica, ki se sama, avtomatično, najtesneje prilagodi vsem neravnostim polja in zato ona edina, tudi na valovitih in strmih terenih »najbolj čisto« pokosi, je izvrstna za košnjo trave in žita v ravninah, je idealna za košnjo na neravnih, nepravilno valovitih, strmih, kamnitih kosonicah in rovlih, prekaša vse ostale motorne kosilnice čim bolj neraven je teren in čim večja je strmina košnje.

Kjer na strmini koscu spodsne, edinole »MICKY« se ne zvrne! Zahtevajte ponudbo od pooblaščenih dobaviteljev:

INTERMEX, Postfach 173, A-9500 VILLACH (Beljak), Avstrija, ali pa BRUMAT MARINO, via Gorizia 3, FARRA d' Isonzo, Italia

Najboljša igrača: HRANILNIK!

Že otroci naj se mimogrede nauče varčevati in v igri bodo spoznavali življenjsko resnico: zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača! Tudi vi lahko dobite hranilnik za vašega otroka pri

Dolenjski banki in hranilnici

v NOVEM MESTU in njenih poslovnih enotah

v KRŠKEM, TREBNJEM ali METLIKI!

■ Prirčne prvomajske čestitke pošilja vsem delovnim ljudem naše domovine, zlasti pa še vsem varčevalcem, poslovnim prijateljem, delovnim organizacijam in vsem prebivalcem širše Dolenjske kolektiv DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE V NOVEM MESTU hkrati s svojimi poslovnimi enotami v KRŠKEM, TREBNJEM IN METLIKI!

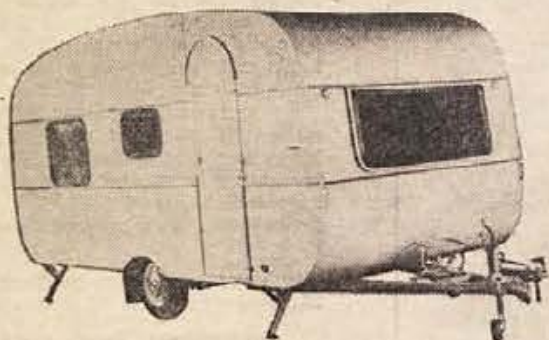
STE SE ŽE
ODLOČILI
ZA IZLET
NA GARDSKO
JEZERO?

POHITITE,
ČAS PRIJAV JE
DO 25. APRILA!

IMV NOVO MESTO

KOLEKTIV INDUSTRIJE MOTORNIH VOZIL NOVO MESTO POZDRAVLJA VSE DELOVNE LJUDI OB 1. MAJU, PRAZNIKU DELA!

BETI - METLIKA

čestita vsem svojim poslovnim prijateljem in delovnim ljudem za 1. maj, praznik dela, ter priporoča svoje izdelke, ki so osvojili domače, evropsko in ameriško tržišče!

HOTEL METROPOL NOVO MESTO

vabi v svoje lokale:
restavracijo, kavarno
in kletno restavracijo

Za 1. maj želi kolektiv
svojim gostom veselo
praznovanje!

MESNO PREHRAMBENO PODJETJE NOVO MESTO

Nudimo vam vse vrste svežega mesa
in suhomesnih izdelkov.

V naših delikatesah boste postreženi
s toplimi jedmi, pijačami in z delikatesnim blagom!
ZELIMO VESELO PRAZNOVANJE PRVEGA MAJA!

KMETIJSKA ZADRUGA KRKA NOVO MESTO

Obiščite naše prodajalne,
ki so vedno dobro zložene
s prehrabnim in repro-
produkcijem blagom!

Ob delavskem prazniku,
1. maju, čestitamo vsem
kmetijskim proizvajalcem,
kooperantom in vsem
delovnim ljudem.

INDUSTRIJA OBUTVE NOVO MESTO

Nudimo svoje kvalitetne izdelke in hkrati čestitamo
vsem delovnim ljudem za 1. maj, praznik dela!

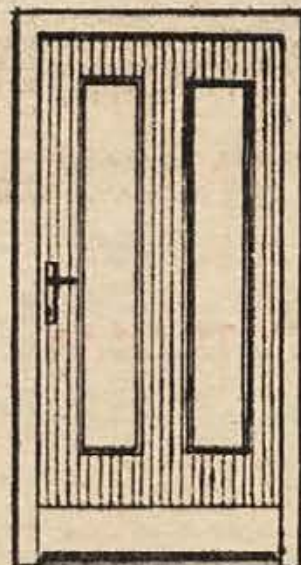
KOMBINAT LESNE INDUSTRIJE

INLES RIBNICA

za opremo vaše
hiše izdelujemo:

VHODNA VRATA
OKNA, POLKNA,
in GARAŽNA
VRATA.

Vsem poslovnim
prijateljem,
kupcem in
delovnim ljudem
želimo veselo
praznovanje
1. maja!

GRADBENO OPEKARSKO PODJETJE

MIRNA na Dolenjskem

Opravljamo vse vrste visokih gradenj, nudimo ope-
karske izdelke, betonske cevi, betonski strešnik
in razrez lesa.

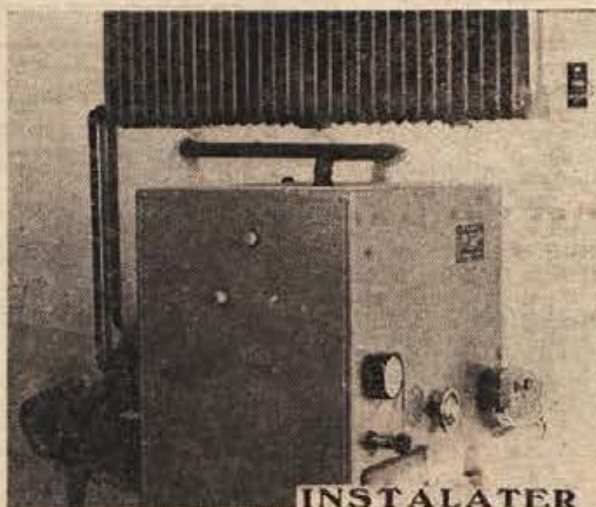
Kolektiv čestita svojim odjemalcem za praznik dela
— 1. maj!

OBRATNO MONTAŽNO PODJETJE

OMP INŠTALATER

Novo mesto, Prešernov trg 9, tel. 21-872
centralne kurjave, vodovodne instalacije,
strelovski in kleparska dela.

Vsem svojim strankam želimo vesele prvomajske
praznike!

INSTALATER

KOMET METLIKA

Izdelujemo in priporočamo: nedrčke, steznike in damske obleke. — Za 1. maj, praznik dela, pozdravljamo vse delovne ljudi!

MIZARSKA PRODUK- TIVNA ZADRUGA SEVNICA

Izdelujemo in dobavljamo: stilske, luksuzne in moderno pohištvo; opremljamo upravne zgradbe, hotele, vile in druge društvene prostore.

Izdelava prvovrstna!

Kolektiv čestita za 1. maj, praznik dela, vsem občanom in poslovnim prijateljem!

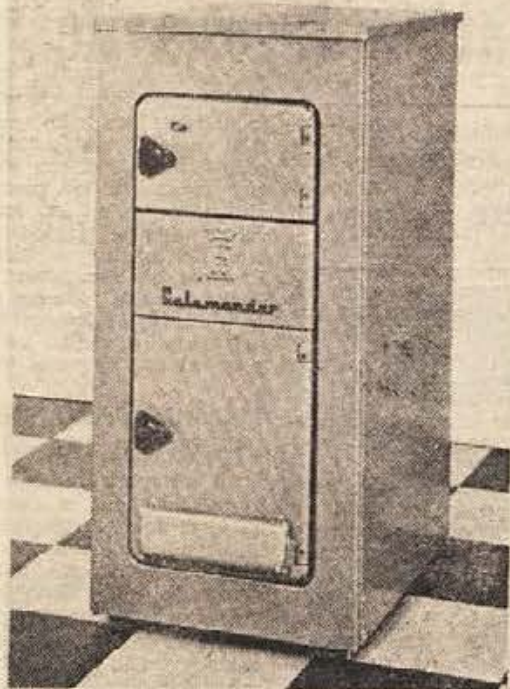
TOVARNA ŠIVALNIH STROJEV

MIRNA

MIRNA NA DOLENJSKEM

Za kupce naših šivalnih strojev smo pripravili nagradno žrebanje, ki je vsak mesec. Prva nagrada: avtomobil »ZASTAVA« 600 D.

Vsem našim poslovnim prijateljem, kupcem in delovnim ljudem pošljamo ob prazniku delovnih ljudi — 1. maju iskrene čestitke!

brez deviz

SAMO ZA DINARSKA SREDSTVA danske uvožene peči za CENTRALNO KURJAVO

- prvič v Jugoslaviji
- omejena količina
- idealno za hiše, vikende, vile i. p.
- enostavna montaža
- dostava na dom
- 25.800—40.800 Kcal/h
- na olje in trdo gorivo
- litoželezna izdelava kotla

CENA

od 8.210.— do 9.990.— Ndin
odvisno od kapacitete

Zahtevajte prospekte in informacije;
obišcite specializirani trgovini v Ljubljani —
Gospodarska cesta št. 4 in Topniška c. št. 9

SALAMANDER

metalka

Servis in servisni deli — OBRTSERVIS Ljubljana,
Slomškova 3

Garancijska doba: eno leto za gorilce — tri leta
za kotle — V PRODAJI OD DANES, 25. APRILA
DALJE

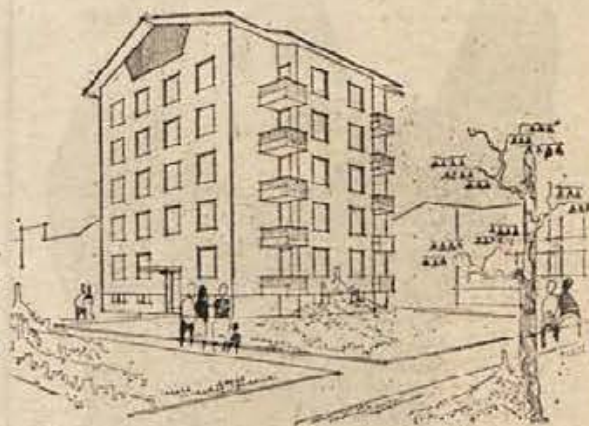
Ljubljana, Dalmatinova 2
Tel. h. e. 311-155 int. 274

Danski zastopnik za SFRJ
ADRIA — Beograd

SGP PIONIR NOVO MESTO

OPRAVLJAMO VSE VRSTE VISOKIH IN NIZKIH GRADENJ KVALITETNO, V ROKIH IN PO KONKURENČNIH CENAH.

VSEM INVESTITORJEM, POSLOVNIM PARTNERJEM
IN DELOVNIM LJUDEM ŽELIMO VESELE
PRVOMAJSKE PRAZNIKE!

RESTAVRACIJA NA GRIČU MOTEL ČATEŽ

Obiščite novo restavracijo, kjer boste postreženi
solidno in po zmernih cenah.

Kolektiv čestita vsem svojim gostom za 1. maj
praznik dela!

LESNO PREDELOVALNA INDUSTRIJA

ZORA ČRNOMELJ

se pridružuje čestitkam delovnih kolektivov za
1. maj, obenem pa se priporoča svojim poslovnim
prijateljem!

II. srečanje naivnih slikarjev Jugoslavije

Slovesne otvoritve se bo to nedeljo dopoldne udeležilo tudi več pomembnih predstavnikov jugoslovanskega kulturnega in javnega življenja — Razstavlja 46 umetnikov od Ohrida do Žirov in Mute na Dravi — Razkošje tisočerih barv s palete jugoslovanskih kmetov, delavcev in skromnih, preprostih ljudi — slikarjev

V nedeljo, 28. aprila, bo ob enajstih dopoldne v Lamutovem likovnem salonu slovesno odprta razstava jugoslovanskih naivnih slikarjev iz zbirke Gerharda Ledića. Razstava bo prikazala 103 dela 46 avtorjev. Med njimi so vsi predstavniki znamenite hlebinske šole pa tudi več Slovencev. Prireditve so pripravljali leto dni. Vsak razstavljalec je izdelal po eno sliko nalašč za to razstavo. Žirija, ki je odbirala razstavno gradivo in ki je bila sestavljena iz uglednih jugoslovanskih strokovnjakov, je pregledala več kot šeststo del.

Na otvoritvi razstave je povabljeni tudi Hlebinska narodna muzika, ki jo vodi Martin Hegedušič in brata Galekovič. Ansambel bo izvajal poseben umetniški program, med katerim bo prvak Hrvatskega narodnega gledališča Mladen Serment izvajal Balade Petrice Kerempuha. S to otvoritvijo

bo hkrati slovesno odprli letošnji XII. dolenski kulturni festival, ki bo občinstvu nudil tja do oktobra izbrane kulturne prireditve.

Ob otvoritvi razstave »Svet naivnih« bo izšla posebna publikacija, neke vrste enciklopedija v malem, ki bo predstavila z življenjepisom, osebno fotografijo, reprodukcijo enega izmed razstavljenih del ter izjavo slikarja, vsakega avtorja posebej. Knjiga bo tako obsegala 150 strani. V uvodu v knjigo je akademik Krsto Hegedušič povedal, kako je nastala hlebinska šola, kje danes je in kaj je dosegla. O naivni umetnosti pravi med drugim tudi tole: »Pol čara naivnega slikarstva leži v neznanju. To neznanje, ta nesposobnost sta ustvarjala slučajnosti in nepričakovanosti, ki so likovno zanimive, kakor slikarstvo otroka. Ako bo tako tudi za naprej, se lahko ob iskrenosti, poštenju, ljubezni in delu nadajamo še

svetlih trenutkov našega naivnega slikarstva. Nastprotno pa, ako bodo naivnemu slikarstvu vodilni izključno samo dinar in dolar, tedaj še danes mirne duše položimo na grob našega naivnega slikarstva sopek umetnih rož.«

Poleg uvoda Krste Hegedušiča je v publikaciji še uvodna beseda Gerharda Ledića, »lutajučeg reportera Vjesnika u srijedu«. Le-ta je vsa povojna leta marljivo zbiral dela jugoslovanskih naivcev in tako ustvaril zbirko, ki jo po izjavi predstavnika Jugoslovanske akademije znanosti in umetnosti v Zagrebu smatrajo za največjo in najpopolnejšo v Jugoslaviji. V imenu prireditelja te pomembne prireditve je v uvodu spregovoril tudi predsednik Dolenjskega kulturnega festivala Lado Smrekar.

Kostanjevica bo s tem znova začela vabiti na kulturne prireditve. Tehtnost

festivalskih sporedov se je že zadnja leta tako razrastla, da je festival s svojimi prireditvami že davno stopil iz anonimnosti ter prerasel okvire pokrajine, v kateri deluje, hkrati pa tudi republiške in državne okvire. Razstava bo brez dvoma naložila na velik odmev v naši javnosti, saj je kar najskrbneje pripravljena in bo odprta ves maj in junij 1968.

Lackovićevo darilo krški galeriji

Ob zaključku razstave del Ivana Lackovića iz Zagreba, ki jo je obiskalo izredno veliko ljudi, je umetnik podaril krški galeriji sliko »BELO CVETJE« (olje na steklu). To je prvo darilo, ki ga je dobila ta mlada umetniška ustanova in ki lahko pomeni zametek bodoče stalne zbirke. Ivanu Lackoviću se vodstvo galerije lepo zahvaljuje.

V krški galeriji bodo v prvi polovici maja odprli razstavo pokojnega kiparja Ivana Napotnika, za občinski praznik pa pripravljajo posebno presenečenje.

Stjepan Večenaj: JAPA SU SENJALI... (1967). — Tudi naivni slikar Večenaj bo sodeloval na sedanji razstavi v Kostanjevici na Krki.

PRED RAZSTAVO EKSLIBRISOV V DOLENJSKI GALERII

Ekslibrisi - dragoceni drobni lističi

V Dolenjski galeriji v Novem mestu bodo v petek, 26. aprila, odprli razstavo ekslibrisov. Pripravilo jo je Društvo prijateljev drobne grafike Ex libris Sloveniae iz Ljubljane, razstava pa bo prišla v Novo mesto po Skofiji Loki in Ljubljani. Drobni lističi, ki jih ljudje lepijo v knjige zato, da si ponazore svojo ljubezen do njih, so dela umetnikov — slikarjev, ki so skušali na ekslibrisih upodobiti značilnost lastnikove osebnosti ali pa knjigo iz knjižnice tega ali onega bibliofila umetniško dopolniti.

»Za vsakim znamenjem je skrit človek. In ta človek hoče nekaj povedati o sebi... Kratka gesla, krilate besede, modre in segave sentence se vrste pred našimi očmi, segajo v razum, se dotikajo srca, nekaj povedo, še več zastrjo v svojem svetu so zagonetne in spet odkrije, nikoli prav do kraja razbrane, je o ekslibrisih zapisal ob prvi slovenski razstavi dr. Roman Tominec. In res je, kot pravi dr. Tominec: »Estetsko ugodje nam nudi ta drobni

in še daleč ne izbrani svet drobne grafike in odpira pot za nove dosežke in nova gledanja svojevrstnih oblik.«

V Studijski knjižnici Mirana Jarca sem pretekli teden srečal člane društva (to šteje sedaj že 42 članov, ustanovljeno pa je bilo pred tri četr leta). Tov. Dagmar Novacek, predsednica društva, se je spoznavala s novomeško zbirko ekslibrisov. To je prizadeveni knjižničar Rogo Edmeš leta in leta zbiral in prav laskava je bila ocena poznavalcev, ki so menili, da ima med knjižničami prav novomeška najlepšo zbirko. Dr. Rajko Pavlovec je z zanimanjem pregledoval ekslibrise nabega Lamuta, Jakca ter Stiplovskega (tri ekslibrise objavljamo v tej številki, vsi so last Studijske knjižnice Mirana Jarca). Na razstavi v

Vlado Lamut: Ekslibris

ne. V 16. stoletju so začeli lastniki knjižnic naročati ekslibrise. Med slovenskimi mojstri ekslibrisov sta najbolj znana Božidar Jakca in Miha Mlešč. Zbiralec teh drobni lističev občudujejo v njih dela odličnih slikarjev, lesorezcev in grafikov, ki so se z vso resnostjo in zavzetostjo trudili, da bi v njih izrazili ljubezen do knjige in upodobili lastnikovo posebnost, značaj ali stvar, ki mu je ljuba.

V Dolenjski galeriji bomo torej videli razstavo, ki ne bo zanimala samo tistih, ki zbirajo ekslibrise ampak tudi najširši krog ljubiteljev knjige in slikarstva. Spoznali se bomo tudi s plemenitim in dragocinim konjičkom zbirateljev, ki so spoznali, da se v teh drobnih grafikah skriva umetnikova duša in človekovo prijateljstvo do knjige.

PETER BRESČAK

Božidar Jakca: Ekslibris za Mirana Jarca

Novem mestu bo dobršen del razstavljenega gradiva iz Studijske knjižnice Mirana Jarca.

Društvo ljubiteljev drobne grafike ex libris Sloveniae vključuje ljudi najrazličnejših poklicev. Zanimanje za ekslibrise je v svetu prav veliko. V Nemčiji je bilo ustanovljeno leta 1881, avstrijsko 1903. Ustajeno ime za lističe, ožnjale lastništva, je ekslibris. Angleži jim pravijo book-plates, Francozi marques de possession. Najstarejši doslej znani ekslibris pripada egiptovskemu kralju Amenofisu III., ki je živel okoli leta 1400, pred našim stetjem. Na njem je v hieroglifih omejeno njegovo ime in ime njegove že-

Franjo Stiplovskec: Ekslibris

Ivan Lacković: PROSNI DANI (risba s tušem, 1966, lastnik: muzej grada Sombora, II. nagrada VI. likovne jeseni) — Lacković bo razstavljal tudi na II. srečanju naivnih slikarjev Jugoslavije, ki bo v nedeljo dopoldne odprto v Lamutovem likovnem salonu v Kostanjevici na Krki.

Lep nastop z združenimi močmi

V nedeljo, 23. marca, je bil v Artičah koncert domačih pevskih zborov. Nastopilo je 185 pevcev, ki so obiskovalce v dvorani navdušili.

Najprej so nastopili trije zbori, ki jih je vodil Miha Haler. Zbori so pokazali svojo muzikalnost, glasovno ubranost, in so disciplinirano izvedli pesmi.

Otroški zbor je nastopil s sedmimi pesmimi. Spremljal ga je dirigent učenec na orglice ter 4-letni Miran na harmoniko. Miran je nastopil tudi s 6-letno Justiko in je pošel navdušen aplavz občinstva. Otroški zbor je svoj program zaključil s Haydnovo in Mozartovo pesmijo.

87-članski mladinski zbor je zapel pet pesmi. V odmoru je nastopil tudi učenec glasbene šole Marjan Ogorevc, ki je zaigral solistično skladbo, kasneje pa je spremljal mlade pevke.

Nastopile so tudi učence 6. in

8. razreda osnovne šole. Presenetile so s ubrano pesmijo in opozorile, da bodo s trdo vajo zmale tudi še kdaj kasneje lepo zapeti.

Moški zbor, čeprav je bil malo okrnjen, je kljub temu navdušili poslušalce z nekaterimi zahtevnimi pesmimi, tako da je moral nekateri pesmi na željo poslušalcev celo ponavljati.

Program je popestrila folklorna skupina, ki je zaplesala ples »Molca in »Potrkano«. Nastopilo je 14 plesalcev, ki so se odlikovali po skladnosti gibov. Koncert je vodila Darinka Župančič in z nekaterimi kratkimi recitalijami pomagala, da je bil koncert zares uspešen.

Nov uspeh Bergerjevega kvinteta v Avstriji

Ansambel Berger iz Celja je gostoval od 14. do 16. aprila v Vorarlbergu na avstrijsko-švicarski meji in s svojimi vižami navdušil tudi tamkajšnje občinstvo. To je bil lep uspeh in nov napredek ansambla pred njegovo daljšo turnejo po Avstriji.

Melita Avsenak s Senovega že drugič na plošči

Te dni je prišla v prodajo nova plošča kvinteta Berger iz Celja, v katerem poje tudi nadarjena punčka Melita Avsenak s Senovega. To je že njena druga plošča, kar je za dekletko izredno lep uspeh, tako da lahko njej in kvintetu Berger čestitamo za novo priznanje!

Razstava sovjetske mladinske knjige

Na pobudo profesorja ruščine na novomeški gimnaziji je Studijska knjižnica Mirana Jarca s sodelovanjem Doma sovjetske kulture iz Beograda postavila razstavo sovjetske mladinske knjige. Razstavljenih je več kot 300 knjig in fotografij pisateljev. Razstavljena so dela, ki zastopajo mladinsko pesništvo, mladinsko leposlovje, veliko je tudi leposlovnih ter drugih knjig. Na razstavi so tudi prevodi del jugoslovanskih pisateljev v ruščino. Razstava bo odprta do 29. aprila.

naša žena

MAJSKA ŠTEVILKA: za isto ceno — 56 strani in krojna pola.

- Počitnice za vsak žep
- Slovenska zdravnica premaguje smrt
- Poletje na balkonu in vrtu
- Kroji po naročilu in modni nasveti za močnejše

in še vse polno koristnega in zabavnega

Družabni večer obrtnikov

V novi restavraciji na Otočcu bo v soboto, 27. aprila, družabni večer obrtnikov. Sodelovali bodo pevka Ivanka Kraševc, Sentjernejski oktet in zabavni ansambel Dehors.

Jutri volitev delegatov

Na jutrišnji izredni konferenci občinskega sindikalnega sveta v Novem mestu bodo ocenili delo pred VI. kongresom zveze sindikatov Jugoslavije in izvolili delegate za ta kongres. Za delegate so predlagali: Jože Marolt, tajnik republiškega sveta ZSS, Jože Blažič, občinski inšpektor in predsednik občinskega odbora sindikata družbenih dejavnosti, Milan Blatnik, direktor KOVINARJA in predsednik občinskega odbora sindikata storitvenih dejavnosti, ter Adolf Suštar, predsednik občinskega sindikalnega sveta.

Najstarejši in najmlajši

V Žužemberku (na desnem bregu Krke) so v nekaj dneh napravili 670 m dolg jarek za podaljšek glavnega voda v vodovodnem omrežju. Dela so se udeležili tudi 71-letni Janez Košiček, njegova 13-letna hčerka Majda in 8-letni Marjan Kuhelj.

Parkirišče pri DBH

Cestno podjetje ureja poleg Dolenjske banke in hranilnice ob Trdinovi ulici v Novem mestu parkirišče, na katerem bo lahko parkiralo 19 osebnih avtomobilov. Ureje no bo do konca maja. Parkirišče bodo lahko uporabljali predvsem uslužbenci DBH. Investitor je oddelek za gospodarske in družbene dejavnosti pri Obs.

Izreden odziv

Nekaj dni po novomeškem posvetu o krvodajalstvu, kjer so ugotovili, da je med zaposlenimi še vedno premalo krvodajalcev, se je v NOVOMEŠKI javilo za prostovoljno oddajo krvi 94 ljudi, v Mercatorjevi poslovni enoti Standard 10, nekaj ljudi v kandijskem otroškem vrtcu in drugih delovnih organizacijah.

Krvodajalci!

Zaradi prvomajskih praznikov na novomeški transfuzijski postaji v torek, 30. aprila, ne bodo odzemale krvi. Zato je bil dne 23. aprila dvojni odzem krvi.

KRI, KI REŠUJE ŽIVLJENJA

Pretekli teden so darovali kri na novomeški transfuzijski postaji: Anica Župevc in Jože Udovič, člana kolektiva Novotek, Novo mesto; Rudi Omahen, član kolektiva Krka, Iovarna zdravlja, Novo mesto; Andrej Zupanc, Jože Auersperger, Marija Dolenjšek, Zofija Mehle, Kristina Šlih, Stane Kostal, Zofka Rotar, Mira Cizelj, Slavko Judež in Jože Kukec, člani kolektiva PIT Novo mesto; Valentin Tomazevič in Jože Fluš, člana kolektiva Iskra, Novo mesto; Danica Lesjak, gospodinja iz Novega mesta; Edi Lesjak, upokojenec iz Novega mesta; Jože Hutevc, kmot iz Černjnih Lakovnic; Anica Slavcu, gospodinja iz Doljnjih Lakovnic; Jožefa Bašelj, gospodinja z Jame; Milica Hutevc, gospodinja iz Gornjih Lakovnic; Cvetka Zalezna, Marija Kastelic, Milka Lesinšek, Marijo Novak, Tatjana Osterič, Irena Leber, Biljana Jare, Zvonka Frankovič, Marija Jare in Mirko Zupancič, učenci šole za zdravstvene delavce Novo mesto; Drago Brulc, učenec vajenice šole Novo mesto; Marija Pureber, Marjan Pureber, in Milan Mrek, člani kolektiva UJV Novo mesto; Erna Giovannetti, Janez Zupancič, Voljo Zlobec, Slavko Mervar, Matič Ivane, Cilka Šimo, Maska Maršič, Marija Kožar, Jožica Vozrine, Zvonka Šiško, Olga Slakonja, Katja Novak, Dušan Galič in Lojze Avbar, učenci gostinske šole Novo mesto; Stane Amadič, član kolektiva Begrad, Črnomelj; Branko Baržič, član kolektiva Pionir, Novo mesto.

NOVOMEŠKA KOMUNA

SDK dolžna odgovor „INISU“

Novo mesto za kruh, potna dovoljenja in pogrebe

Na torkovi seji občinske skupščine v Novem mestu je direktor steklarne Ludvik Golob zahteval, naj služba družbenega knjigovodstva obrazloži nekatere svoje trditve o poslovanju v INIS. Pripomnil je, da je SDK nepopolno obdelala INIS v analizi zaključnih računov gospodarskih organizacij in s tem preveč enostransko informirala odbornike o razmerah v tem novomeškem podjetju. Jože Padovan je povedal, da bo SDK steklarni oziroma občinski skupščini pismeno odgovorila na zahtevek direktorja INIS.

S poročilom o otroškem varstvu in programom za razvoj tega področja se skupščina ni zadovoljila. Predlagala je novo, temeljitejšo obdelavo otroškega varstva, pri kateri naj sodeluje predvsem komisija za otroško varstvo pri temeljni izobraževalni skupnosti. Z odloki je skupščina določila nove cene za kruh, potna dovoljenja in vizume. Tako bo črni kruh po 1 din 40

par, polkilogramske štruce po 75 par, beli kruh pa največ po 2 din in 20 par. Za izdajo ali podaljšanje potne listine za potovanje v tujino bo treba zdaj odšteti 65, za vizum in dovoljenje za več potovanj pa 20 dni. Pogrebni stroški bodo od 934 din za tretjerazredni pogreb do 1820 din za prvorazredni pogreb. Glede cen komunalnih storitev je skupščina menila, da bo dala soglasje tedaj, ko bo zagotovljeno, da se cene ne bodo spreminjale večkrat na leto.

Štipendijo za nadarjenost, ne poreklo!

Vsaj 50 bi jih se študiralo, če bi imeli štipendije - »Bolj smotrna so posojila!« meni svet

317 štipendij in posojil v novomeški občini je razdeljeno med 57 visokošolcev, 13 višješolcev, 87 srednješolcev in 169 učencev poklonih šol. Lanj so na novo podelili 105 štipendij. Največja štipendija v občini je 500, najmanjša pa 60 din.

Svet za zdravstvo, socialno varstvo in delo, ki je o problematiki štipendiranja razpravljal 3. aprila, je med

drugim ugotovil, da je v občini vsako leto vsaj še 50 do 60 nadarjenih fantov in deklet, ki bi potrebovali štipendijo ali posojilo, da bi lahko študirali. Iz podatkov je razvidno, da so to predvsem otroci manj premožnih staršev.

V razpravi so člani sveta povedali, da delovne organizacije in drugi štipenditorji podeljujejo štipendije tudi za

Suha krajina prosi za vodo

Na Hinjah, Vrhu, v Selih pri Hinjah, Ajdovcu, Rebrju, Zaliscu, Križih in drugih suhokranjskih vaseh so že več tednov brez vode ali pa je imajo zelo malo. V Selih pri Hinjah tudi po dva dni ne dajo živini piti. Na Hinje so začeli voziti vodo celo iz Kočevja. Gasilskemu društvu v Žužemberku se je prijavilo že 56 gospodarjev iz okoliških vasi, ki bi radi vodo. Gasilci jim bodo vodo vozili ob tor-

kih in sredah. Gospodarji bodo morali prevoz plačati, denarja pa ljudje nimajo. Prebivalstvo, ki mu je suša prizadela tudi poljske posevke, kliče na pomoč družbene in politične organizacije, občinske skupščine in vse, ki mu lahko pomagajo prebroditi težave z vodo. Ljudje se bojijo, da bo izbruhnila epidemija, če ne bodo pravočasno dobili vode.

Zanimiv seminar za mladince

Občinski komite ZMS ob čine Novo mesto je organiziral tridnevni seminar v Dolenjskih Toplicah. Udeležili so se ga predstavniki in sekretarji srednješolskih, vaskih in delavskih aktivov ZMS.

Mladinci so na seminarju poslušali več zanimivih predavanj o današnji mladinski organizaciji, o pokongresnem programu ZMJ, o nekaterih interesnih dejavnostih mladine ter o mladini in ZK.

V. ZITNIK

SZDL, ObSS in RK O KRVODAJALSTVU

Bolnišnica ne sme biti brez krvi!

Krvodajalstvo mora postati skrb družbe, ne posameznikov!

Novomeška bolnišnica bo letos potrebovala 600 litrov krvi oziroma 40 litrov več, kot je je dobila lani od transfuzijske postaje. Toliko krvi pa ji bo lahko zagotovilo vsaj 3.000 krvodajalcev.

Občinska konferenca Socialistične zveze, občinski sindikalni svet in občinski odbor Rdečega križa so na posvetu 17. aprila v Novem mestu zavzeto razpravljali o krvodajalstvu, zlasti o potrebah novomeške bolnišnice. Sklenili so, da bodo bolnišnici zagotovili potrebno kri.

Dogovorili so se, da bodo letos iskali krvodajalce predvsem med zaposlenimi v gospodarskih organizacijah in družbenih službah. Predvidevajo, da bi se tako vpisalo med krvodajalce okoli 20 odstotkov zaposlenih občanov. Delovne organizacije so medtem že dobile naročilo, koliko krvodajalcev morajo letos dati. Novomeška transfuzijska postaja, ki zbira kri predvsem za novomeško bolnišnico, potrebujejo vsak tork 50

krvodajalcev.

Na posvetu so omenili, da mora poslej družba skrbeti za krvodajalstvo, ne pa posamezniki, kot se je mnogokrat dogajalo. Družbeno-politične organizacije naj bi to področje vključile v letne delovne načrte. Premakniti pa bi se morali tudi v nekaterih delovnih organizacijah, kjer krvodajalcem še vedno ne priznavajo plačanega dne, ki ga izgubijo, ko gredo oddajati kri.

Predsednik občinskega odbora RK Boris Savnik je med drugim omenil, da bi moralo biti krvodajalstvo solidarnost-

Potreben zakon o alkoholikih

Svet za zdravstvo, socialno varstvo in delo pri občinski skupščini v Novem mestu je 3. aprila razpravljal tudi o alkoholizmu. Ugotovil je, da se stanje na tem področju ne bo izboljšalo prej, dokler ne bo uvedeno obvezno zdravljenje alkoholikov. Svet bo priporočil republiški skupščini, naj to vprašanje uredi z ustreznim zakonom. V Novem mestu se že temeljito pripravljajo na ustanovitev dispanzerja za alkoholike. Kaže, da bodo tak dispanzer odprli še letošnje jeseni pri zdravstvenem domu.

Tudi gasilci se borijo s težavami

V nedejo, 21. aprila, je bil v gasilskem domu v Novem mestu občni zbor občinske gasilske zveze Novo mesto. Udeležili so se ga predstavniki gasilskih društev iz vsaj in industrijskih podjetij. Govorili so o težavah gasilcev v občini Novo mesto v razdobju med V. in VI. kongresom gasilske zveze SRS.

no zavarovanje človeškega zdravja. Vsak zdrav občan naj bi zato prispeval nekaj krvi za skupne zaloge. Žal pa je še vedno tako, da je med krvodajalci malo premožnejših ljudi in ljudi s položajem, čeprav se vedno javijo prvi taktat, ko kri sami potrebujejo.

Dr. Minka Maležič je spomnila udeležence, da je kri nenaдомestljivo zdravilo, brez katerega zdaj ne more delati nobena bolnišnica. Povedala je, da potrebujejo v Novem mestu največ krvi kirurški, porodniški in drugi oddelki splošne bolnišnice.

Podpredsednik občinske skupščine Avgust Avbar je obljubil, da bodo o krvodajalstvu govorili na prvem sestanku z direktorji.

V Novem mestu še nadalje podružnica

Dozorevajo pa tudi pogoji za področno društvo - V občini ena knjiga na dva prebivalca

Knjižničarji iz novomeške občine so se 12. aprila odločili, da bo v Novem mestu še nadalje podružnica Slovenskega bibliotekarskega društva, ker za področno društvo, kot ga želi ustanoviti, zdaj še ni možnosti.

Knjižničarski delavci so se s tako odločitvijo samo začasno odpovedali samostojni organizaciji. Mnogi podatki o razvoju knjižničarstva v novomeški občini in njenih sosedah namreč kar spodbujajo k ustanovitvi področnega bibliotekarskega društva.

Upravnik novomeške študijske knjižnice Bogo Komelj, ki bo še nadalje vodil novomeško podružnico, je povedal, da se je stanje na področju knjižničarstva v novomeški občini zadnja leta vidno izboljšalo. Občina ima 11 ljudskih in 12 strokovnih knjižnic z nekaj manj kot 42.000 knjigami, razen teh pa

Ne bo več razloga za črne gradnje

Gospodarstveniki in prostorski načrtovalci so 16. aprila v pogovoru s predstavniki občine v Novem mestu menili, da je treba čimprej izdelati urbanistični program za uso občine in dati na podlagi zaidanih načrtov na voljo zemljišča za vrsto novih zasebnih zaidav. Na ta način bo občutno zmanjšana potreba za črne gradnje; zasebni graditelji ne bodo imeli več razloga, da bi zidali hiše brez lokacijskih dovoljenj. Nove razlastitve zemljišč za zaidavo, tudi za zasebno zaidavo, so dovoljene na

podlagi zveznega zakona, ki je izšel pred dnevi.

Pričakujejo, da bodo lokacijske težave v novomeški okolici samo še lotos, to pa zato, ker je večina predvidenih lokacij na območju Smihela in Regerče vasi, kjer pa je zemlja še vedno zasebna. Menijo, da takih težav prihodnje leto ne bo več. Težav se bodo znebili tudi v Žužemberku, za katerega bodo letos sprejeli urbanistični načrt. Na območju Bučne in Gotne vasi ter Ločne so predvidene možne zaidave za zasebne obrtnike.

Ne bo več razloga za črne gradnje

Dozorevajo pa tudi pogoji za področno društvo - V občini ena knjiga na dva prebivalca

Knjižničarji iz novomeške občine so se 12. aprila odločili, da bo v Novem mestu še nadalje podružnica Slovenskega bibliotekarskega društva, ker za področno društvo, kot ga želi ustanoviti, zdaj še ni možnosti.

Knjižničarski delavci so se s tako odločitvijo samo začasno odpovedali samostojni organizaciji. Mnogi podatki o razvoju knjižničarstva v novomeški občini in njenih sosedah namreč kar spodbujajo k ustanovitvi področnega bibliotekarskega društva.

Upravnik novomeške študijske knjižnice Bogo Komelj, ki bo še nadalje vodil novomeško podružnico, je povedal, da se je stanje na področju knjižničarstva v novomeški občini zadnja leta vidno izboljšalo. Občina ima 11 ljudskih in 12 strokovnih knjižnic z nekaj manj kot 42.000 knjigami, razen teh pa

KOLEKTIV

GRADBENEGA IN OBRTNEGA PODJETJA

Novo mesto

ZELI CENJENIM NAROČNIKOM, SODELAVCEM IN DELOVNIM LJUDEM VESELO PRAZNOVANJE 1. MAJA, PRAZNIKA DELA!

Sindikati javno za razvoj kulture

Živahna razprava o resoluciji, ki bo sprejeta na kongresu ZS

V torek, 16. aprila zvečer, so sindikalni in kulturni delavci v Novem mestu obravnavali pomemben dokument, ki naj bi bil sprejet na letošnjem VI. kongresu zveze jugoslovanskih sindikatov: resolucijo o kulturi kot sestavnini družbenega dela. Pogovor je pripravil občinski odbor sindikata družbenih dejavnosti.

Navzoči so takoj spočetka menili, da bi morala resolucija predvsem v roke tistih, ki so vse do zdaj pozabljali, da kultura ni le pomembna, marveč temeljna in osrednja

sestavina družbenega dela. Prebrati bi morali zjasti tiste dele resolucije, kjer je nazkazano, kako bi bilo potrebno vrednotiti in financirati kulturne dejavnosti v prihodnje.

V razpravi so poudarili, da bo kultura, oprta na resolucijo, lahko z zanesljivejšimi koraki prišla na stopnjo, na kateri naj bi bila zlasti kultura za delovnega človeka. Resolucija ob tem spodbuja vse, ki nasprotujejo kulturi in ozek krog občinstva, imenovani tudi elitna kultura.

Kulturni delavci so prepričani, da bo poleg tudi sindikatska organizacija, h kateri se bodo zatekali po pomoč in nasvete. Stališče sindikata do kulture pa je v besedilu resolucije jasno povedano.

Navedli so nekaj primerov, ki kažejo na zavzetost nekaterih podjetij in krajev za

pospeševanje kulturnih dejavnosti, predvsem krajevnega amaterizma. Tako so se v Sentiernju vsi delavci obratili UPORI v članili v prosvetno društvo in mu pomagali že s tem, da so plačali članarino. Na Prevolah pa so ob prizadevanju šole in družbeno-političnih organizacij ter krajevne skupnosti uredili ljudsko knjižnico, ki je za tako odmaknjen kraj velikega pomena.

Drevi prvomaj-ska proslava

Drevi ob 19.30 bo v novomeškem Domu kulture proslava v počastitev 27. aprila in 1. maja. Program obsega čestitke cicibanov in pionirjev in recital Borovih pesmi »Šel je človek skozi atomski vek«, ki ga je pripravil Oder mladih. Proslavo sta organizirala Socialistična zveza in občinski sindikalni svet.

TV-RADIO

Slavko Petre

Partizanska 7 - tel. 21-597
NOVO! Ei servis

Kurirčkova torba v Šmihelu

Kurirčkova torba v Šmihelu
Kurirčkova pošta je letos že šestič šla skozi Šmihel pri Novem mestu. V soboto, 20. aprila popoldne, so se pionirji s kurirčkovo torbo zbrali ob spomeniku pri Roku, kjer so gledali kulturni spored in poslušali spomine na NOV. Nato so torbo prepeljali čez Krko in jo izročili novomeškemu pionirjem. JELKA PINTAR

Uspešen tečaj prve pomoči

V Mirni peči se je 23. aprila končal tečaj prve pomoči. Obiskovalo ga je 35 učencev in učenec iz sedmega in osmega razreda osnovne šole, vodil pa ga je dr. Zvonimir Vidic.

POJASNILO

Podpis pod fotografijo domačije Kuraltovih, ki je bila objavljena v našem listu 28. marca letos, je povzročil negotovanje dediča Toneta Kuralta, enega izmed številnih otrok pok. Janeza Kuralta. Z objavo slike in s podpisom nisimo imeli namena žaliti nikogar, najmanj pa tiste otroke pokojnika, ki se trudijo zapuščeno domačijo obnoviti, prevzeti pa so jo šele novembra lani. Pojasnjujemo tudi to, da je bilo v Kuraltovi družini 16 in ne 24 otrok, kot smo napisali, (8 otrok je namreč pokojni Janez Kuralt posvojil) živih pa je le še 11. UREDNIŠTVO

PO KORAKIH REORGANIZACIJE

Tri vprašanja sekretarju ZK

Odgovarja Miroslav Vute, sekretar občinskega komiteja ZK Novo mesto - Kot prvo je na vrsti vprašanje o mlčnosti in krizi v ZK

— Obstaja mišljenje, da preživlja Zveza komunistov v novomeški občini obdobje mlčnosti in krize in da še išče pota in načine za vsebinsko reorganizacijo. Kaj meniš o tem?

— Vsebinska reorganizacija ZK zahteva spremembe v sestavi članstva. Zahteva nove metode dela in spremenjen, stvaren odnos slehernega člana do programa ZK v vsakdanjem delu in življenju. Vsaka politična organizacija je sestavljena iz ljudi, ljudje pa so različni. Zategadelj je tudi med komunisti nekaj takih, ki so mlčni v stališčih in v akciji, lahko pa so tudi v krizi. Nikakor pa ne moremo govoriti o krizi organizacije nasploh.

Nasprotno: z odločnejšim delovanjem občinskega komiteja, komisij, občinske konference ZK in sekretariata krajevnih organizacij ZK v zadnjem času se organizacija ZK v občini krepi. Večina komunistov podpira oživeljevanje in sodeluje pri utrjevanju organizacije.

Drugi, o katerih sem govoril malo prej, pa bodo morali kaj kmalu razmisliti o svojem odnosu do organizacije. Odločiti se bodo morali, ali za

uresničevanje nalog ali pa za odhod iz organizacije. Ker smo samo ljudje, moramo biti zelo previdni glede tega, kaj moramo in moremo zahtevati od našega članstva. Vsekakor drži, da mora imeti vsak, kdor hoče biti član ZK, zelo jasno predstavo, kaj organizacija od njega zahteva glede na osnovne kategorije našega družbenega razvoja. Ne moremo pa in ne smemo od oseh komunistov zahtevati enako družbeno organiziranost.

Tako na primer ne moremo zahtevati od starejših članov, ki so že ogromno prispevali k našemu razvoju, isto in toliko, kot zahtevamo od mladih članov, predvsem pa od komunistov na najbolj odgovornih mestih v naši družbi in v delovnih organizacijah.

Seveda pa mora vsak komunist izpolnjevati osnovna statutarna določila. O tem smo veliko govorili na konferencah krajevnih organizacij ZK, pa tudi občinska konferenca v marcu je sprejela o tem čisto jasna in konkretna stališča in sklepe. Vsi vodilni organi ZK v občini se morajo zavzemati, da ta stališča in sklepi živijo v vsakdanji praksi delovanja naših članov.

LOVEC, lovška zadruga, NOVO MESTO, Cesta herojev 8

Prodajalna je dobro založena z vsemi vrstami lovskih in športnih pušk, vsem lovskim priborom, ribiško opremo in opremo za izletništvo. Obiščite nas!

TO NE KNEZ: IZ NOVOMEŠKE PRADAVNINE

7. nadaljevanje

Prične se vse globlje razširjajo ilirske družbe, tako da se leta že deli na bogate in revne, na vladajoče in podložne. Na eni strani rodovni prvaki in plemenski knezi — govorimo že o plemenski aristokraciji, ki jo lahko primerjamo s srednjeveškimi fevdalci — ki so v primeru vojne nevarnosti ali kakršnekoli zunanje sovražnosti tudi vojaški poveljniki, na drugi strani pa množica kmetov, pastirjev in rudarjev. Vse bolj in bolj se bogastvo kopiči v rokah posameznikov. Po grških vzorih pripravljajo na gradiščih plemenski velikaši svečane pojedine — simpozije, združene z obrednimi daritvami, atletskimi tekmami, rokoborbami in svečanami sprevidi.

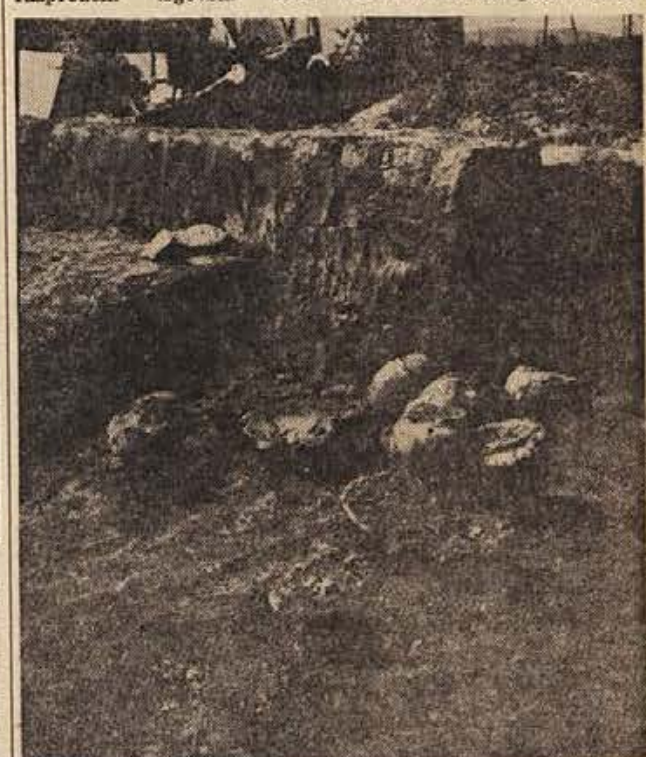
Vse te manifestacije, ki so jih pripravljali ob nam neznanih praznikih, so nam ilirski umetniki — torej ohranili v prizorih na bronastih zmagalnih vedricah — situacijo, ki so jih podeljevali zmagovalcem v bojnih igrah in atletskih tekmah, kot danes podeljujejo pokale zmagovalcem na športnih tekmovanjih. Z neskončno potrpežljivostjo so iztolčkavali v bronasto pločevino cele prizore iz prazničnih dni. Te, s homerskimi prizori okrašene situle in okrasne bronaste plošče za pas, ki kažejo vso radoživost halštatske aristokracije, so najlepši dosežki ilirske likovne ustvarjalnosti in sodijo danes v svetovno umetnostno zakladnico. Za nas pa imajo situle še poseben pomen, saj so raziskovanja in dognanja zadnjih let pokazala, da je eno izmed umetnostnih središč halštatske umetnosti bilo nedvomno na Dolenjskem.

Na teh situlah se v običajni razporeditvi prepletata robustni realizem golih borcev, bahavih pivcev in intimnih erotičnih prizorov z ličnimi scenami tekmujočih konj, plahutavih ptic in stiliziranih rastlinskih ornamentov. V bogatih grobovih ilirskih prvakov najdemo celo luksuzne predmete, kot na primer slikano grško keramiko, uvoženo iz grških sredozemskih kolonij, kar kaže, kako široko so bili razporejeni trgovski stiki

halštatske dobe po kopnem in po morju vzdolž jadranske obale. Nedvomno so se dolenjski halštatski velikaši vzorovali pri grških in italjskih knezih, vendar njihove prefinjene kulture niso nikdar dosegli niti dojeti. Najmi bo dovoljeno, da na tem mestu citiram JOZETA KASTELICA, ki je v svojem bleščočem eseu o situlski umetnosti zapisal takole:

»Rod, ki si je osvojil produkcijo železa, se je vzdignil na vodečo stopnjo. Kmečke tradicije letnega ritma so izgubljale pomen. Maternalni idoli neolitike abstrakcije so ležali davno pokopani v prahu pozabljenih ognjišč. Nova družba se je naseljevala v knežja gradišča z okopi in akropolismi, s skrivnim rudiščem in s še bolj skrivnim vedenjem o topljenju in kaljenju železne rude. Strmine okrog gradišč je napolnilo mekelanje drobnice. Ljudje so hodili s pastirsko palico v roki in z bojno sekuro za pasom. Sprva se pastirji in vojaki niso ločevali med seboj, enakost skromnih možnosti je na enako nizki ravni ustvarjala enakost potreb.

Toda prav metalurgija je nujno silila k členitvam. Nujni so bili prodori na vrh, nujna piramida nasilja in oblasti, ta rezultat razvoja prvih proevropskih plemenskih skupin. Bogati knezi, prvi med enakimi, so zahtevali vedno bolj zanesljiva znamenja svojega položaja, trajna znamenja na akropoli in gradišču in v monumentalizaciji grobne arhitekture. Trajno bogastvo, ki mu je trajna vaba zrela arhaika z juga, srečne obale Egeje in Tirena. Imitacija juga, bahati importi, zraslo na preprostem geometričnem ritmu obrednih žar prejšnjih rodov. Ne časa epikh, ki kroži iz roke v roko, da se oddežajo pastirji po vročem dnevu brez sonca! Znoj naj teče v umetnem naporu jezdecev, krotilcev konj, in po grški šegi golih borcev, prestoi naj bo postavljen za kneza, vrči z drago pijačo napolnjeni, skledica za zajemanje pri roki. Knez deli pijačo in nagrade zmagovalcem, knez slavi svoj praznik. — Ali ni to torej praznik situ? Situle so mu služile kot posodje in na situlah kot umetninah je ovekovečen in vedno živ pred nami.

PRI IZKOPAVANJU na starem stadionu v Kandiji so poleti 1941 našli številne keramične posode, ki so jih stari Iliri napolnili s hrano polagali v grobove svojih rajnih, kot je veleval takratni pogrebni običaj.

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v novomeški porodnišnici rodile: Terezija Dimc iz Senuš — Franca, Brigita Slezkovec iz Regerče vasi — Rudija, Marija Skala iz Podrebrja — Franca, Cvetka Šest iz Škocjana — Roberta, Danica Kapš iz Dolenskih Toplic — Matija, Cirila Bukovec iz Ljubna — Suzano, Marija Mirič iz Zuzemberka — Marika, Vida Simič iz Vukovec — Eriko, Nada Stiško s Podturca — Renato, Metka Potočnik iz Semiča — Gracij, Marija Pavlič iz Malih Brunic — Franca, Marija Kastenc iz Dolnjeja Podsumberka — Silvo, Ana Vranč iz Metlike — Janeza, Francka Banovec iz Kočevja — deklica, Nuša Goršek iz Sentiernja — dečka, Marija Loparec iz Bednja — deklica, Zofija Novak iz Ljubljane — deklica, Angeja Hrovat iz Viseja — deklica, Anica Kolenc iz Dolnje Nemške vasi — deklica, Angeja Gotlib iz Herinje vasi — dečka, Anica Sever iz Irče vasi — deklica, Terezija Hočvar iz Bršlina — deklica, Marija Saje iz Vinje vasi — dečka, Karolina Lekše iz Senuš — dečka.

V treh dneh očisti oblačila neprekinjeno odprta kemična čistilnica nasproti prodajalni BOROVO.

GALEB ANTON OBERG

OBRTNIK NOVO MESTO

Za pomlad in prvomajске praznike boste lepo in po znižanih cenah oblekli svoje malčke, če se boste oglasili v otroškem oddelku nove ORTNIKOVE poslovalnice NOVA MODA!

Novomeška kronika

■ V POČASTITEV MEDNARODNEGA dneva zdravja je dr. Feliks Kosec 17. aprila predaval v sindikalni dvorani na Društvenem trgu o boleznih grea in odlija. Predavanje je pripravila mestna organizacija RK in ga je poslušalo več kot 160 ljudi.

■ KIOSKE NA PRESERNOVEM TRGU, ki jih je nedavno postavilo podjetje za stanovanjsko izgradnjo in urejanje naselij, bodo predvidoma dobili varšadinsko podjetje KOKA za prodajo svežih jajc. AGIROKOMBINAT iz Krškega za prodajo sadja in zelenjave in prodajalno SADIJE-ZELENJAVA, ki pa bo morala prej sprazniti do sedanjih kioskov na tratinici, ker bodo v njem poleg prodajali ribe. Novomeška kmetijska zadruga si je dala ob Cesti komandanta Staneta postaviti kioski za prodajo svojih pridelkov.

■ PODJETJE »TOBAK« bo v kratkem postavilo v Kandiji pri novi bolnišnici v Kandiji kioski, v katerem bodo razen več vrst cigarete in tobaka prodajali tudi pisane, razglednice in druge predmete.

■ BIVSO »OBRTNIKOVO« prodajalno ob Cesti komandanta Staneta je dalo podjetje za stanovanjsko izgradnjo in urejanje naselij v najem TOBAKU in JUGOSLOVANSKI LOTERIJ. Kiosk JUGOSLOVANSKE LOTERIJE poleg KREMENOVE hiše ob Cesti komandanta Staneta pa bodo umaknili.

■ NEKDANJO »KOVINARJEVO« delavnico ob Partizanski cesti v Kandiji je začasnno dobil v najem steklar Doljak.

■ LOKAL V DILANČEVI ULICI, ki ga je imel do nedavnega RADIOSERVIS, je dobila v upravljanje novomeška steklarna INIS za prodajo svojega stekla.

■ TE DNI SO PODPISALI pogodbo za asfaltiranje lekarniškega dvorišča. V kratkem bodo asfal-

tirali tudi ploščad pred novo MERCATORJEVO prodajalno s pohištvom pri Prešernovem trgu in preuredili okolje.

■ IZREDNO ŽIVAHNO je bilo v ponedeljek na novomeški tratinici. Oddane so bile prav vse stojnice, kjer je bilo dobiti vsakovrstno zelenjavo, sadje in drugo. Berivko so prodajali po 1 din maričico, solato v glavcih po 4 do 5 din kg, jabolka po 1,30 din, smetano v skodelicah po 2,50 din, jajca po 0,45 din itd. Se zmeraj je največ povpraševanja po semenih in sadikah.

■ GIBANJE PREBIVALSTVA — Rodile so: Anica Kotnik iz Volčičev 3 — Tomaža, Anica Manič s Kurirke poti 8 — Albina in Anica Kovačič s Prisojne poti 4 — dečka.

»Ena gospa ni je rekla, da ne bo nič prošnjala za gradbeno parcelo na Rečevem hribu. Če bo šlo tako naprej, kot gre pod tem hribom, bo kmalu lahko postavila nebottičnik sredi Ragovega loga...»

Kosi je na debelo goljufal ljudi

Okrožno sodišče v Novem mestu je obsodilo Franca Kosija, inštalaterskega mojstra, na 5 let in 6 mesecev strogega zapora

Okrožno sodišče v Novem mestu je pred kratkim sodilo Francu Kosiju, inštalaterskega mojstra, ker je zagrešil več goljufij. Osemkrat je bil že kaznovan zaradi goljufanja, in ko je prišel iz zapora na Dobu, je tamkajšnja socialna služba posredovala, da mu je občinska skupščina Trebnje izdala dovoljenje za opravljanje vodovodno inštalaterske obrti. To dovoljenje pa je grdo izkoristil.

V trgovini »Tržana« v Mokronogu in pri »Dolenjci« v Novem mestu je prepričal poslovodji, da sta mu na naročnico izdala razno blago. Zatrjeval je, da ima v banki tekoči račun in da bo plačal

skupno, ni pa imel denarja ne v banki ne doma. Tako je ogoljufal trgovino v Mokronogu za 35.533,23 din, novomeško »Dolenjko« pa za 26.024 din.

Mimo tega je v Trebnjem kot obrtnik sklenil pogodbo z Milanom Iličem in Mirkom Jarcem, da jima bo napeljal centralno kurjavo, za material pa je zahteval predjem v znesku 5000 din. Ko s centralno kurjavo dolgo časa ni bilo nič, sta ga lastnika priganjala in zasledovala, a se jima je sproti lagal. Končno se je izselil celo v Ljubljano, a sta ga našla. Obljubil je, da bo čez nekaj dni gotovo začel delati, dal je pripeljati celo nekaj materiala na gradbišče, nato pa dokončno izginil.

Septembra 1967 se je lotil

še Alojza Goriška v Stari vasi. Temu je izvalil 1500 din, češ da bo v kopalnico, kuhinjo in klet napeljal vodovod, a tudi tu dela ni opravil, niti ni imel namena to storiti.

Na sodišču je krivdo zaničal in se je izgovarjal na dobre namene in številne dolžnike, vendar mu spričo dokazov niso mogli verjeti. Njegov dolg znaša več kot 70.000 din, in ker ni nikomur vrnil niti dinarja, je bilo težko verjeti v dober namen. Olajševalnih okoliščin sodišče pri Kosiju ni našlo, zato so ga obsodili na razmeroma visoko kazen: 5 let in 6 mesecev strogega zapora. Razen tega mu je sodišče s sodbo izreklo tudi prepoved opravljanja samostojno inštalaterske obrti za dobo petih let. Sodba še ni pravnomočna.

Bomo kuhali na vinu?

Izredno suh april je prebivalce vasi Radovica zelo prizadel, ker so mnogi vodnjaki že popolnoma prazni. Veliko ljudi je že odvisnih od dobrih sosedov, ki jim dovolijo zajemati vodo, vendar se je število dobrih sosedov začelo manjšati. Nekateri so začeli vodnjake že zaklepati.

Ker je v vasi vina dovolj, se šalimo, da bomo začeli kuhati na vinu, vendar je stvar zelo žalostna. Zivino napajajo kmetje v vaških lužah, toda tudi v njih se že vidi plast blata. Se zabe so izgubile iz njih.

Na vseh sestankih govorimo o vodovodu, ki je na Radovici nujno potreben, toda vselej dobimo od občinskih mož odgovor, da ni denarja. Po mojem mnenju pa bi laže počakala gradnja kakšne lepe stavbe v Metliki, mi pa brez vode ne moremo živeti.

VIDA

LJUBIM TE

NOV PROMETNI ZNAK? Najbrž ne — saj gre samo za šalo neznanih duhovitežev, ki so prometni znak na priključku pri Karteljevem v soboto takole okrasili.

(Foto: Miloš Kobe)

Oskar VELIKAN MED DETERGENTI

OSKAR TOTAL pomeni napredek v pralni moči, torej napredek v popolnejšem doseganju snežne beline perila z ročnim pranjem. Moč OSKARJA velikana premaga moč sivine, orumenelosti in umazanije.

OSKAR po pravici velikan med detergenci

OSKAR čaka na vas v vaši trgovini, OSKAR z novo močjo, OSKAR v novih zavitkih, OSKAR, ki vas nagrajuje.

In nagrade so velike: vsak mesec pokloni OSKAR svojim kupcem — 5 pralnih strojev GORENJE, 300 drugih nagrad, ki vas bodo zagotovo presenetile! Sodelovanje za nagrado je namreč čisto preprosto: Ko dobite v zavitku OSKARJA nagradni kupon, ga s svojim naslovom pošljite na naslov ZLATOROG, MARIBOR, in nagrado vam bodo poslali na dom.

TOVARNA **Zlatorog** MARIBOR

ALI JE PISMO ZA NAŠEGA DRAGEGA MARSALA V TORBI? Ko so novomeški pionirji v soboto dopoldne na Jugorju prevzeli od Belokranjcev kurirsko torbo, je bilo to prvo vprašanje. Po kulturnem programu in partizanskem gozdu je kurirska trojka s torbo nadaljevala pot skozi zasede čez Gorjance in Krko proti severu. (Foto: M. Moškon).

Medvedji rod se prebuja

V Gregoriji, v Mali gori ter v Poljanskih gozdovih so te dni opazili medvede, ki so prespali zimo. Potikajo se po gozdovih in iščejo hrano. Okoli mrhovišč jih čakajo lovci, ki skrbno opazujejo, kje se skrivajo. Nad Velikimi Poljanami je hodil na mrhovišče medved samec, ki je odnašal konja, ki je bil tam nastavljen. V nedeljo ga je pričakal lovec, gost iz Avstrije, in ga ustrelil. Medved je bil težak okoli sto kilogramov, imel pa je še lep kožuh.

Podeželski kmetje se še vedno bojijo medvedov, kajti škoda, ki jo povzročajo, ni nikoli povsem povrnjena.

V. P.

bio
ipsa
ZA VOLNO

ARODLOM V NESOLJU

PLAJ POL
JE BIL DO
KATSTROF

Rise in piše Božo Debeljak

NESPAMETNO je ubogati nasvete

Jerome K. (Klapka) Jerome, angleški humorist in potopisec, poslednja leta etični kritik družbe, se je rodil leta 1859 v Walsallu, umrl pa leta 1927 v Northamptonu. Zaslovel je že s prvim delom »Trije možje v čolnu« (leta 1889). Po prvi svetovni vojni je napisal antimilitaristični roman »All Roads lead to Calvary«, nato pa še roman tovarniškega mesta — »Anthony John« (1932).

Nekega poznega zimskega večera se sprehajam po peronu in čakam na poslednji vlak. Tedaj opazim moškega, ki stoji pred avtomatom in zmerja. Dvakrat je aparatu zapretel s pestjo. Mislim sem: zdaj bo udaril po njem. Seveda sem bil radoveden, zato sem se liho približal, da bi slišal, kaj pravi. On pa me je slišal in se obrnil k meni: »Ste vi tisti mož, ki je pravkar bil tu?«

»Kje?« sem vprašal. »Ze pet minut se sprehajam.«

»Tu, kjer stojite,« je mrmral. »Kje pa mislite, da je tu, — nemara tamle?« Bil je videti nekoliko razburjen.

»Ze mogoče, da sem mimogrede šel tudi tod mimo, če tako mislite,« sem odvrnil. Govoril sem preudarno, vljudno, da bi mu dokazal, kako je surov.

»Mislim, če ste vi tisti možak, ki me je pred dvema minutama ogovoril?« je odvrnil.

»Ne,« sem rekel. »Lahko noč.«

»Ali natanko veste?« je vztrajal.

»Ne bi tako kmalu pozabil, če bi bil z vami govoril,« sem ga zavrnil. Mož je govoril naravnost žaljivo.

»Ne zamerite,« je obotavljaje se odgovoril. »Sem mislil, da ste vi tisti, ki je pred kakšnima dvema minutama govoril z menoj.«

To me je potolažilo; razen mene je bil on edini možak na peronu in jaz sem moral še kakšne četrt ure čakati.

»Ne, nisem bil. Kaj ste mu pa hoteli?«

»Glejte, prej sem vrgel en penny v tale zaboj tu, da bi dobil škatlico vžgalice, ampak ta preklemana ropotija je odrekla in sem jo v jezi tresel in preklinjal. Tedaj je pristopil neki možak približno takšne postave kakor vi in — ali res niste bili vi?«

»Prav zares ne,« sem odgovoril. »To bi vam vendar priznal. No, kaj vam je hotel?«

»Videl je, kaj se je zgodilo, ali pa je uganil. Rekel je: Tule aparati so nerodna reč. Z njimi je treba znati ravhati. Jaz sem mu rekel: Sneti jih je treba in pometati v morje, to je. Hud sem bil, ker nisem imel nobene vžgalice pri sebi, pa jih toliko potrebujem!« Je rekel: Tule aparati kateerikrat nagajajo, potem je treba vtakniti nov penny, prvi navadno ni dovolj težak, drugi penny pa sproži vzmet in pade ven, tako da dobiš, kar si želiš, in še penny povrhu. Jaz sem že večkrat tako storil. No, ta razlaga se mi je zdela neumna, toda možak je bil videti, kakor da je ob avtomatu zrasel, in jaz sem bil dovolj telebana, da sem ga ubogal. Vrgel sem noter kovancec, ki sem ga imel za penny. Pravkar pa vidim, da je bil novce za dva šilinga. Tepec je imel v enem pogledu prav: tole tu sem dobil ven!«

»Porinil mi je pod nos škatlico bonbonov.«

»Dva šilinga in en penny! Prodaj ga za tretjino lastnih stroškov.«

»Novce ste vrgli v napačno odprtino.«

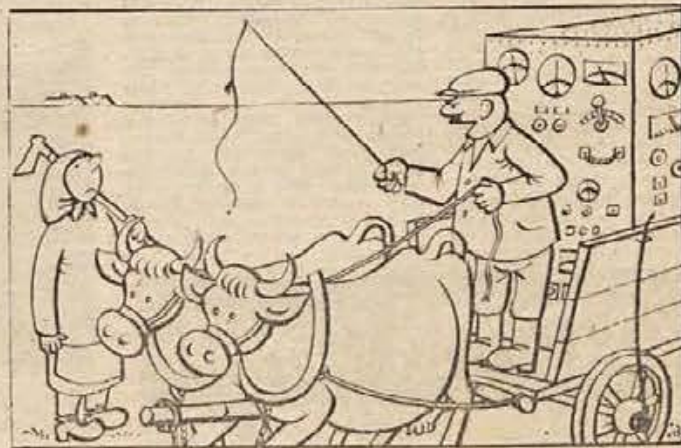
»Vem,« je odgovoril zadovoljen, kakor se mi je zdelo. Ni bil ljubezljiv možak. Če bi bil kdo drug tu, da bi se lahko z njim pogovarjal, bi bil tega pustil v miru.

»Da sem denar zapravil, me niti ne jezi tako hudo; da pa sem dobil tole prekleto reč, to me je razburilo. Če bi našel tistega telebana telebanastega, bi mu s temle zamahnil gobec.«

»Molče sva šla po peronu.«

»So pač taki ljudje na svetu,« je začel, ko sva se obrnila. »Ljudje, ki vsepovsod vtikajo svoj nos in vsakomur dajejo nasvete. Nekoč bom zaradi kakšnega takšnega tepeca še pol leta sedel, to vem. Svoje dni sem imel ponija.« (Moža sem imel za majhnega najemnika, njegova beseda je nekako dišala po grudi in znoju.) »Bil je pravi valeški poni, sijajna živalca. Vso jesen sem ga imel na paši in lepega dne sem se hotel z njim malo razgibati. Imel sem ravno nekeve posle v Amershamu. Pa sem ga zapregel in se popeljal tja, saj je komaj dve milj daleč od moje bajte. Malce razburjen je bil in se je močno penil, ko sva prišla v mesto. — Neki možak je stal na pragu krčme. Pa je rekel: Tole je pa imeniten poni.«

(Nadaljevanje prihodnjic)

— Namesto traktorja smo dobili najmodernejši elektronski računski stroj...

Pod Konjuh planino res dobili Seksmeko?

Ku dela selitev narodov? Prednost ima seveda domači onemogli potrošnik

Jugoslaviji je po prvem aprilu zavrelo: »moška voda v Kladnju pri ima zdravilno moč za onemogle... Prodajali jo bodo po dinarju za li narode!« — Pa je bila potem res samo 48 ur naprodaj, ta kladnjska voda, nato pa so jo točili spet po starem, tako kot jo pijejo kmetje nji okolici že stoletja: na zdravem, čistem izviru studenca... Cena? — jo točili po dinarju, nato pa že po dva, napoved pa se je glasila: bo stal 3 nove dinarje! Zdaj je konec špekulacij. — Prodajo vode so rganizirano izkoriščanje »kladnjske moške vode« pa naj bi se zares 15. majem in 1. junijem.

je pri vsem tem resnično? Dosedanje ugotovitve so pokazale, da je »moška« dobra mineralna naravna voda, glede »onega drugega«, »za moč«, to prazne maraje in — pobožne želje posameznikov. Kmetje v Kladnju štejejo »moško vodo« za naravno zdravilo in vsakodnevno pijačo. — Še vedno prihajajo v Kladanj, mislijo o njej navzlic vsemu precej o. Tole pa so n »moški vodi« poročali pred tremi tedni:

leško pričakuje združenje za borbo proti starosti iz Nürnbergu. To združenje je namreč za trideset tisoč mark kupilo sto tisoč litrov kladnjske vodice, poleg tega pa je vzelo v najem 50 postelj v hotelu Drinjača za pletsko sezono od maja do septembra!

Sofija Salihović, uslužbenka tega srednjega hotela, pripoveduje, da je od dneva, ko je Ilustrovana Politika prvič pisala o kladnjskem eliksirju (mi pa smo temu dodali še svoj komični komentar), v hotelu kar naprej gneča moške onemoglosti iz Nemčije, Avstrije, Nizozemske, Českoslovaške, Anglije in celo iz ZDA! Ve tudi povedati, da so direktorja kladnjskega komunalnega podjetja Reufa Hašića, ki je bil sporočil svetu povnitev svoje najbolj atraktivne moči (seveda po zaslugi že tolikokrat omenjene vode) zasipali s pismi iz vseh vetrov in da bo moral odgovore nesrečnim (bivšim) sotrpinom razmnožiti kar na ciklostil (sicer bi ga dopisovanje morda spravilo znova ob tisto, kar si je dobesedno pripil...).

V podobnih skripčih se je znašel Filip Seratić, ki je sicer uradno referent za gostinstvo in turizem kladnj-

ci, da so vrata Kladnja široko odprta: »Vsako podjetje, ki bi želelo v Kladnju odpreti trgovino, restavracijo ali motel, bo dobilo od nas brezplačno zemljišče za gradnjo in mu bomo ponudili vse mogoče olajšave. Potrebni so nam spretni in podjetni ljudje.«

Ne vem zakaj; mar jili nima dovolj dobrih, ki so znali slavo vode ponesti čez kontinente in oceane?

Sicer pa je že »ugriznilo« v ponudbo beograjsko gradbeno podjetje Kosmaj, ki gradi v Kladnju avtomobilsko servisno postajo — nemočnim avtomobilom nemočnih gostov namreč tudi kladnjska moška voda ne pomaga. V Kladnju upajo, da jih bo prišlo še več, da bi — kakor pravi predsednik Karač — »pomagali skupno izkoriščati tisto, kar nam je dala priroda.«

No, treba je še povedati, da so že dobili eno analizo »jugoskvode«, ki med drugim pravi: »Ugotovljen je velik porast števila prebivalcev v primeri z drugimi kraji ter zelo malo ločitev. V sistemu vodne razstopine smo ugotovili elemente, ki ustvarjajo zapletene sestavine, pomembne za seksualno moč.«

Zatorej lahko brez skrbi pričakujemo praznik dela, ko bomo dobili še drugo znanstveno potrdilo žerjavastih zmoglosti vode, ki bo iz sicer malo znanega Kladnja ustvarila seksmeko. Evropo in svet pa bo prizadela s še eno selitvijo narodov zaradi »moškododne mrzlice«. Ob tem se nam torej ni treba bati za našo bodočnost in plodnost naših perspektiv.

(IZ VEČERA)

— Namesto traktorja smo dobili najmodernejši elektronski računski stroj...

Samo dva zgleđa

Delovnemu kolektivu kmetijskega in trgovskega podjetja AGRARIE in obratu AGROSERVISA se občinski odbor RK iskreno zahvaljuje za razumevanje in prispevek, ki sta ga namenila za nakup rešilnega avtomobila: AGRARIA je nakazala 2.500 ND, AGROSERVIS pa 400 ND. Druge delovne organizacije se do 22. aprila še niso odzvale.

Vabilo za 8. maj

V Brežicah bo 8. maja proslava v počastitev tedna RK. Prireja jo občinski odbor RK in vabi nanjo vse občane. Za sodelovanje pri sestavi kulturnega programa se je obrnil na osnovno šolo bratov Ribarjev in na gimnazijo.

Na tej slovesnosti bodo razdelili krvodajalcem zlate in srebrne značke za njihovo človekoljubnost. Delovne organizacije, iz katerih se je največ zaposlenih uvrstilo med krvodajalce, bodo prejele diplome. Zelo vzorno so se izkazali delavci AGRARIE, obrata IMV in dijaki brežiške gimnazije.

Za 10 milijonov izvoza?

V brežiški tovarni pohištva so letos planirali za 7 milijonov izvoza, po informaciji na sindikalnem sestanku 17. aprila pa kaže, da se bo prodaja na tuje močno povečala. Kupci iz ZDA se namreč zanimajo za večje količine izdelkov, zato računajo, da bo izvoz dosegel 10 milijonov dinarjev.

Premiera v Artiĉah

Dramatska sekcija Prosvetnega društva OTONA ŽUPANČIČA v Artiĉah je 14. aprila uprizorila dramatiĉno Jurĉičevo delo SOSEDOV SIN.

Jutri, 19. t. m., ga bodo ponovno zaigrali za domaĉno občinstvo, 21. aprila, pa so napovedali gostovanje v Leskovicu pri Krškem. Na gostovanje so jih povabili tudi iz drugih krajev sosednje občine.

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

Pretekli teden so v brežiški porodnišnici rodile: Marija Ban iz Starega grada — Bojana, Marija Vuhelja iz Samobora — deĉka, Alojzija Kojan iz Stare vasi — Martin, Ljubica Bojoviĉ iz Breĉice — Tanja, Ana Ivšĉ iz Ornoĉe vasi — dekle, Ana Bajc iz Malega Podloga — Slavka, Metka Span iz Krĉkega — Andreja, Slavica Sever iz Zg. Pohance — dekle, Braniĉlava Jene iz Radne — Matejko, Marija Zvegiĉ iz Striĉa — dekle, Ivanka Žibert iz Dol. Skopje — Silva, Ljudmila Zeleznik iz Prešne Loke — Antona, Bernarda Zorko iz Gor. Lenarta — Alberta, Silvana Sarenac iz Breĉice — deĉka, Karolina Sotlar iz Korjega — Tjašo, Neĉa Levĉar iz Dol. Leskovec — dekle, Franciĉka Kozole iz Dobrove — Janeta, Angela Ogorovec iz Sanjerna — deĉka, Anica Tasiĉ iz Breĉice — deĉka, Marija Vrĉak iz Ledine — Petro.

NOVO V BREŽICAH

V SLAVNOSTNI GRAJSKI DVORANI bodo v soboto, 25. maja, nastopili pevski zbori s recitatorji iz vseh treh spodnjeposavskih obĉin. S to priloŹitvijo se bo začela medobĉinska kulturna revija, ki bo trajala do junija. Tedaj bodo nastopili sâbnavi ansambli pred senovskimi obĉinstvom.

GAŠILCI SO SE V NEDELJO gbrali na rednem letnem obĉnem zboru. Izvolili so nov upravni odbor ter delegate obĉinske gasilske zveze za VI. kongres gasilske zveze Slovenije. Gasilska organizacija je ostĉila svojo aktivnost na vseh delovnih podroĉjih. O tem so prisotne seznani v poroĉilu. V razpravi so udeleŹenci opozorili na tĉtave, s katerimi se sreĉujejo pri uredniĉovanju zastavljene programa, in naĉerte, ki jih imajo zamisljene za delo v prihodnje.

Šolniki so se sreĉali

Obĉinska skupščina in druŹbeno-politiĉne organizacije so dala pobudo za sreĉanje prosvetnih delavcev 20. aprila v Narodnem domu v Brežicah. Na dnevnem redu je bilo troje predavanj, za

2.500 din za rešilni avto

Na pismeno prašnje obĉinskega odbora Rdeĉega kriŹa iz Breĉic se je delovni kolektiv kmetijskega in trgovskega podjetja AGRARIA hitro odzval. Za nakup novega rešilnega avta je odobril 2.500 dinarjev, razen tega bo sindikalna podruŹnica začela tudi zbiralno akcijo med ĉlanstvom.

Radio Brežice

PETER, 26. APRILA: 18.00—19.25 — Nove ploŹe RTB, obvestila: 19.25—19.30 — Glasbena oddaja — Izbrali ste sami.

NEDELJA, 28. APRILA: 11.00 — Domaĉe zanimivosti — Perspektivno reševanje problema vode v Brežicah in na Oĉedu — Z obĉnega zbora brežiških gasilcev — Za naŹe kmetovalce: Organizirana prodaja pridelkov — Igra ansambel Franca Korbarja — Magnetofonski zapis: ZdraviliŹe Cateške Toplice pred novo sezono — Pozor, nimaa prednosti! — Obvestila, reklame in spored kinematografov: 12.45 — Obĉani ĉestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 30. APRILA: 18.00 — Novo v knjiŹnici — Jugoton vam predstavlja — Literarni utrinki: Dragotin Kette — Iz naŹe glasbene Źole — Obvestila in filmski pregled — TedenŹki Źporni komentar: 19.00—19.30 — Narodno zabavni ansambli vam igrajo

1. MAJ: 9.00—12.00 — Delovni kolektiv pošilja prvomajske pozdrave

PETER, 3. MAJA: 20.00—20.30 — Nove ploŹe TB, obvestila: 20.30—21.15 — Glasbena oddaja — Izbrali ste sami

NEDELJA, 5. MAJA: 11.00 — Domaĉe zanimivosti — dr. Slavko SuŹin: Pred veliko krvodajalsko akcijo v Brežicah — Za naŹe kmetovalce: Mohor-Balon — Vtisi s potovanja v San Remo — Igra vam ansambel BeneŹki fantje — Magnetofonski zapis: Obisk v Metalu v Jesenicah na Dolenskem — Pozor, nimaa prednosti! — Obvestila, reklame in spored kinematografov: 12.30 — Obĉani ĉestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 7. MAJA: 18.00—19.00 — Svetujemo vam — Nove ploŹe Jugotona — Literarni utrinki: Ivan Cankar — Iz naŹe glasbene Źole — Obvestila in filmski pregled — TedenŹki Źporni pregled: 19.00—19.30 — Mladinska oddaja

AGRARIA SKLEPA POGODBE ZA ODKUP PRIDELKOV VNAPREJ

Kmet lahko proda, preden pridela

Kmetijsko podjetje se veŹe na eni strani na kupca, na drugi strani na proizvajalca — Kmet se bo ravnal po trŹiŹu

Za odkup kmetijskih pridelkov je pri nas vsak dan teŹe. Ponudba na trŹiŹu je precej veĉja od povpraŹevanja, cena pa doloĉa predejem kakovost. Kupci si Źele pridelke zagotoviti vnaprej, zato je nujno potrebno, da se proizvajalci dogovarjajo za odkup pravoĉasno in da se ravnajo po zahtevah trŹiŹiŹa. Trgovsko in kmetijsko podjetje AGRARIA v Brežicah se je letos odloĉilo, da bo zagotovilo odkup kmetijskih pridelkov le tistim kmetom, ki bodo pravoĉasno sklenili pogodbo.

Podjetje bo odkupovalo tudi od tistih, ki se za odkup ne bodo vnaprej pogodili s

njimi, vendar le tedaj, ĉe bo imelo trŹiŹiŹe.

Nov naĉin odkupa, ki ga zdaj vpeljuje AGRARIA, vodi tudi k postopnemu usmerjanju zasebnega kmetijstva, saj bodo na kmetijah pridelovali le to, kar bodo spravili v denar.

Podjetje bo letos odkupovalo pŹenico, krompir, koruzo, ajdo, zelje in fiŹol, bruske, marelice, jabolka, hruŹke, mleko in Źivino vsih vrst. Vsako leto do 1. julija bo sklepalo pogodbe za poljedelske pridelke in za sadje, v januarju za mleko, za Źivino pa vse leto, vendar najmanj tri mesece pred prodajo.

AGRARIA nudi pri odkupu ugodne pogoje. Zagotovljena pena za pŹenico je 85 par, za koruzo 68 par, za ostale poljedelske pridelke in za sadje pa bo podjetje plaĉevalo dnevno ceno.

Za bruske bo veljal komisijski obraĉun. Podjetje si bo za kritje stroŹkov transporta in prodaje zadrŹalo pri prodajni ceni do 1,50 din 30 par, ĉe pa bo doseglo veĉjo pro-

Zakaj tako malo zanimanja za gospodarjenje v podjetju, so se vpraŹevali udeleŹenci zbora kolektiva v brežiŹki tovarni pohištva 10. aprila. Od 350 zaposlenih jih je obsedelo v tovarniŹki hali le nekaj nad 60. — (Foto: JoŹica Teppy)

VODOVODNI STOLP V BREŽICAH JE MOĉNO RAZPOKAN

Zakaj se bo vodarina zviŹala?

ĉe bi vodovodno omreŹje prikljuĉili na izvir Sromljice v PiŹecah, bi bilo vode dovolj za 18.000 prebivalcev v obĉini

V Brežicah bo voda odslej precej draŹja. O predlogu za nove cene je na zadnji seji razpravljala obĉinska skupščina. Za gospodinjstva velja zdaj kubiĉni meter vode 70 par in ne 80, kot je predlagalo stanovanjsko in komunalno podjetje. Zavodi in organizacije jo bodo plaĉevali po 1,20 din, gospodarske organizacije in obrtniki pa po 1,80 din.

Preden so odborniki izglasovali soglasje k predlogu za poviŹanje vodarine, so opozorili na to, da se mora ta denar uporabiti izkljuĉno za obnovo vodovodnega omreŹja, za njegovo razŹiritev in izgradnjo rezervoarja. Opozorili so na to, da se mora tudi del dosedanje vodarine uporabiti za razŹirjeno reprodukcijo, kar naj preveri svet za gospodarstvo. Nove cene bodo obveljale 1. maja.

Celotno vodovodno omreŹje meri okoli 8 kilometrov. Polovico cevi je bilo poloŹenih 1914 leta. Kupili so jih v Zagrebu in so bile Źe rabljene. Ker je omreŹje tako staro, se veliko naĉrpane vode izgublja. Lani je je Źlo v izgubo nad 38 odst.

Nujno bi potrebovali 400.000 dinarjev za zamenjavo 4 kilometrov omreŹja, kar nameravajo napraviti postopoma. Vodovodno omreŹje oskrbu-

je ŹrpaliŹe v Brezini, kjer delata dve Źrpalki. Trenutno nista povsem izkoriŹeni. Vodovodni stolp nameravajo poĉasi izloĉiti, ker je moĉno razpokan. Predvidena je gradnja rezervoarja na ĉateŹkem griĉu. Ta bi omogoĉila zadosten pritisk do Źestega nadstropja. Vodovodno omreŹje bi nato prikljuĉili na izvir Sromljice v PiŹecah. Potem bi bilo dovolj vode za 18.000 prebivalcev, to je za celotno niŹinsko obmoĉje brežiŹke obĉine.

ISKRENE ĉESTITKE TER MNOGO DELOVNIH USPEHOV ZA 1. MAJ — PRAZNIK DELA — POŠILJAJO

Obĉinska skupščina Brežice

OBĉINSKI SINDIKALNI SVET — OBĉINSKI KOMITE ZKS — OBĉINSKA KONFERENCA SZDL — OBĉINSKI KOMITE ZMS — OBĉINSKI ODBOR ZZB NOV

GOZDNO GOSPODARSTVO BREŽICE

PRIPOROĉA SVOJE GOZDNE IN LESNE PROIZVODE, KI JIH PRODAJA PO KONKURENCNIH CENAH! Vsem delovnim ljudem Spodnjega Posavja, Dolenjske in Bele krajine ĉestita za mednarodni delavski praznik!

BREŽIŠKE VESTI

Površnost, zamude in napake

Analitska služba težko spremlja gospodarjenje, ker delovne organizacije zamujajo s poročili in ker ta niso točna

Referat za plan, ki analizi zira gospodarska gibanja za posamezna časovna obdobja,

naleti pri delu mnogokrat na ovire. Delovne organizacije neredno pošiljajo podatke, zato analiz in planov ni mogoče sestaviti pravočasno.

Dogaja je, da so podatki, ki jih posredujejo delovne organizacije, površno zbrani in čestokrat netočni. Neredne so zlasti gospodarske organizacije s sedežem zunaj občine. Njihovo poslovanje na občini težko spremljajo prav zaradi pomanjkljivih poročil. Analitična služba mora pogosto usklajevati podatke ali pa zahtevati popravke od delovnih organizacij, ker se posilani podatki ne ujemajo z doseženim dohodkom podjetja.

Posebno težave imajo statistiki. Lani so obdelovali poročila o osebnih dohodkih, o proizvodnji v industriji, o prometu v gostinstvu in turizmu, o dejavnosti v gradbeništvu in več drugih poročil. Skoraj vse delovne organizacije neredno pošiljajo poročila, kar velja še posebej za poročila o osebnih dohodkih. Pri obdelavi statističnih poročil se srečuje služba z vrsto napak. Pri zamudah prednjačijo gostinci.

V suši je voda tako dragocena

Letošnji april ni pokazal svojega pravega muhastega obraza. Kljub temu da se mesec že nagiba h koncu, doslej se ni padla niti kaplja dežja. Na Gorjancih, kjer je le malo izvirkov, si ljudje strežejo kapnico.

Letos je tudi kapnice znanjalo. Oštrčani so zato zaprosili za pomoč občinsko skupščino Krško, ki je posredovala pri Tovarni roto papirja v Krškem in pri gasilcih v Kostanjevici. Oštrčani so z njihovo pomočjo spet dobili za krajši čas vodo, ki so jo tako potrebovali. Tudi v Brezjah nad Pobočjem je zmanjkalo vode. Vaščani iz Brezja so zaprosili za pomoč občinsko skupščino v Krškem. S pomočjo gasilcev in delavcev Celuloze so tudi v Brezjah dobili vodo. Za pomoč se vsem prisrčno zahvaljujejo.

S slovesnosti ob otvoritvi nove asfaltne baze na Drnovem, katere zmogljivost je 500 ton asfaltne mase na dan. (Foto: Jožica Teppey)

SLOVESNOST NOVOMEŠKEGA CESTNEGA PODJETJA NA DRNOVEM

Nova avtomatizirana asfaltna baza

V njej bodo pripravili 500 ton asfaltne mase na dan — Ceno bodo postopoma znižali za 20 odst. — Podjetje bo sprejemalo odslej tudi manjša naročila občin, podjetij, krajevnih skupnosti in drugih

Sredi ogromnih peščenih zalog na Drnovem je cestno podjetje iz Novega mesta 17. aprila odprlo novo asfaltno bazo. Njena zmogljivost je 60 ton bitumogramozna na uro ali sto odstotkov več kot zmogljivost prejšnjih dveh baz. Sodobnejša tehnologija baze in separacije zagotavlja ob enem s povečano količino tudi mnogo boljše kakovost asfaltne mase. — Celotna investicija je veljala kolektiv blizu 3 milijone dinarjev. Asfaltno bazo so uredili le z lastnim denarjem.

»Nova avtomatizirana delovna naprava pomeni prelomnico za naše delavce, zlasti tiste, ki so bili in so še na makadamskih cestah in v kamnolomih. Obeta jim konec težkega dela s krampom in lopato,« je dejal direktor podjetja Franc Gorenc, preden je povabil dolgoletnega cestarja Baznika, naj spusti v pogon orjaške stroje.

S takšnim pogonom bo podjetje ujelo korak s potrebami sodobnega časa, saj terja gospodarstvo vsak dan

boljše prometne zveze. Doslej so asfitalirali ceste od zgodnje pomladi do pozne jeseni, čeravno čas za to delo ni bil vedno primeren. Manjša dela so sploh odznanjali, medtem

Povečane invalidnine

Nizke družinske invalidnine rešujejo v Krškem z invalidskim dodatkom, ki je odvisen od katastrskega dohodka in dohodkov v družini. Osebnostne invalidnine so se letos povečale za 25 odst. invalidski dodatek, posebni invalidski dodatek in ortopedski dodatek pa za 12 odstotkov.

V občini je od 162 invalidov 135 vojaških vojnih invalidov in 27 vojaških mirovnih invalidov. Družinskih invalidov je 217. Otroški dodatek prejema 7 invalidov za 17 otrok.

Praznično vzdušje vseh psov

Uvod v praznično razpoloženje bodo akademije na predvečer 1. maja. Proslave bodo na sporedu v delovnih kolektivih, na sedežih krajevnih skupnosti in po šolah.

Veliko presenečenje pripravljajo v Kostanjevici, kjer bo 28. aprila odprta slikarska razstava z naslovom SVET NAIVNIN. Na njej bo razstavljalo 46 avtorjev nad 100 slikarskih del.

Premoženje v nevarnosti

V krški občini je več lesnopredelovalnih obratov, kjer je za zaščito pred požari stabo poskrbljeno. Večina teh objektov je zastarelih, razen tega pa stoji na neprimeren krajih.

Gasilska služba je najbolje organizirana v tovarni papirja, pomanjkljiva pa je v Splošnem mizarstvu, v Agrokombinatu in drugih gospodarskih organizacijah.

Lani je bilo v občini 23 požarov, od tega 8 v družbenem in 15 v zasebnem sektorju. Škodo so ocenili na 290.000 din. Največ požarov so povzročili otroci.

ko zdaj upajo, da bodo lahko ustregli tudi občinskim komunalnim potrebam, se približali vaškim skupnostim in kmečkim dvoriščem.

Nova baza bo pripravila 500 ton asfaltne mase na dan. Letos se ne bo povsem izkoristila, ker zahteva to še enkrat večji obseg dela na terenu. Modernizacija obeta tudi pocenitev asfalta, to pa bo gotovo vzbudilo večja naročila. Ceno bodo znižali postopoma do 20 odstotkov.

Mehanizacija v podjetju še ni popolna in jo bodo dopolnjevali. Opremo za novo bazo so dobili iz Zahodne Nemčije, nekaj pa so jo izdelali v trboveljski strojni tovarni.

Povabilu na slovesno odprtje asfaltne baze na Drnovem so se odzvali predstavniki podjetij, ki so sodelovali pri izgradnji, predsednik upravnega odbora republiškega cestnega sklada Alojz Zokalj, predsednik dolenskih in spodnjeposavskih občinskih skupščin ter drugi gostje.

J. TEPPEY

Posojilo za cesto

Pr. modernizaciji zasavske ceste bo sodelovala tudi krška občina. Pri celjski kreditni banki si bo skupščina sposodila 300.000 din za dobo šestih let. Sevniška občina daje letos 400.000 din.

Asfalt bodo letos položili do Impoljce, od tam do Krškega pa bo cesa modernizirala prihodnje leto republika z lastnimi sredstvi.

KRŠKE NOVICE

»S SOSEDOVIM SINOM PO VASEH. Kulturno-umetniško društvo Oton Zupančič iz Artič je 19. in 20. aprila postovalo v Leskovcu in v Velikem Podlogu z dramatisiranimi Jurčičevim delom Sosedov sin. Artičani so se predstavili kot priredilna igralna družina, za kar so jih gledalci topla nagradila z aplavzom.

»TEČAJ ZA VOZNIKE AMATERJE. AMD iz Krškega bo od 4. maja dalje organiziralo tečaj za voznike amaterje v B kategoriji. Za teoretični del pouka bo treba odšteti 60 dinarjev, za vožnje pa 20 dinarjev na uro.

»PRIZNANJE JUBILANTOM. V tovarni papirja bodo za prvomajske praznike izročili priznanja vsem tistim, ki so v podjetju neprekinjeno zaposleni deset, dvajset in trideset let.

Za desetletno delo v tovarni bo preloilo priznanje dvajset delavcev, za dvajsetletno delo osemnajst in en delavec za tridesetletno delovno dobo v CELULOZI. To je Emil

Na Koroškem po 50 letih

Za koroške borce, ki živijo v krški občini, sta občinska konferenca Socialistične zveze in ZZB NOV 22. aprila priredili izlet v kraje onstran Karavank. Vabljeni so bili tudi predvojni komunisti. Tudi ti so se pridružili nekdanjim prostovoljcem za severno mejo.

Najprej so se oupejali v Trbiž, po ogledu mesta pa so nadaljevali pot do Beljaka in Celovca. V Celovcu so se ustavili malo dlje, obiskali so Gospo sveto in knežji kamen na Gosposvetskem polju.

Od tam so se odpeljali proti Velikovcu in Klopinskemu jezeru, vračali pa so se čez Prevalje, Slovenj Gradec in Velenje. Bili so nadvse srečni, da so po 50 letih spet videli kraje, za katere so se nekoč bojevali.

Razgovori z učenci

Danes in jutri (26. aprila) prireja občinska konferenca SZDL skupaj z zavodom za prosvetno-pedagoško službo razgovore z učenci sedmih in osmih razredov osnovne šole. Namen je, da bi se šolarji pobliže seznanili s pomenom bojev za severno mejo pred 50 leti.

Za danes je predviden razgovor na Raki in na Velikem Trnu. Vodil ga bo nekdanji prostovoljec Jože Hočevar.

V petek bo obiskal učence v Podbočju in Kostanjevici. Po prvomajskih praznikih bodo pogovori še na osnovnih šolah v Krškem, na Senovem in v Brestanici. Snov, ki jo bodo podajali borci, bo živo ponazorila zgodovinsko obdobje, o katerem se prav zdaj učijo v šoli.

Zlatoporočnica na Vidmu

Alojzija in Franc Lupšina sta 22. aprila slavila dvojni praznik: 50-letnico skupnega življenja in 80-letnico rojstva.

Na Vidmu pri Krškem živita že od 1929 s šestimi otroki, od katerih je najmlajši umrl. Vsa družina je preživela štiri vojna leta v internaciji, od koder se je leta 1945 po dvomesečni vožnji srečno vrnila domov.

Zivljenjske jubilejantov je minevalo v trdem delu in je bilo polno bridkosti. Za njun praznik jima čestitajo otroci in vnuki, prijatelji in znanci. Na mnoga zdrava letal

Prvomajska praznovanja

Po vseh delovnih organizacijah v občini se pripravljajo na praznovanje 1. maja. Počastili ga bodo s kulturnimi prireditvami v podjetjih, kulturnih domovih v mestu in na vasi. Praznične dni bodo mnogi delovni ljudje preživeli na izletih.

OBCINSKI SINDIKALNI SVET KRŠKO

Občinska skupščina — Občinska konferenca SZDL — Občinski komite ZKS — Občinski odbor ZZB — Občinski komite ZMS — pozdravljajo za 1. maj, praznik dela vse delovne ljudi na področju občine z željo, da bi v prihodnje dosegli še več delovnih zmag!

Agrokombinat KRŠKO

priporoča svoje pridelke in izdelke in čestita vsem delovnim ljudem v domovini za letošnji praznik dela!

SPLOŠNO OBRTNO PODJETJE KRŠKO

ima v svojem sestavu naslednje obrate:

- gradbeno skupino
- splošno ključavničarstvo
- splošno kleparstvo in vodoinstalaterstvo
- slikarstvo in pleskarstvo
- steklarstvo in steklobrusilstvo
- inženirski biro

Kolektiv čestita vsem svojim poslovnim prijateljem, delovnim ljudem in občanom za 1. maj, praznik dela.

Posvet občinskih odborov RK

16. aprila je bil v Sevnici posvet predstavnikov občinskih odborov Rdečega križa iz spodnjeposavskih občin. Udeležila sta se ga tudi sekretar republiškega odbora RK Maks Klanšek in svetovalka Ivica Znidaršič. Na posvetu so udeleženci izmenjali vrsto misli o organizaciji, ki bo letos slavila 20-letnico spremenjenega delovanja. Letos bo potrebno teden RK proslaviti čim bolj slovesno.

V torek so na posvetu predvajali dva zdravstvena filma. Vse osnovne šole so dobile tudi dopis republiškega odbora, kako je treba pripraviti proslave, zelena pa je bilo, da bi pri tem kar največ sodelovali prosvetni delavci.

Uvoz taninskega lesa?

22. aprila je svet za gospodarstvo obravnaval stanje v Jugotitanu. Te dni bo obrat znova začel obratovati, ker se je nabralo že precej taninskega lesa, vendar razmere s tem še ne bodo urejene. S slovenskimi gozdničarji se ni bilo mogoče zediniti o ceni lesa, zato je Jugotitan vezan na les iz Hrvaške, ki pa ne bo zadostoval za vse leto. Če ne bodo našli nove rešitve, bo moral obrat v tem letu stati približno štiri mesece. Dodati je potrebno, da obstaja možnost uvoza taninskega lesa iz Italije, republiški sekretariat za gospodarstvo pa meni, da bi obrat lahko odkupoval les tudi neposredno od kmetov, brez posredovanja gozdnih gospodarstev.

Na Kompolju 15 do 20 hektarjev

V poročilu o gospodarjenju kmetijskega kombinata Zaslavje je zapisano, da kombinat predvdeva na Kompoljskem polju obnoviti še 48 hektarov hmeljevih nasadov do leta 1971. Ker so se nekateri tamkajšnji kmetovalci zbalji za svoj obstoj, češ da jim bo kdo zemljo nasilno vzeti, objavljamo, da namerava kombinat na tem območju obnoviti le 15 do 20 hektarjev in da bo to uresničeval v sodelovanju s kmetovalci: na ekonomski podlagi, brez prisiljevanja. Mnogi naprednejši kmetje že spoznavajo, da je mogoče s hmeljem doseči večje dohodke kot v katerikoli drugo poljščino.

Otrok padel v vroč lug

Kot že tolikokrat doslej se je dveletni sinček Vinka Cizerla iz Sevnice igral tudi tistega popoldne 16. aprila ko se je v Cizerlovi družini zgodila huda nesreča. Med igro je edinec padel v vroč lug in se v njem hudo opeknil. Odpeljali so ga v celjsko bolnišnico, kjer so ugotovili, da ima 37-odst. opekline. Mlado družino je nesreča močno prizadela.

SEVNIŠKI PABERKI

PRVOMAJSKI IZLET V PORTOROŽ. AMD Sevnica prireja prvomajski izlet v Portorož. Prijavite se lahko pri tov. Bizjaku. Člani društva imajo 50-odstoten popust.

PODPISANA POGODBA ZA CESTO. V torek so predstavniki skupščine v Ljubljani podpisali pogodbo z republikom cestnim skladom za financiranje modernizacije ceste Boštanj-Radeče. Kot je znano, je denar zagotovljen.

NOVA ČRPAJKA. Gasilska enota Mizararske zadruge je pred kratkim dobila novo črpaliko. Lanski požar v tem podjetju je opozoril, da je potrebno enoto kar

»Človeku kar odleže, ko vidi te pridne ljudi, ki so se s tako vnemo lotili gradnje tri kilometre dolge ceste Laze — Konjsko,« je po obisku trase v petek dejal predsednik občinske skupščine Jože Knez. Cesto tamkajšnji prebivalci gradijo z velikimi napori v zelo težavnih razmerah. Nekatere hiše so prispevale za krajšo povezavo s središčem občine že tudi po 14 dni dela s konjsko vprego. Ta želja je stara že toliko, kot ljudje sami. — (Foto: Legan)

IZ PROGRAMA ZVEZE PRIJATELJEV MLADINE

Glavna prireditve bo v Zabukovju

V kurirčkovi pošti bodo sodelovali vsi pionirski odredi v občini

Pionirji sevniške občine te dni že pridno pripravljajo proslave kurirčkove pošte, ki bodo na vseh osnovnih šolah. Pri sprejemih bodo sodelovali tudi člani ZZB NOV in pripadniki mladinske organizacije. Glavne prireditve, ki bo 7. maja ob 16. uri v Zabukovju, se bodo udeležili tudi vodje pionirskih odredov vseh osnovnih šol. Za to srečanje bo pripravljen partizanski golaž. Večja prireditve bo tudi naslednji dan v Sevnici pred šolo ob 12. uri.

Sevniška občinska Zveza prijateljev mladine pa ima za letos v načrtu še mnoge druge prireditve.

Prejšnji teden je bil v Boštanju občinski šahovski turnir za starejše in mlajše pionirje. Najboljši od njih bodo sodelovali na medobčinskem šahovskem turnirju v Zagorju.

Ob praznovanju dneva jugoslovanskega vojnega letalstva bo občinska zveza organizirala obisk razstave o razvoju letalstva, sevniški pionirji pa bodo pripravili darila za predstavnike garnizije Cerklje. Skupaj z vojniki bodo pripravili praznovanje tega pomembnega dne.

Za dan mladosti je v načrtu sprejem pionirk in pionirjev v mladinsko organizacijo, medobčinski rokometni turnir in medobčinsko tekmovanje v košarki ter obisk planincev na Lisci.

Ob dnevu otroka v prometu bo občinska komisija za var-

V nedeljo v bolnišnico »Franjo«

Sevniška občinska konferenca SZDL je v znak priznanja zaslužnim članom organizacije OF, ki sodelujejo že nad 20 let, sklenila za letošnjo obletnico ustanovitve OF prirediti izlet v znano partizansko bolnišnico »Franjo«. Povabljenih je bilo 27 ljudi, ki bodo potovali z avtobusom. Vodstvo SZDL ima za jesen v načrtu podoban izlet za tiste člane, ki so aktivni nad 15 let.

najbolje opremiti, saj je nevarnost ognja v lesni stroki zelo velika.

GOSTOVANJE IZ SENTJANJA. KUD Milan Majcen iz Sentjanja se je v nedeljo, 21. aprila, predstavil v Boštanju z igro Cvet je v jeseni, ki jo je pripravil ravnatelj Sentjanske šole Jože Bavo.

BOŠTANJ PROSI ZA POMOČ. V Boštanju imajo vse večje težave v praksi z vodo. Ljudje so se odločili, da bodo te težave odpravili, vendar sami ne zmorejo vseh stroškov in so za pomoč zaprosili tudi občino in družbenopolitične organizacije.

nost prometa, ki sodeluje z občinsko pionirsko komisijo, razpisala tekmovanje za 10 najboljših nalog pod naslovom: Kako si zamisliš sodoben in varen promet. Na ta dan bo tudi tekmovanje v znanju prometnih predpisov, kjer bodo zmagovalci prejeli zlato in srebrne značke. Skupaj z avto-moto društvom pa bo organizirano tekmovanje v spretnostnih vožnjah s kolesi in skiroji.

Za poškodbe je odgovorno cestno podjetje

Upravni odbor republiškega sklada je sporočil sevniški občinski skupščini, da je za letošnje poškodbe na asfaltirani cesti Impoljca-Boštanj v celoti odgovorno novomeško Cestno podjetje. Cesta še ni bila tehnično ki je to cesto moderniziralo, prevzela in bo moralo podjetje vse pomanjkljivosti odpraviti.

Edini izhod — most razširiti

V noči od 15. na 16. april se je na ozkem boštanskem mostu čez Mirno zgodila huda prometna nesreča. Voznik TAM 4500, ki je last Mizarstva in tapetništva iz Dravograda, Adolf Gornik se je z vozilom zaletel v ograjo s tako strahovito silo, da je premaknil 25 m dolgo kamnito ograjo, sgrajeno iz težkih kamulih blokov, zatem pa se je stlačeno vozilo prevrnilo na breg Mirne. Očividci so se šušili, da je voznik sploh ostal živ. Škode je bilo za 52.000 novih dinarjev.

Ta nesreča, ki je že sedma od lanske jeseni, ko je bila cesta modernizirana, je neusmiljen opomin, da bi bilo potrebno hkrati s cesto razširiti tudi most. Prometni tvedenci so prepričani, da tudi prometni znaki ponekod ne morejo odpraviti nesreč, če cesta ali most ne ustrežata. Če bi upoštevali samo materialno škodo, ki jo je boštanski most povzročil doslej, bi imeli še precej denarja za razširitev.

Le z združenimi močmi do varstvene ustanove

Pomemben dogovor o sevnškem otroškem varstvu

Organizirano otroško varstvo v Sevnici, ki ima v konfekcijski industriji zaposlenih zelo veliko žena, je že dalj časa upravičena zahteva zaposlenih. Znana je tudi pobuda konfekcije LIS-CE, da bi delovne organizacije prispevale za gradnjo varstvene ustanove.

19. aprila so se v osnovni šoli zbrali tako rekoč prav vsi odgovorni ljudje iz delovnih in družbenopolitičnih organizacij in sprejeli nekatere odgovorne, ki obetajo,

da se bo stanje v bližnji prihodnosti vendarle izboljšalo. Sklenjeno je bilo, da je potrebno zgraditi eno varstveno ustanovo, zanjo pa naj podjetja prispevajo sorazmerno z močjo in možnostjo. Posebna, zato imenovana komisija občinske skupščine naj začne delati, tako da bodo do naslednje seje že pripravljene načrti in zamisli.

Občinskemu sindikalnemu svetu je bilo naročeno, naj naredi pregled potreb po otroškem varstvu v delovnih organizacijah, samoupravnim organom podjetij pa je potrebno prikazati sedanje stanje in prihodnje potrebe, tako da ne bi odklanjali dati prispevek delovne organizacije za uresničitev tega pomembnega načrta.

Gasilski ultimatum

Ze leta in leta, odkar je bil zgrajen gasilski dom v Sevnici, prosimo občinsko skupščino, naj izseli iz našega doma zdravstveno postajo, ker prostore nujno potrebujemo za svojo dejavnost. Vendar se do danes ni nič spremenilo. Upravni odbor sevnškega društva je zato sklenil, da odstopi, če skupščina v 90 dneh zdravstvenim delavcem ne preskrbi novih prostorov, gasilske pa prepusti gasilcem.

Taka je vsebina ultimata, ki ga je predsedstvo skupščine dobilo prejšnji teden. Kaj se bo iz tega izcimilo, hudo zanima mnoge Sevnščane, ki se zavedajo, da potrebujejo zdravstvene in gasilske.

Gasilci se pritožujejo nad železnico

V kratkem času so bili na območju sevnške občine kar 4 požari, ki so jih povzročile železniške lokomotive. Gasilci, ki so oženj vsakič omejit, so pred nekaj dnevi zahtevali od vodstva železnice, naj bolj spoštuje predpise, da morajo imeti lokomotive lovilce iskar, zaščitni pas pa mora biti širok in dobro očiščen. Sevnški gasilci menijo, da so upravičeni zahtevali povračilo škodo, ki jo povzroči premajhno upoštevanje predpisov.

NAJPREJ PILAR, ZATEM VOJAK, DELOVODJA, RAČUNOVODJA ...

Zdaj v miru oblikujejo svoja dela

Obisk pri rezbarju samouku, 78-letnem upokojujcu Žigi Colnarju

Colnarjeve hiše v Smarju pri Sevnici ni težko prepoznati. Ze nad vhodnimi vrati visi figurativni izdelek iz kovine, ki ga je naredil samouk Žiga Colnar, rojen 1890 v Brestanici, učenec risarja Draga Humeka v Krškem, vajenec pilarske obrti na Madžarskem, vojak na rusko-avstrijski in italijansko-avstrijski fronti, delovodja v Jugotitanu, samouk, mož, ki obvlada tri jezike, zdaj pa se v miru posveča svojemu konjičku.

Ko je bil pred 13 leti upokojen, se je z vnemo lotil svoje umetnosti. Namesto slik z oljnatimi barvami je začel z dletmi izdelovati kovinska rezbarska dela, predvsem šatulje, ki jih je opremljal z motivi letovskih krajev.

Posebno doživetje ima iz časov ljudske vstaje. Ko so Nemci v reviji Signal prikazali tudi Titovo sliko in ga imenovali vodjo banditov, je sliko izrezal in z njeno pomočjo izdelal kovinsko podobo maršala, ki jo vsakemu obiskovalcu se danes rad pokaže. V tistih hudih časih jo je moral seveda skrivati, da ne bi padel v nemilost okupatorja.

Drugo njegovo pomembnejše delo je kovinska podoba turškega paše Košova, ki je

Samouk Žiga Colnar potrpežljivo ustvarja podobe na kovinskih ploščah. (Foto: Legan)

Huda suša v Dobrniški dolini - znak za alarm

Danes in jutri s cisternami po vodo na Dob

Tako hude suše v pomladanskem času v Dobrniški dolini in v okolici Sel-Sumberka že dolgo ne pomnijo. Namesto da bi ljudje v nedeljo po težkem delu počivali, morajo z vozni po dragoceno vodo v oddaljene izvire. KS Sela-Sumberk je najela pri Snagi v Ljubljani tudi cisterno, ki pa se je iz Žužemberka vrnila prazna, ker tudi tam zmanjkuje vode.

Občinski štab za varstvo pred naravnimi in drugimi hudimi nesrečami se je sestel v torek, 23. aprila. Dogovorjeno je bilo, da bosta danes in jutri dve cisterni vozili vodo z Doba, da bodo ljudje vsaj za silo preskrbljeni.

Tajnik občinske skupščine Jože Godnjavec in načelnik oddelka za narodno obrambo Tone Koščak, ki sta obiskala prizadete vasi, sta izjavila, da vode zmanjkuje predvsem pri manj uspešnih gospodarjih, ki nimajo v redu opremljenih ali dovolj velikih vodnjakov.

Kot zatrjujejo starejši ljudje, je bilo po raznih znakih iz ljudske modrosti mogoče tako sušo že vnaprej pričakovati. V soboto bo nastopil mlaj, zato upajo, da se bo vreme vendarle spremenilo.

Tudi v Trebnjem na občini razmišljajo, da bi sami kupili cisterno, ki bi bila stalno na voljo za pomoč prizadetim ljudem, močno pa jo potrebujejo tudi gasilci.

Slavnostna seja v počastitev OF

V soboto, 27. aprila, bo v Trebnjem slavnostna seja, ki jo bo priredila Socialistična zveza v počastitev ustanovitve Osvobodilne fronte. Na sejo so vabljeni člani občinskih vodstev družbeno-političnih organizacij in predsedniki krajevnih organizacij SZDL.

V soboto kome-moracija v Radohovi vasi

V soboto, 27. aprila, bo ob 10. uri dopoldne ZB Sentvid na kraju, kjer so bili natančno pred 26 leti ustreljeni prvi talci v Ljubljanski pokrajini, priredil žalno svečanost. Med temi prvimi žrtvami fašističnega terorja so bili tudi trije rodoljubi iz Mokronoga.

Iz Trebnjega bo na kome-moracijo poljal poseben avtobus takoj po svečani seji, prirejeni v čast ustanovitve Osvobodilne fronte. V večjem številu se bodo svečanosti v Radohovi vasi udeležili tudi učenci osnovne šole iz Volikega Gabra.

Mokronog: pritožbe nad pekom

V Mokronogu se ljudje pritožujejo nad oskrbo s kruhom, ki je v rokah zasebnega peka tov. Lavrinška. Navajajo primere, ko so imeli na voljo le več dni star kruh, ker svežega pogosto prehitro zmanjka. Pred nekaj dnevi je pri peku zaradi tega posredoval tudi občinski sanitarni inšpektor.

Volitve in imenovanja

V četrtek je občinska skupščina sklenila, da bo od prvega maja naprej dosedanjí ne-profesionalni podpredsednik Tone Gole delal kot profesionalni podpredsednik skupščine. To odločitev je zahtevala potreba po tesnejšem sodelovanju s svetil krajevnih skupnosti pa tudi druge obveznosti v delu predsedstva skupščine.

Občinska skupščina je na tej seji imenovala v skupščino komunalnega zavoda za zaposlovanje Toneta Goleta in Albina Zoretza iz TŠS na Mirni. Skupščina je imenovala tudi komisijo za družbeni nadzor, ki jo sestavljajo: Stane Hribar (kot predsednik), Jože Govednik, Tone Gole, Janez Zajc, Peter Čerferin, Jože Godnjavec in Cveta Lovše.

Živinski sejem na Veseli gori

V soboto, 27. aprila, bo na Veseli gori v Sentruperski dolini tradicionalni sejem goveje živine in konjev. Ta sejem je bil nekoč v teh krajih zelo znan. Pričakujejo, da bodo sejem obiskali številni kupci in predstavniki odkupnih podjetij, ki bodo lahko izbirali med pitano in plemenito živino.

Malo večje takse za tuje goste

Občinska skupščina je 18. aprila v trebnjem sprejela odlok, ki povečuje komunalno takso za prenočitev tujih gostov od prejšnjih 1,20 din na sedanjih 1,50 din. Te takse veljajo v času sezone, zunanaj sezone pa znašajo 1,00 din. Za prenočevanje domačih gostov so takse ostale nespremenjene.

Oddelek za gospodarstvo je prepričan, da ta podražitev ne bo vplivala na manjši obisk predvsem zaradi tega, ker bo ta denar porabljen za delovanje turističnih društev in za organiziranje informativne ter reklamne službe. Lani je bilo v vseh gostinskih obratih v občini 1683 nočitev, od tega 556 tujih gostov. Če jih bi letos prenočilo vsaj toliko, se bo v turistične namene z takсами zbralo 1850 dinarjev.

Sklep o razlastitvi zemlje

Kot je bilo pričakovati, je občinska skupščina v Trebnjem 18. aprila sprejela sklep o razlastitvi zemlje, ki je last Alojza Potrčina in na kateri bo stal del nove mirenske osnovne šole. Kot je znano, je zahteval 25 novih dinarjev za kvadratni meter kmetijskega zemljišča, v kar pa občina kot investitor niti občani kot zbiratelji denarja niso mogli privoliti. Z drugima dvema lastnikoma, Marijo Grčar in Alojzijo Škarjo, je bil dosežen sporazum o zamjenavi.

Trebelno: več razlogov proti umetnemu osemenjevanju

Na željo nekaterih rejcev goveda na območju Trebelnega, Česnjice in Ornuške vasi je upravni odbor sklada za reprodukcijo živine preučil možnosti za uvedbo umetnega osemenjevanja in ugotovil več razlogov, ki onemogočajo uvedbo. Z umetnim osemenjevanjem bi morali odpraviti plemenjake v Radni vasi, Cikavi in Cerovcu, s tem pa bi bili prizadeti rejci v oddaljenih vaseh, kar bi povečalo število zakonitih pripustov. Razen tega je pomemben razlog neprevoznost nekaterih cest v zimskem času, vzdrževanje bilkov in umetnega osemenjevanja pa bi bilo predrago. Če bi osemenjevalno progo podaljšal še na Trebelno, bi moral območje občine razdeliti na dva osemenjevalca, kar pa bi službo precej podražilo.

GG Brežice: 20.000 din za ceste

Gozdno gospodarstvo Brežice je namenilo za ceste in poti na območju trebanjske občine 20.000 din. Lastniki gozdov, ki spadajo pod to gozdno gospodarstvo, so pomno zelo veseli. Prejšnji teden so ta denar razdelili med krajevne skupnosti, ki bodo z njim gospodarile.

TREBANJSKE IVERI

OBČNI ZBOR AMD. V nedeljo, 28. aprila, bo ob 9 uri v sejni dvorani občni zbor Avtomobilnega društva Trebnje. Med drugim bodo obravnavali tudi pridobivanje novih članov. Razveševanja je ugotovitev, da se je število članov občutno povečalo, odkar društvo nudi toliko ugodnosti.

NOVA PREDSEDNICA. Društvo prijateljev mladine bo imelo v kratkem občni zbor. Za novo predsednico je predlagana Dragica Zupančič, ki je pripravljena prevzeti vodstvo organizacije.

ZA VRETEC - POSEBNA KOMISIJA. Občinska skupščina je v četrtek imenovala posebno komisijo, ki bo preučila, kaj bi bilo trenutno najbolje ukreniti. Iz Anglije je namreč prišel odgovor, da so pripravljene graditi tako stavbo, kakršno so Trebanjci na priporočilo urbanistov predlagali Angležem.

POMANJKANJE VODE. Zaradi velike suše zmanjka v stiskem vodovodu vsak dan voda vsaj za nekaj ur. Zal pa je kljub stiski še vedno ob večerih ali jutrih mogoče videti ljudi, ki zalivajo vrtove z vodo iz vodovodne napeljave.

VCERAJ O DRUŠTVIH. Večera popoldne je bil v Trebnjem posvet vodstev družbenih organizacij in društev o letošnji dejavnosti. Kot je znano, je skupščina letošnje namenila več denarne pomoči, ki jo je potrebno s delom tudi upravičiti.

KONFERENCA SZDL JE 18. APRILA PREDLAGALA:

Podaljšanje plačevanja krajevnega samoprispevka za osnovno šolstvo

»Znotraj slovenskega šolstva so še velika neskladja, osnovne šole pa so na najslabšem. Že prihodnje leto lahko pričakujemo občutno izboljšanje.« je na seji izjavil poslanec MARJAN JENKO

Verjetno doslej še niso bili prikazani tako zgovorni podatki, kot je to na četrtkovi seji konference SZDL naredil ravnatelj mirenske šole prof. VLADIMIR SILVESTER. Samo primer: v letošnjem letu nimajo osnovne šole niti polovico toliko denarja za učila, kot bi ga morale imeti že pred petimi leti, pri tem pa cene sploh niso upoštevane. Če izvzamemo trebanjsko osnovno šolo, je podoba še mnogo slabša. Ravnateljovi logični sklepi: drugače je treba razdeliti narodni dohodek, narediti temeljit plan razvoja šolstva, uvesti obvezno amortizacijo šolskih stavb, odpraviti prometni davek od učil in podaljšati plačevanje samoprispevka.

Po uvodni besedi predsednika OK SZDL SLAVKA KRZANA, ki je pokazal težave v katerih se ubadajo v šolstvu, in predlagal raz-

lične načrte, kako naj bi Socialistična zveza pomagala izboljšati razmere, ter posredoval mnenje vodstva, naj bi plačevanje krajevnega samoprispevka podaljšali, se je začela zanimiva razprava.

Kroniko dolenskega odreda pripravljajo

7. septembra bo ob dnevu praznovanja občinskega praznika v Trebnjem podeljen tudi domicil Dolenskemu odredu, ki je v času narodnoosvobodilnega boja velikokrat deloval na območju današnje občine. Do tega časa bo odbor Dolenskega odreda pripravil kroniko o poteh in bojih te partizanske enote.

Zdaj še ni mogoče napovedati

Prvo četrtletje je minilo in mnoge porabnike občinskega proračunskega denarja zanima, kako dotekajo dohodki. Do zadnjega marca je občinska blagajna dobila 19,2 odst. letnih dohodkov, kar je 5,8 odst. pod planom. Izmed največjih postavk je bilo od osebnega dohodka iz delovnega razmerja vplačanih 19 odst. letnih dajatev, od osebnega dohodka iz kmetijske dejavnosti pa 13,5 odst. Do konca marca je bilo vplačanega le 15,2 odst. predvidenega prometnega davka. Iz teh in še nekaterih drugih podatkov pa ni mogoče natančneje napovedati, kako bo z dohodki proračuna skozi vse leto.

VIKTOR GERMOVŠEK

30 LET BREZ NEZGODE. Na današnji dan je 59-letni gostilničar in taksist Viktor Germovšek iz Trebnjega leta 1938 naredil izpit za voznika motornih vozil pri inž. Dietrichu na sreskem načelstvu v Novem mestu. Od tega časa do danes je z avtomobilom prevozil že cez milijon kilometrov brez večje prometne nezgode. Že 28 let prevažajo ljudi v bolnišnice ali na obiske in rad pove zanimivosti iz časov, ko ni bilo mogoče kupiti ne gum ne značnic, pa so vozilo vseeno zasilno usposobili za vožnjo. V njegovem avtomobilu so rodile že tri porodnice. »Kaj ste naredili v takih primerih?« — »Pognal sem, kolikor sem mogel.« je odgovoril tovariš Germovšek.

Kje morajo imeti reševalne enote

Občinski štab za varstvo pred naravnimi in drugimi hudimi nesrečami je na nedavni seji predlagal, da je v smislu zakona potrebno organizirati reševalne enote mešanega sestava v mokronoškem obratu Iskre, Kemoškem obratu Litostrova, v obratu Modnih oblaci, v Mizerskem podjetju Trebnje, v Hrastov v Sentlovrenu in v trebanjski sekciji za vzdrževanje prog. Vse druge večje delovne organizacije pa naj ustanovijo reševalne ekipe, ki bodo pomagale pri nesrečah. S tem se gale na zadnji seji strinjala tudi občinska skupščina.

Letošnji gasilski jubilej

Gasilsko društvo na Mirni bo letos praznovalo 60-letnico obstoja, društvo iz Stattenberka bo letos staro 40 let, mokronosko pa celo 85 let. V Mokronogu bodo za to slovesnost po vsaj verjetnosti dobili gasilski avtomobil, ki ga že dolgo pogrešajo. Izmed drugih društev bodo Sentruperski gasilci prihodnje leto praznovali 70-letnico. Tudi v tem kraju bi radi do tega časa že imeli nov gasilski avtomobil, starega pa prodali. Na letošnjem občnem zboru gasilske zveze je bilo sklenjeno, da se bodo člani društev v prihodnje v večjem številu udeleževali gasilskih jubilejev.

Potniških vlakov ne bo

Železniško transportno podjetje Ljubljana je obvestilo občinsko skupščino Kočevje, da na kočevski železniški progi ne bo več potniškega prometa. Svoj sklep je utemeljilo s tem, da izguba na tej progi iz leta v leto narašča in da tudi tovarni promet kljub obljubam lani ni bil večji, ampak celo za 7 odst. manjši. Železnica želja občanom, da bi spet uvedla potniški promet do Kočevja, ne more ustreci, dokler ne bi našli »stricea«, ki bi bil pripravljen zgubo pokriti. Takega »stricea«, pa ni in tudi upati ni, da bi ga dobili, zato je zamisel o ponovni uvedbi potniškega prometa na tej progi dokončno pogorela.

Radijski dvoboj

Amaterski radioklub v Kočevju (YU3DAR) je 17. aprila s sodelovanjem amaterskega radiokluba iz Domžal organiziral radijski prijateljski šahovski dvoboj med domačini in Domžalčani. Dvoboj je bil odigran na štiri desetak. Kočevčarji so igrali v prostoru radiokluba v stavbi občinske skupščine.

Zanimivi dvoboj se je po štiriurni borbi končal 2:2. V ekipi Domžal sta igrala kar dva mojstrska kandidata, Vavpetič in Lorbek. Rezultati: Osterman: Vavpetič 1:0, Ivič-Lorbek 1:0, Mestek-Blaznik 0:1 in Karničnik-Karner 0:1. STANIČ

Cene v Kočevju in Ribnici

Pretekli ponedeljek so veljale v trgovinah s sadjem in zelenjavo v Kočevju in Ribnici naslednje maloprodajne cene:

	Kočevje (cena v din za kg)	Ribnica (cena v din za kg)
krompir	0,89	0,90
svete zelje	3,65	—
kislo zelje	1,96	—
kisla ropca	1,96	—
fišček v zraku	5 in 5,43	3,50 in 4
čebula	2,68	2,90
česen	13	15
solata	4,40	5 do 8
paradižnik	9,40	—
korenje	1,95	2,20
petušilj	5,19	—
ovetca	4,00	4,00
špinat	3,00	—
jabolka	1 in 4,50	1,50
hruške	5,10	5
pomaranče	4,90	5
limone	4,85	4,80
banane	5,80 in 7,20	5,50
ribe	(Ekvador) 8,55	—
ajdva	(Ča-Ča) cena za kos) 0,35	—

DROBNE IZ KOČEVJA

■ ■ ■ DA BI BILO MESTO ZA PRAZNIK 1. MAJ ČIM LEPŠE, je posebna komisija mestna krajevna skupnost pregledala vse ulice in okolice stanovanjskih hiš. Na obhodu so članu komisije videli marsikaj in upravičeno povzdramili, če se stanovalci zavedajo najosnovnejših dolžnosti kulturnega človeka. Za podobo mesta moramo skrbeti vsi, ne samo krajevna skupnost.

■ ■ ■ NOV SVETLOBNI NAPIS je obogatil Trg svobode. Na vogalni trgovini podjetja »TRIKON« je nov ličen svetlobni objekt, ki ima razen napisu še znak podjetja, ki predstavlja znano deželico s pisčalko, delo kiparja Jarma.

■ ■ ■ SLADOLED JE PRODAJALO. Kmalu se mu bodo pridružile še slučkov. Ze sedaj bi bilo treba prebrskati, da otroci ne bodo odmetavali papirčkov na tla, posebno okoli slaščičarn. Tudi preškovalec žvečilnega gumija je malo mar, kam odvrže ovojni papir. Tako je nesnaga povsod dovolj, kar nam prav gotovo ni v čast. Nehote se človek zamisli, od kod otroci tako mnogo denarja, saj skoraj vsi starši trdijo, da je življenjska raven pri nas tako nizka.

■ ■ ■ VELIKI JEZ NA RINZI ni redno nadziran in oskrbovan, saj drugače ne bi moglo priti čez noč do take okvare kot minuli

Sto predlogov o gospodarjenju s Kolpo

Obkolpski ribiči že vrsto let zatrjujejo, da se s Kolpo slabo gospodarji — Ribiči so predlagali že več rešitev, ki pa imajo dobre, slabe in morda zasebne strani — Kolpa je in bo za turiste vedno bolj zanimiva

Ribiči iz območja Osilnice so spet predlagali občinski skupščini Kočevje, naj bi ustanovili v Osilnici ribiško družino, ki naj bi dobila v upravljanje Kolpo in Čabranko od izvira do Mirtovičev. Svoj predlog utemeljuje s tem, da gospodarjenje s Kolpo zdaj ni dobro in da bo potem boljše. Pravijo, da bi v tem primeru ukinitelj tudi ribiško družino v Čabru, čabranski ribiči pa bi se vključili v osilniško ribiško družino.

Osilniški ribiči trdijo, da sedanji koordinacijski odbor ribiških družin Kočevje, Brod na Kolpi in Čabar slabo gospodarijo s Kolpo, ker ribe samo izlavlja, ne vlega pa v vode na njihovem območju. Pravijo tudi, da nikoli niso ob izlovu in vlaganju (če je sploh bilo) poklicali predstavnika ribiške družine Čabar, čeprav

Ladje na cesti

Ko sta sveta za gospodarstvo in svet za urbane pri občinski skupščini Kočevje razpravljala o predlogu hrvatskih strokovnjakov, po katerem naj bi zgradili plovno pot Kolpa — Jadran, so se v glavnem strinjali, da bi bila to pridobitev za občino. Menili so, da bi bila Kolpa še naprej privlačna, celo še bolj, če bo do nje peljala tudi nova cesta.

Iz nekoliko manj uradnih krogov pa smo zvedeli, da slovenski strokovnjaki nasprotujejo hrvatskim in se bolj zavzemajo za plovno pot Sava — Ljubljana — Jadran.

Trčenje na ovinku

Na cesti Stari Log - Kočevje sta 19. aprila ob 15.30 trčila vojaški tovornjak in osebni avto, ki ga je vozil Janez Bobič iz Starega Loga. Do trčenja je prišlo na nepreglednem ovinku, ker je vozil tovornjak preveč po sredi ceste. Na vozilih je bilo škoda za 3500 ND, poškodovana pa je bila potnica v osebнем avtomobilu.

četrtak. Voda je izpodjedla pod levo loputo beton in začela uhajati, tako da je gladina struge naglo upadla. Kaj hitro so se pokazala kamnita rebra dna struge. Nesnaga se je zgodila in ribe so hlastale po zraku. Res, precej skrbi in stroškov povzroča čista, zato jo bo treba čimprej urediti. Čim bolj bomo odlašali, tem dražja bodo popravila.

■ ■ ■ DA NE BI PRISLO DO GOZDNIH POZAROV, bodo morali biti prvomajski izletniki zelo previdni. Skoraj vsak, kdor gre na izlet v gozd, po starem običaju zaneti ogenj, da si bo kaj spokal, pa čeprav samo krompir. Ognišča naj izletniki pogase, da ne bi povzročali gozdnih požarov. Tudi sadilci naj bodo oprežni, ko bodo odmetavali ogorke.

■ ■ ■ O SPREHVAJALISCU GAJ smo že večkrat pisali, vendar ni nič pomagalo. Avtomobilisti, motoristi in kolesarji vozijo po sprehvališču kljub prometnim tablam. Posebno otrokom to ugaja in se pri tem še veselijo, češ da so koga preleteli. Otroci trgajo tudi cvetice in grmičje. Nočni razgrajni in objestnosti pa imajo še vedno tu svoj poligon. Razsvetljave na tem koncu so ni, kar je za tako početje še bolj prikladno. V četrtek ponoči so zopet vdrli v blife »Gaje in pobrali nekaj pišče ter denarja.

bi ga morali, saj tako dolega posebna pogodba.

Ko so za zahteve osilniških ribičev zvedeli iz Fara in okolice, so menili, da potem tudi njim pripada del Kolpe in samostojna RD. Vendar tega zahtevka doslej uradno še niso posredovali skupščini Ribiči na območju imajo namreč še drug predlog: na območju Kolpe od Dola do izvira naj bi bila le ena ribiška družina, ki bi imela sedež v Brodu na Kolpi in pododhore v Dolu, Fari, Brodu na Kolpi, Osilnici in Čabru. V tem primeru pa bi bili kočevski ribiči popolnoma odrinjeni od Kolpe.

Pristojni organ občinske skupščine Kočevje je o predlogu osilniških ribičev raz-

Slab TV sprejem

Prebivalci Fara in okolice skoraj ne morejo gledati televizijskega programa, ker je sprejem zelo slab. Za to območje bi bil potreben pretvornik Vendar bodo nekateri trdili, da se za to območje ne splača zgraditi pretvornika za tistih 10 televizorjev. Občan pa pravijo, da bi jih kupili več, če bi bil sprejem dober. Tako se občani in televizija vrte v začaranem krogu.

„Vodni dohtarji“ šole še niso ozdravili

Šola na Travi je ena najlepših, nima pa vode — Šolarji s Trave so dobri učenci, šahisti, športniki, kulturniki in delavci

Nova osnovna šola na Travi je stara šola nekaj let. Je pa tako lepa, da jo fotografirajo vsi inozemski turisti, ki obiščejo ta lepi, divji košček kočevske občine. Zal pa ima šola samo gradbenem in domačinom znano bolezen, ki na zunanji vidni. Vodni dohtarji že vse od njenega rojstva tuhtajo, kako bi v šolo napeljali vodo. Šola ima namreč stranišča na vodno izplakovanje, dve banji, tuš, umivalnico, hidrofor, šolsko kuhinjo — vode pa ne. Čas bi že bil, da bi pri današnji

pravljali in ugotovili, da lahko z vodo na območju občine upravlja le ena ribiška družina (Kočevje), ker tako določa republiški predpis. Razen tega je vprašanje, če bi bilo v primeru ustanovitve več ribiških družin gospodarjenje res boljše. Verjetneje je, da bi bilo slabše. V Osilnici, če žele, lahko ustanove le sekcijo oziroma pododbor ribiške družine Kočevje.

Vse kaže, da bo prišlo v kratkem do posebnega sestanka predstavnikov vseh treh prizadetih ribiških dru-

žin, na katerem bodo razpravljali o gospodarjenju s Kolpo.

Govoric o takem in drugačnem, predvsem pa slabem in vseh celo čudnem gospodarjenju s Kolpo je bilo v zadnjih letih že precej. Prav zato bi bilo treba to zadevo najprej temeljito preučiti in potem sprejeti take odločitve, ki bodo res gospodarne in Kolpi, prizadetim trem ribiškim družinam ter občanom v korist. Kolpa postaja za turiste vedno bolj privlačna in torej tudi iz gospodarskega ozira zanimiva. Še bolj pa bo, ko bo modernizirana cesta Kočevje—Deinice. Prav zato zasluži Kolpa še nekaj pozornost.

„ITAS“ na beograjskem sejmu

Izdelki ITAS, razstavljeni na beograjskem sejmu, so plod sodelovanja s kočevskimi »Melamin« in »Oprema«, jugoslovanskimi in inozemskimi podjetji

Na letošnjem beograjskem sejmu, ki je bil odprt preteklo soboto, trajal pa bo do nedelje, 28. aprila, razstavlja tudi kočevsko podjetje ITAS. Nekateri njegovi izdelki so sad sodelovanja oziroma kooperacije s kočevskima delovnimi organizacijama: kemično tovarno »Melamin« in »Oprema«.

ITAS razstavlja na beograjskem sejmu:

- cisterno za prevoz težkih goriv (mazuta) prostornine 30.000 litrov, na vozilu Henschel;
- polprikolico, 26 ton nosilnosti, s samokrilnim podvozjem;
- prikolico, 18 ton nosilnosti, z najnovejšo izvedbo podvozja in vzmetenja

ter možno regulacijo izteka koles;

- poliestrsko cisterno prostornine 5000 l, uporabno za prevoz vseh tekočih živil (olje, kis, kisla voda, vino itd.). Izdelali so jo v sodelovanju s kemično tovarno »Melamina iz Kočevja;
- kiper prikolico, 18 ton nosilnosti.

Janko Rudolf v Kočevju

22. aprila popoldne je obiskal Kočevje podpredsednik republiške skupščine Janko Rudolf z nekaterimi poslanci in sodelavci. S predstavniki občinske skupščine Kočevje se je pogovarjal o proslavi 25-letnice Zbora odposlancev slovenskega naroda, ki je bil od 1. do 3. oktobra 1943 v Kočevju. Domačini in gostje so si ogledali tudi Seškovo dom, kjer je pred 25 leti zasedal kočevski zbor, in dom telesne kulture.

Občinska konferenca SZDL Kočevje je že imenovala pripravljajni odbor za proslavo 25-letnice Kočevskega zbora. Za predsednika zbora je bil imenovan Miro Hegler, predsednik občinske skupščine Kočevje. Odbor bo imel kmalu po 1. maju prvo sejo.

V sodelovanju s TAM pa ITAS razstavlja (v paviljonu TAM) še 12-tonsko polprikolico in kamion z nosilnostjo 5000 ton (ponjavo zanj je izdelala iz trevira tkanine »Oprema« iz Kočevja).

Vsi zaboji (kasoni) prikolic ITAS so izdelani iz posebnih aluminijastih profilov, kar zagotavlja izdelkom večjo trdnost, hkrati pa so zaboji 60 odstotkov lažji. Prikolice so prilagojene za prevoz materiala v paletah. Na spomladanskem zagrebškem velesejmu je ITAS razstavljal mešalce betona na vozilih TAM 4500 in FAP ter nizko nosečo prikolico nosilnosti 20 ton.

Čakalnice ni potrebna?

Od bodoče avtobusne čakalnice v Osilnici se vedno stoji le temeljni ogrodje, kar je bilo narejeno že lansko jesen. Pravega vzroka ni, da čakalnice ne bi bila še narejena, saj je občinska skupščina prispevala zanjo 1000 din, krajevna skupnost je obljubila 500 din, gozdna uprava Mozelj 5 kubičnih metrov lesa, vaščani pa nekaj denarja; ti so tudi obljubili, da bodo prostovoljno delali. Pa vendar pravijo, da vzrok je, ker nekdo pravi, da so vasi v okolici Osilnice dobile lani elektriko, ljudje so kupili radijske aparate, pa si naj po njih točno naravnajo ure in jim ne bo treba čakati avtobusa — torej tudi čakalnice ne potrebujejo!

OPRAVIČILO

Nekateri naročniki Dolenjskega lista pretekli četrtek niso dobili v roke našega časnika. Pošta Kočevje ga je dobila zanje (cel paket) šele v petek iz pošte Ribnica, kamor je bil ta paket časnikov po pomoti napačno dostavljen. Ali je napako zakrivila tiskarna Delo v Ljubljani ali pošta sama, tega nismo mogli ugotoviti — na vsak način pa se bralecem zaradi neljube zamude, ki je uprava lista nikakor ni kriva, opravičujemo in jih prosimo za razumevanje.

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Mladi šahisti iz Trave izkoristijo vsako prosto minuto za svojo priljubljeno igro. Prav zato dosegajo na tekmovanjih lepe uspehe (Foto: Križ)

Zgradili so prežo na medveda

Lovec Ambrožič, ki je redko spal doma, uplenil 7 divjih prašičev - Lani padel medved in precej druge divjadi, predvsem roparic

V preteklem lovskem letu, ki je bilo zaključeno s 1. aprilom letos, je v revirju lovske družine Velike Poljane padla naslednja divjad: medved (odstrelil ga je italijanski gost za 500 dolarjev), 5 jelenov, 25 srn, 22 lisic, 5 jazbecov, 6 kun, 15 zajcev, 2 dihurja, okoli 50 ptic ujed in precej divjih prašičev. Lovci pravijo, da je bilo leto uspešno predvsem pri odstrelu roparic.

Med člani lovske družine je dosegel zelo lep uspeh vneti Janez Ambrožič, ki je uplenil kar 7 divjih prašičev. Seveda je prizadevni

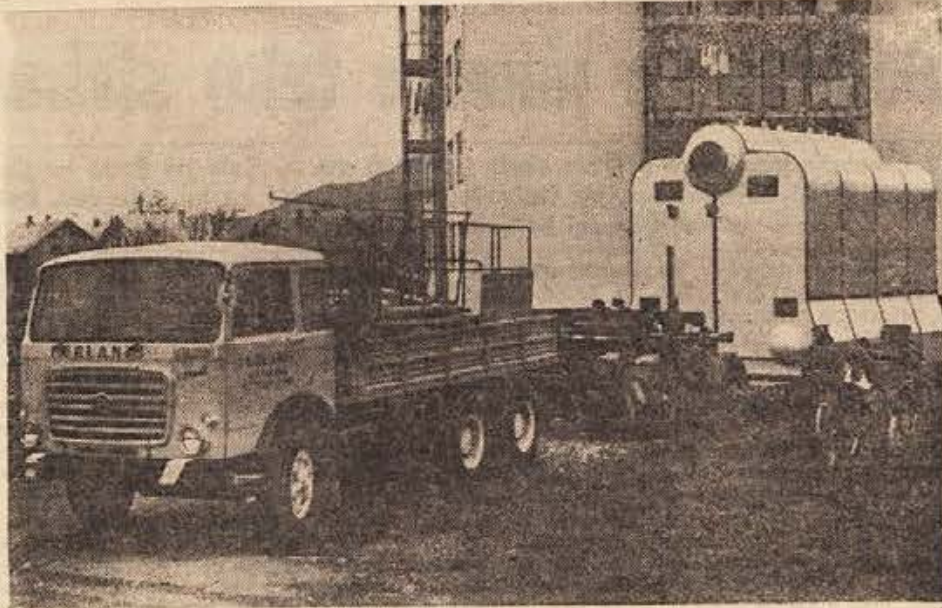
lovec prespal redkokatero noč doma.

Člani lovske družine so lani s prostovoljnimi delom zgradili na mrhovišču visoko prežo za čakanje medveda, vredno 3000 din. Razen tega so zgradili krmišče za jelene in štiri krmišča za srnjad. Ze v treh dneh po prvem snegu je divjad prišla na krmišče.

Na območju lovske družine je bilo lani narejene tudi precej škode po medvedih in jelenih. Oškodovancem je družina izplačala blizu 4000 din.

Člani družine so o svojem delu in načrtih za novo lovsko leto razpravljali na občnem zboru 7. aprila.

J. P.

Te dni je INLES Ribnica dolil iz Italije nov kotel za kotlovnico podjetja. Montiran bo predvidoma do septembra letos. Ribniški obrat INLES bo imel tako v naslednjih letih dovolj parne energije, pa tudi saje ne bodo več letele iz tovarniškega dimnika (Foto: Mohar)

RAZGOVOR S KOOPERANTOM KZ RIBNICA ALOJZOM MARNOM

Kmetje zahtevajo zložbo, občina pa molči

Kmet in zadruga nista kriva, če se trg za nekatere kmetijske proizvode zapre — Kmetijska mehanizacija je zaradi visokih carin predraga — Kmetje zahtevajo zložbo zemljišč, občina pa molči — V predstavniških organih je premalo kmetov

Alojz Marn iz Jurjevice 9 pogodbeno sodeluje s kmetijsko zadrugo Ribnica že nad 6 let. Najprej je redil plemensko živino, ko se je trg zanjo zaprl, pa pitance. Zdaj je tudi pitance težko prodati in tovariš Marn že razmišlja, če ne bi hleva napolnil s kravami mlekaricami in prodajal zadrugi še več mleka, kot ga že. Seveda ga zelo boli, ker mora vsakih nekaj let rediti (oziroma proizvajati) kaj drugega. Komaj je neko proizvodnjo dobro vpeljal, že se trg zapre.

V: Kdo je po vašem mnenju kriv, da se trg za nekatere kmetijske proizvode nenadoma zapre in da morate svojo proizvodnjo neprestano spreminjati?

O: Jas prav gotovo ne, pa tudi zadruga ne. Vendar smo pri tem prav gotovo kmetje najbolj prizadeti, ker nam ostaja živina v hlevu.

Ce zdravnikom zmanjka denarja, predpiše socialno kmetom dodatni prispevek za zavarovanje, podobno delajo tudi ostali. Samo kmetje nismo nikjer zaščiteni in moramo vse težave nositi sami. Prepričan sem, da pride večina težav v kmetijstvu zato, ker je premalo kmetov v raznih predstavniških organih. Tako odločajo v kmetijstvu

v glavnem ljudje, ki se nanj ne razumejo.

V: Uporabljate sodobne kmetijske stroje?

O: Imam elektromotor, motorno ročno kosilnico in kombiniran obračalnik. Potrebno bi še molzni stroj. Kmetijstvo ne more napredovati s starimi plugi, zato ni prav, da so za kmetijsko mehanizacijo tako visoke carine. Domačih strojev na trgu ni, kar jih pa je, so predragi ali slabi. Po moji pameti si naš družba sama škodi, ker kmetje ne moremo priti poceni do strojev. Kmetijska proizvodnja je zato manjša in dražja.

V: Kako gredo skupaj kmetijska mehanizacija in razdrobljene kmetijske parcele?

O: Slabo. Jas imam 5 ha zemlje in 40 parcel. Ze lani, sem na sestanku naše krajevne skupnosti predlagal, da bi napravili zložbo (komasacijo) zemljišč. Kjer je le ena kvaliteta zemlje, bi imel kmet lahko le eno parcelo. Ker so tri kvalitete zemlje, pa bi imel največ tri parcele.

Zdaj moram kombinirati obračalnik prevažati po slabih vaških poteh z enega konca na drugi zato bo hitro uničen. Če bi napravili zložbo zemljišč, bi bilo bolje, ker strojev ne bi uničevali po poteh, pri delu bi izgubili manj časa, bolje bi si lahko organizirali kmetijsko proizvodnjo itd. Večina kmetov je že uvidela, da je zložba zemljišč koristna, ne znamo pa je sami izpeljati. Pri tem nam bi morala pomagati ob-

činska skupščina, pa tudi družbene in politične organizacije bi nam lahko pri tem pomagale tako, da bi razložile redkim omahljivcem koristnost zložb zemljišč. Vendar pa zložba ne sme biti izpeljana nasilno, ampak na prostovoljni osnovi.

V: Bi še kaj radi povedali?

O: Se veliko, vendar naj dodam le še, da zdravstveno zavarovanje kmetov ustvarja na kmetih socialne probleme. Predrago je. Vendar pa mislim, da bi ga kmetje lahko plačevali, če bi jim zagotovili tisto, o čemer sem govoril: trden trg, poceni kmetijsko mehanizacijo in zložbo zemljišč.

»Torbica« ukinja obrat

S prvim majem letos bo podjetje »Torbica« iz Ljubljane ukinilo svoj obrat v Sodražici, v katerem je zaposlenih 40 ljudi.

»Torbica« je lansko poslovno leto zaključila z izgubo. Prav zato nameravata storiti nekatere ukrepe, med drugim tudi stornirati proizvodnjo v Ljubljani.

25 izmed 40 članov kolektive obrata »Torbica« v Sodražici je izjavilo, da so se pripravili voziti na delo v Ljubljano, čeprav bodo morali plačati večino prevoznih stroškov sami.

Upravni organi občinske skupščine Ribnica so takoj, ko so zvedeli za odločitev vodstva »Torbice«, začeli iskati možnosti, da bi v izpraznjenih prostorih obrata »Torbice« v Sodražici organizirali v sodelovanju s kakšnim podjetjem novo proizvodnjo.

RIBNIŠKI ZOBOTREBICI

● VEČJA SKUPINA NEMSKIH TURISTOV se je te dni ustavila v Ribnici. Ogledali so si Ribnico in njene znamenitosti, kosili pa so v ribniški restavraciji. Prica-kujemo, da bodo za prvimi tujimi lastovkami prišlo kmalu tudi druge.

● SIVILJSKE TEČAJE ORGANIZIRA Ilovarna šivalnih strojev Dagat v sodelovanju z delavsko univerzo v Ribnici. Dekleta in žene se lahko vpíšejo v tečaj v pisarni delarske univerze v Ribnici.

● GOSTIŠČE PRI CENETU V RIBNICI, ki je znano po svoji dekorativni ureditvi, je trenutno zaprto. To gostišče je bilo dostej v družbeni lasti, v bodoče pa bo zasebno.

1. maja na izlet k Francetovi jami

Jamarska kočja pri Francetovi jami pri Ribnici je postala prijetna izletniška točka in je iz leta v leto bolj obiskana. Zgrajena je v prijetnem gozdnem okolju in dostopna tudi tistim, ki jih je strah dolge hoje, saj je oddaljena od Ribnice komaj 2 km, do nje pa pelje lepa gozdna cesta. Pozimi je bila kočja zaprta, 1. maja pa jo bodo spet odprli. Gostje bodo v njej dobili jedila in pijače vsako nedeljo in ob praznikih, vse do novembra. Jamarji so kupili tudi kombi, s katerim bodo prevažali tiste izletnike, ki ne bodo hoteli iz Ribnice do kočje peš.

1. maja Kočevje in Ribnica

V kočevski in ribniški občini bo za praznik 1. maj več proslav in prireditev v delovnih organizacijah in šolah. Prve se bodo začele že 27. aprila.

1. maja bodo člani kočevskega Planinskega društva priredili piknik pri svoji koči na Mestnem vrhu. Na zabavi bo igrala tudi rudniška godba. Kočevska gostišča hotela Pugled bodo priredila v več poslovalnicah ples. Precej občanov bo odšlo na izlete ob Kolpi in v druge kraje.

V ribniški občini bodo delovni ljudje obiskali jamarski dom pri Francetovi jami, turistični postojanki Grmad ter Travno goro in odšli na izlete še v druge kraje v občini in izven nje.

INLES: direktor spet Sparovec

Na zadnji seji delavskega sveta INLES v Ribnici, ki je bila 12. aprila, so volili direktorja. Kar s 100 odstotki glasov je bil izvoljen dosedanjji direktor Vinko Sparovec. Izid glasovanja je potrdil, da je direktor prihljubljen med člani kolektiva, ki mu zaupajo, da bo njihovo delovno organizacijo tudi v bodoče dobro vodil.

Loški potok: novi predsednik KS je Mohar

Novi odbor krajevne skupnosti Loški potok se je pred kratkim sestel in izvolil za novega predsednika Jožeta Moharja, poslovodjo trgovine. Program dela bo odbor sprejel na prihodnji seji. Vendar pa vse kaže, da bo moral novi odbor bolj srbeti za manjše potrebe naselij, medtem ko se je star ukvarjal z večjimi investicijami in je zato zapustil nekaj dolgov. Predvidoma bo letos namreč za krajevno skupnost v ribniški občini na razpolago le malo denarja.

OBČNI ZBOR OBČINSKE GASILSKE ZVEZE RIBNICA

Gasilci kupili 10 motornih brizgaln

Zgradili so 4 gasilske domove, dva pa obnovili — V občini je 24 podčastnikov in 84 izprašanih gasilcev — Sodelovanje z organizacijami, krajevnimi skupnostmi in občinsko skupščino še ni dobro

Na nedavnem občnem zboru občinske gasilske zveze v Ribnici so ugotovili, da je v občini 23 gasilskih društev, eno izmed njih je industrijsko (INLES Ribnica). Večina društev je bila delavna in so bili zato doseženi lepi uspehi. Posebej naj omenimo skrb za strokovno izurjenost gasilcev, ki so pridobili znanje na strojnih tečajih. Danes imajo 84 izprašanih gasilcev. Tudi podčastnikov imajo že 24.

Brez sodobne opreme si ne moremo misliti hitrega posredovanja gasilcev, če izbruhne požar. Zato so gasilska društva v zadnjem obdobju kupila deset motornih brizgaln. Za njihovo nabavo — veljale so 200.000 din — so prispevali precej prebivalci prizadetih krajev, občinska skupščina in zavarovalnica.

Tudi pri gradnji novih gasilskih domov in obnovi starih so imeli lepe uspehe: zgradili so štiri, dva stara pa obnovili. Zgradili so tudi vodni bazen. V tem suhem naštevaju so zajete precejšnje vsote denarja, ki so ga

sklani društvi in političnimi organizacijami (predvsem velja to za SZDL) ter krajevnimi skupnostmi premalo sodelovanja. Te bi morale nuditi prostovoljnimi gasilskim društvom več moralne in materialne pomoči. Kritični so bili tudi do občinske skupščine, ki v zadnjih petih letih ni niti enkrat razpravljala o gasilstvu.

Opozorili so še, da bodo morala posamezna gasilska društva nabavi nove cevi, urediti alarmno službo itd. Gasilska društva želijo tudi, da bi jim Kmetijsko gozdarsko posetstvo odobrilo posek lesa za obnovo gasilskih domov.

Na občnem zboru so izvolili nov 19-članski upravni odbor občinske gasilske zveze, 5-članski nadzorni odbor in dva delegata za 6. kongres gasilcev Slovenije.

zbrali ljudje, predani gasilskemu delu.

Lani je bilo v občini deset požarov, ki pa so bili vsi manjši. Med njimi sta bila dva gozdna, vendar nista povzročila posebne škode. Požari so bili zaradi naglega posredovanja gasilcev hitro lokalizirani. Najhujši požar je izbruhnil letos v Dolenji vasi (o njem smo v našem tedniku že poročali), ki bi imel lahko hude posledice, ko se ne bi bili gasilci tako uspešno spoprijeli z njim.

Na občnem zboru so še ugotovljali, da je med gasil-

Šolstvo še nikoli v tako slabem položaju

V Črnomlju manjka za šolstvo okoli 1.400.000 din — Šole ne bodo mogle delati, če republiška temeljna izobraževalna skupnost ne bo dala več, kot je obljubila — Kritično o kadrovski politiki

Če se občani v razvitejših občinah, kot so npr. Skofja Loka, Ljubljana ali Zalec, odločijo za samoprispevek, namenjen šolstvu, je to senzacija, Belokranjci pa samoprispevke plačujejo že vrsto let. Občani in občina ne bodo mogli pokriti manjkajoče razlike za šolstvo zato odločno zahtevajo večjo pomoč od republiške izobraževalne skupnosti.

Člani občinske konference SZDL v Črnomlju so v razpravi o izobraževanju v največji zaskrbljenosti opozarjali na letošnji materialni položaj šolstva v občini, ki je najbolj kritičen, kar pomnijo. Tudi v preteklih letih je za šolstvo vedno manjkalo denarja, vendar je bilo vprašanje financiranja vsaj za si-

lo rešeno s pomočjo prispevkov gospodarskih organizacij in občanov, letos pa manjka preveč, da bi lahko razliko sami krili.

Občinski proračun je temeljni izobraževalni skupnosti letos namenil prav toliko kot lani (1.550.000 din), preostala sredstva, kolikor bi jih nujno potrebovali (3.659.195

din) pa bi morali dobiti iz dopolnilnih sredstev republiške izobraževalne skupnosti. Ta je lani prispevala 2.400.000 din, letos pa je obljubila celo manj, samo 2.250.000 din. Manjka torej okoli 1.400.000 din za najnujnejše, ob tem pa še vedno ne bi urosnili ustavnih določil o izobraževalnem procesu.

Enotna je bila ugotovitev, da je nov način financiranja vzgoje in izobraževanja, uveden lani, razočaral. Prosvetni delavci so pričakovali, kakor je bilo obljubljeno, da bo novi zakon izravnal razlike v materialnem stanju šol med

bogatejšimi in revnejšimi občinami, to pa se ni zgodilo.

Za uresničevanje istega učnega načrta in za enako delo razpolagajo šole v bogatejših občinah še vedno z mnogo večjimi sredstvi kot šole v Beli krajini, razlike pa se letos še poglobljajo. Ker si v Črnomlju sami res ne morejo pomagati, saj občani in delovne organizacije plačujejo že vrsto let samoprispevek za šolstvo, bodo o izredno kritičnem stanju šolstva obvestili pristojne republiške organe in zahtevali pomoč.

Konferenca je razpravljala še o kadrovski politiki in študentskem stanju, kar je v tesni zvezi z izobraževanjem, vendar bomo zaradi pomanjkanja prostora o tem poročali prihodnjic v posebnem sestavku.

Vinica: okolico šole pridno urejajo

Za vsa tisoče delovnih ur so mladinci in pionirji vinskiške osemletke žrtvovali za urejanje okolice šole. Pri gradnji velikega Igrišča na odbojko, košarko in mali roketmet pa jim največ težav dela izrazito skalnat teren. Kamen, ki ga dobijo iz zemlje, nanašajo sproti v škarpo. Igrišče bi radi letos končali, ker upajo, da ga bo asfaltska skupina, ki bo gradila ceste, prevlekla z asfaltom. Mladi tehniki so tudi za šolo postavili veliko vetrnico, ki bo kasneje proizvajala električni tok, poleg nje pa stoji visok stolp. Zanimljivo je za plezanje pri telovadbi, nameravajo pa ga še povišati in preurediti v antenski stolp. Letos so namestili pred šolo tudi nekaj brezovih klopi, kar daje šoli že na zunaj podobo urejenosti.

Mladinsko srečanje na Gornjih Lazih

Tudi črnomljski mladinci so že začeli s pripravami za praznovanje dneva mladosti. Na posvetovanju predsednikov mladinskih aktivov iz črnomljske občine so sklenili, da bo osrednja prireditelja mladinsko srečanje na Gornjih Lazih, na kraju, kjer je padla belokranjska četa. Črnomljskim mladincem se bodo pridružili mladinci iz Metlike. Priradnega srečanja se bodo udeležili tudi redki borci belokranjske čete, ki bodo mladini pripovedovali o tistih težkih dneh.

Vaščani Sadinje vasi še delajo

Vaščani iz Sadinje vasi pri Semiču so res lahko za zgled s svojim prizadevanjem za urejanje vaških poti. Lani so za javna pot nadrobili več kot 100 kub. m kamenja in ga razvozili, pred kratkim pa so nadrobili še 50 kub. m kamenja. To bo za letošnja dela zadostovalo. Pri delu so razen vaščanov pridno pomagali tudi vsi vaški otroci, doma je ostalo le nekaj starejših in bolehnih ljudi. Nesreča pa tudi pri skupnem delu ni počivala: dva občana sta se na udarniškem delu laže poškodovala. Vsi jima želijo čimprejšnjega okrevanja. J. H.

Družina Juretov

V vasi Zilje, ki šteje 192 prebivalcev, je poleg Jožetov in Frančetov, ki nekako med moškimi zavzemajo večino, še 7 Juretov. Značilno in zanimivo je, da so v Dolnjih Ziljah na hišni številki 46 v isti družini kar štirje Jureti. Stari oče, ki bo avgusta praznoval 82-letnico rojstva, se imenuje Jure. Živi pri sinu Juretu, staremu 48 let. Tudi ta ima sina Jureta, starega 25 let, in ta zopet sina — Jureta, kateremu je komaj pet mesecev.

Stari oče pomni, da so pri njihovi hiši že od nekdaj samo Jureti. Tako je petmesečni pravnik že sedmi Jure zaporedoma. Prav zaradi te tradicije je celotna hiša dobila ime Jurkinia, ki je znano že več kot 200 let.

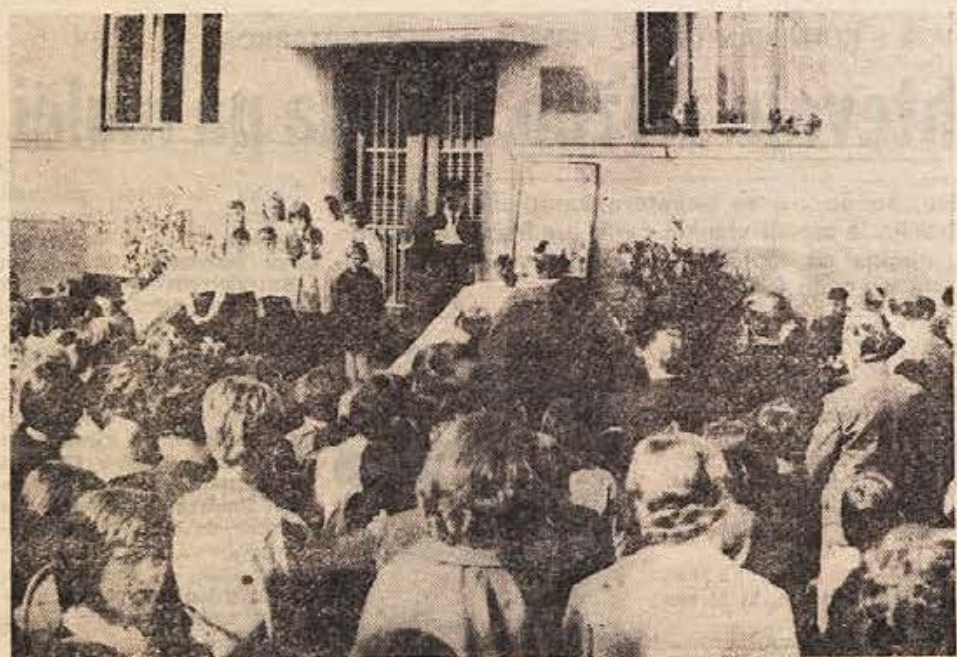
5. maja praznuje Dragatuš

Prebivalci Dragatuša bodo tudi letos v spomin na upor proti državnim volitvam leta 1935 in v spomin na bombardiranje 5. maja 1944 praznovali krajevni praznik. V nedeljo, 5. maja, bo ob 9. uri dopoldne v dvorani zadržnega doma proslava, ki jo pripravljajo učenci osnovne šole v sodelovanju z vaškimi tamburaši, popoldne pa bo na prostem gasilska veselica. Dragatušani vabijo na svoj praznik tudi prebivalce sosednjih krajev. M. B.

Za lep prvi maj

Letošnji delavski praznik in obletnico ustanovitve OF bodo v Črnomlju počastili 27. aprila s svečano akademijo, na kateri bo nastopil priznani železničarski pevski zbor »France Prešeren« iz Celja. Na predvečer 1. maja pa bo v dolini pod hotelom Lahinja, kjer je vsakoletno jurjevanje, večer ob kresu. Zanj bo pripravila program mladina s sodelovanjem pripadnikov JLA. Po okoliških hribih, kot na Mirni gori, Stražnjem vrhu, Zežiju in drugod, pa bodo goreli kresovi.

Na akademiji (vstopnine ne bo!) in tudi na večer ob kresu so vabljeni vsi občani.

S sobotne otvoritvene slovesnosti pred osnovno šolo v Semiču. (Foto: Ria Bačar)

OB OTVORITVI SEMIŠKE ŠOLE

Štiriletne želje postajajo resnica

Semiška šola je z nadzidavo pridobila pet novih učilnic in možnost za enozimski pouk — Za gradnjo so precej prispevali občani, največ zaslug zanjo pa ima kolektiv tovarne ISKRA

V soboto popoldne je bil v Semiču velik dogodek, ko so odprli prenovljeno in nadzidano osnovno šolo. Ob tej priložnosti so imeli prisrčno slovesnost, katere so se udeležili poleg predstavnikov domačih organizacij, tovarne Iskra in kolektiva šole tudi predstavniki občine in družbeno-političnih organizacij iz Črnomlja. Zavoda za prosvetno-pedagoško službo ter podjetja PIONIR.

Predsednik šolskega kolektiva je v govoru poudaril, da je z nadzidavo semiška osnovna šola prva dobila med vsemi belokranjskimi šolami možnost za uvedbo enozim-

skega pouka. To pa je velikega pomena zlasti za zaposlene starše in otroke, katerim bodo lahko omogočili dodaten pouk, razvile pa se bodo tudi izvenšolske dejavnosti.

Pred štirimi leti je ravnatelj šole Plut predlagal akcijo za gradnjo, s pomočjo razumevanja občanov, krajevne skupnosti, tovarne kondenzatorjev in občine pa so tedaj sanje postale resnica. Mnogo truda je bilo vloženo v to akcijo, preden je podjetje PIONIR lani avgusta začelo graditi. Dela so opravili še pred določenim rokom. Nadzidava šole velja 570.000

din, od tega pa je dala osnovno 100.000 din tovarna ISKRA (kasneje so dali še 20.000 za opremo), krajevna skupnost Semič je prispevala 60.000 din, občina pa iz krajevnega samoprispevka občanov okoli 390.000 din.

Po krajšem kulturnem sporedu, ki so ga pripravili učenci, so si gostje in občani ogledali velike in svetle nove učilnice, v katerih je tudi sodobna oprema. Zeleti je le, da bi ob bistveno boljše delovnih pogojih v prenovljeni osemletki nudili semiškim otrokom solidno znanje, s katerim imajo odprto pot tako v življenje kot v nadaljnji študij na srednjih šolah.

ČRNOMALJSKI DROBIR

DANES POPOLDNE ob 17. uri bo v Črnomlju II. občinska konferenca Zveze komunistov. Na dnevnem redu je poročilo komisije za reorganizacijo in razvoj ZK in razprava o delu komisije med obema konferencama.

PIONIRSKA IGRALSKA SKUPINA osnovne šole Črnomelj se je 20. aprila v okviru Zupaničevega natečaja predstavila z igro Kristine Brenkove »Maceha in pastorka«. Prireditelj pod vodstvom učiteljice Žuničeve je res lepo uspela, zlasti pa je bila gledalcem všeč »Maceha«, ki ima vse lastnosti dobre igralkice. Zal dvorana ni bila tako zasedena, kot so nastopajoči pričakovali.

MLADINCI IN MLADINKE so imeli v soboto zelo prijetno zabavo s plesom. Tokrat so prvič plesali v avli prosvetnega doma, igral pa jim je ansambel črnomljskega garnizona. Zabava je bila zelo dostojna, pa vendar vesela, kar priča, da mladina je ni tako slaba, kot nekateri trdijo.

ČRNOMALJČANI so s svojimi »Revizorjema« gostovali na Vinici. Občinstvo je bilo nad dobro igro navdušeno, posebno pa se je živlelo v dogajanje na odru v četrtem in petem dejanju.

OBČINSKI SINDIKALNI SVET, ki je prejel pokroviteljstvo nad kulturno revijo, ki bo od 29. do 25. maja v Črnomlju, namerava posredovati pri sindikalnih podružnicah v kolektivih, da bi le-ti kupili abonmajske vstopnice za svoje člane. Smatrajo, da bi tako najboljše uporabili sredstva, namenjena dvigu kulturne ravni članov sindikata, obenem pa bi pomembno oblikovali kvaliteten predstav

V gimnaziji je vsako leto manj dijakov

Črnomljsko gimnazijo obiskuje 134 dijakov. Skoraj vsi so iz Bele krajine, le redki iz Hrvaške. Že nekaj let ima črnomljska gimnazija le en ali dva oddelka, saj se v prve razrede vsako leto vpisuje manj dijakov. Kljub temu, da imajo dijaki iz Metlike in nekaterih drugih krajev ugodne avtobusne zveze, se za šolanje v gimnaziji odloča vsako leto manj dijakov tudi iz teh območij.

Vsako leto imajo na črnomljski gimnaziji tudi težave s strokovnim kadrom. Med letom te težave nekako rešijo, zlasti se, če jim na pomoč, zlasti se, če jim na pomoč, kot že več let zapovrstjo, priskočijo druge šole.

M. P.

Velika izbira novih vzorcev za pomladne in letne obleke, konfekcije, pletenin, posteljnine, perila in preprog pri

„Deleteksfil“ ČRNOMELJ

Predstavljamo Leo Grabrijan

Pred kratkim je dolgoletnega in prizadevnega upravnika črnomljske ljudske knjižnice tov. Kramarica zamenjala študentska črnomljske občine, ki jo tokrat predstavljamo.

— Kakšna je bila vaša pot do poklica in kako ste z njim zadovoljni?

— Leta 1967 sem diplomirala na pedagoški akademiji v Ljubljani na oddelku za knjižničarstvo in angleški jezik. Ta oddelk usposablja gojence za predmetnega učitelja in poklic višjega knjižničarja. Zdej sama opravljam v naši knjižnici strokovno delo in dajem nasvete pri izbiri knjig. Pred

kratkim sem tudi na najso-

dobnejši način uredila mladinsko kartoteko. V naši knjižnici smo uvedli tudi novost: osnovna šola napove obisk dijakov, potem pa jim pripravim o obravnavani šolski snovi razstavo in kratek komentar. Do zdaj smo obravnavali Bevka in Selškarja.

Težave z zaposlovanjem mladine

Svet za gospodarstvo pri občinski skupščini Črnomelj je pred kratkim eno točko dnevnega reda namenil zaposlovanju v letu 1967. Ugotovili so, da se število zaposlenih lani ni spremenilo, vseeno pa je precej naraslo število občanov, ki iščejo delo. Ob koncu lanskega leta je bilo v občini 182 mladih starih več kot leto dni. Med nezaposlenimi pre-

jejo nekvalificirani čelari. Kakor so ugotovili člani sveta za gospodarstvo, pa nastajajo vse večje težave z zaposlovanjem mladine, ki konča osemletko. Še teže dobi delo tisti, ki so obvezno šolanje zaključili v nižjih razredih osnovne šole. Ker lani kar 43 odst. učencev ni z uspehom končalo osemletke, so pripravili svetu za šolstvo, naj prouči vzroke za tako slab učni uspeh in naj primerno ukrepa, zavodu za prosvetno pedagoško službo pa so priporočili, naj še bolj bdí nad kvaliteto pouka.

Kurirčkova pošta lepo sprejeta

Črnomljski pionirji so prevzeli kurirčkovo pošto od kočevskih sovratnikov v Starem trgu, kjer je bil ob tej priložnosti prisrčen kulturni program. Prav tako je bil slovesen sprejem organiziran na Vinici in 18. aprila v Črnomlju. Tu so program prispevali poleg učencev osnovne šole še harmonikarji z glasbene šole. Na sprejemu kurirčkove pošte v Črnomlju je bilo nad 200 občanov.

ZA 1. MAJ ČESTITA

Obrtno komunalno podjetje ČRNOMELJ

Opravljam vsa komunalna, gradbena, kleparska, mizarska, ključavničarska, vodoinštalaterska in druga dela!

NOVICE
črnomljske Komune

BARICI V SLOVO!

Vest, da nas je zapustila Barica Zugelj, je prejšnji teden pretresla mnoge ljudi, zlasti pa je odjeknila med ženami. Stevilni soborci in soborke, znanci in prijatelji smo se poslovili od nje v soboto na ljubljanskih Zalah.

Pokojna Barica je bila znana politična delavka v rodni Beli krajini, pa tudi na Dolenjskem. Rodila se je 1913 v Sorčakih pri Metliki. Izučila se je za šiviljo in odšla

najprej v Kranj in nato v Zagreb. Tam je sodelovala v predvojnem delavskem gibanju in v demonstracijah, zbirala je pomoč za spanske borce ter trosila ilegalne letake. 1941 se je morala umakniti iz Zagreba v Metliko, kjer se je takoj vključila v delo OF. Že junija 1942 je odšla v partizane z nekaj let starim sinčkom, 3 mesece starega otroka pa je pustila pri sorodnikih.

Vedra in nasmejana je Barica nadaljevala z delom tudi po osvoboditvi. Čeprav so ji osebne težave pozneje močno zagrenile življenje, ni nikdar odklanjala dela za skupnost in se je zlasti udeleževala v AFŽ in v socialnem varstvu. Minilo je že več kot 20 let od oboroženega boja in še vedno lahko ugotovljamo, da smo tudi po zaslugi takšnih odločnih žena in partizanov, kot je bila pokojna Barica, izvojevali zmago in svobodo. Spominjali se je bomo kot srčno čuteče žene in dobre mater in ji bomo vedno hvaležni za to, kar je dala ljudstvu, družbi in socializmu.

Na volitvah v nove samoupravne organe tovarne BETI, ki so bile 17. aprila, je bilo že zgodaj zjutraj zelo živahno. Volilna komisija je ugotovila, da so vsi člani kolektiva opravili svojo dolžnost. — (Foto: T. Strucelj)

V BETI VEČINO STROKOVNJAKOV VZGOJIJO SAMI

'Pripravnništvo ni nič novega za nas'

Z izobrazbeno strukturo v tovarni BETI še niso zadovoljni — Manjka predvsem konfekarjev — Pripravnisko prakso že imajo

V belokranjski trikotajni industriji je trenutno 1150 zaposlenih v vseh 4 obratih: Metlika, Črnomelj, Mirna peč in Dobova. Zanimalo nas je, koliko je med temi strokovnjakov z visoko, višjo in srednjo izobrazbo, koliko jih še študentov na srednjih, višjih in visokih šolah, od katerih jih bo letos 12 šolanje končalo. V proizvodnji imamo še precej nekvalificirane delovne sile, vendar je njih število vsako leto manjše, kar je zasluga našega izobraževalnega centra. Lani si je pridobilo kvalifikacijo 350 zaposlenih. Pripravnisko prakso pa pri nas že dolgo poznamo. Kader, ki prihaja iz visokih in višjih šol, zmeraj uvajamo v proizvodnjo. Sele ko posameznik dobera spozna ves tehnološki proces, kar traja več mesecev ali pa leto dni, dobi delovno mesto. Pripravnisko prakso se je pri nas že uveljavila in ima mesto celo v našem statutu. Zdej je v pripravi poseben pravilnik o pripravniskem stažu, kjer bo med drugim določeno, koliko ljudi bomo sprejeli, kako jih bomo nagradili in kako bo z mentorstvom. Nekaj praktikantov, ki se bodo posebno izkazali, bomo tudi zaposlili.

Na vprašanje je odgovoril pomočnik direktorja Franc Vrvišar:

— V tovarni imamo 3 tekstilne inženirje, 1 ekonomista, 2 obratna inženirja ter okrog 60 ljudi s srednjo izobrazbo. Tu so všeti tudi tehniki. Stipendiramo še 40 študentov na srednjih, višjih in visokih šolah, od katerih jih bo letos 12 šolanje končalo. V proizvodnji imamo še precej nekvalificirane delovne sile, vendar je njih število vsako leto manjše, kar je zasluga našega izobraževalnega centra. Lani si je pridobilo kvalifikacijo 350 zaposlenih. Pripravnisko prakso pa pri nas že dolgo poznamo. Kader, ki prihaja iz visokih in višjih šol, zmeraj uvajamo v proizvodnjo. Sele ko posameznik dobera spozna ves tehnološki proces, kar traja več mesecev ali pa leto dni, dobi delovno mesto. Pripravnisko prakso se je pri nas že uveljavila in ima mesto celo v našem statutu. Zdej je v pripravi poseben pravilnik o pripravniskem stažu, kjer bo med drugim določeno, koliko ljudi bomo sprejeli, kako jih bomo nagradili in kako bo z mentorstvom. Nekaj praktikantov, ki se bodo posebno izkazali, bomo tudi zaposlili.

nemalo težav. Na primer: objavili smo že razpis za mesto pravnik, a se nihče ni javil. V splošnem pa nam najbolj primanjkuje konfekarjev. Večino strokovnjakov si vzgojimo sami. Imamo svojo poklicno konfekcijsko šolo. Najboljše absolvente pošljemo v nadaljnje šolanje na srednjo in visoko konfekcijsko šolo v Zagreb. Spoznali smo, da je tak način pridobivanja kadrov za nas najboljša in najuspešnejša rešitev.

17 odličnih prostovoljnih bolničarjev

V Metliki je bil pred kratkim končan 80-urni tečaj za prostovoljne bolničarje. Udeležili so se ga delavci in uslužbenici iz podjetja Komet, iz Novoteksa, mesarje, tovarne BETI in nekaj kmetov. Vseh 17 tečajnikov je redno hodilo k predavanjem, ki so bila trikrat na teden. Pridobili so precej teoretičnega znanja, razen tega pa jim je zdravstveni dom omogočil tudi praktično delo. Pri preizkusu znanja so vsi tečajniki pokazali lep uspeh, saj je vseh 17 naredilo izpit z odličnim uspehom.

SPREHOD PO METLIKI

■ NA SKUPNI RAZŠIRJENI seji izvršnega odbora SZDL in občinskega sindikalnega sveta so pred kratkim razpravljali o novostih v zdravstvenem varstvu in zavarovanju. Prisotne so seznanili z zveznimi tezami, sklenili pa so, da javnih rasprav o tem ne bodo organizirali, dokler ne bodo znana republiška stališča.

■ PRED KRATKIM je Dragica Goršč odprla v Metliki fotoatelj. V lokalni nasproti zdravstvenega doma opravlja mlada fotografka vsa v stroko spadajoča dela, po naročilu pa gre slikati tudi na dom.

■ REGRAT PRAV TE DNI bujno cvete. Njegovi rumeni cvetovi po travnikih in vrtovih kar dobro denejo očesu, popolnoma odveč pa so na notranjem robu metliških cest in pločnikov. Samo motiko ali grebilo bo treba prijeti v roke, pa bo vse v redu.

■ KOMUNALNO POMEJE je prišlo urejati tudi okoli novih blokov. Velika navoženje krpe rodovitne zemlje bodo zravljali s travo. Vzdržali ceste in pred bloki pa so zasadi pritikave borove, medtem ko bodo drugo okrasno grmičje sadili kasneje.

■ NA METLIŠKA PARKIRISCA so navozili peska ter z njim poravnali luknje. Prav tako so komunalci po metliških parkih očistili steze ter jih posuli s peskom.

■ DPD SVOBODA Z MIRNE je nedavno tega gostovalo v Metliki s Sartrovo komedijo »Spostovanja vredna vlačuga«, žal pa je bil obisk izredno slab. Je bilo res krivo samo lepo vreme?

Pred srečanjem aktivist!

29. aprila bo v Metliki skupna seja izvršnega odbora SZDL, sekcije za družbeno aktivnost žensk in občinskega odbora ZZB NOB. Pogovorili se bodo, kako praznovati 25-letnico srečanja prvih belokranjskih aktivistk na Suhorju, ki je bilo 26. maja 1943. Isto leto sta bili na Suhorju še dve konferenci AFŽ. Vsega tega se bodo ob letošnjem srečanju preživeli udeleženci spominjali.

Najstarejši Metličan umrl

Najstarejšega Metličana Jožeta Kambiča ni več. Letos 13. februarja je še krepak v krogu prijateljev praznoval 93. rojstni dan in se spominjal, kako je v svojem osemnajstem letu odšel v Ameriko, tam delal v železarni, se ob očetovi smrti za nekaj mesecev vrnil domov, pa spet odšel čez morje in na Aljaski iskal zlato. Že čez štiri leta pa se je dokončno vrnil v domovino in od takrat v Metliki gospodaril in vodil daleč naokrog znano gostilno. Bil je spoštovan meščan, saj je bil med drugim dalj časa tudi občinski odbornik, član upravnega odbora Prve doljenjske posojilnice, sodni porotnik, sodni izvedenec itd.

Pokojni Jože Kambič bo kot značajan mož še dolgo živel v spominu Metličanov in številnih drugih Belokranjcev.

Upokojenci so zborovali

7. aprila je imelo metliško Društvo upokojencev redni letni občni zbor. Pogovorili so se o vseh tekočih zadevah, predvsem pa o gradnji manjšega doma za upokojence v Metliki, za katerega so že izdelali načrt in so tudi denarna sredstva že zagotovljena. Za člane je naročeno dovolj premožga, tako da se bo lahko vsakdo pravočasno oskrbel s tem kurivom. Člani so predlagali, da bi letos naredili izlet na Koroško v Celovec in h Gospe sveti, mogoče tudi v Gradec ali kam dalj. Odbor naj bi napravil podroben načrt za ta izlet.

Pri volitvah je bilo v novi odbor izvoljenih 13 članov z dosedanjim predsednikom Ignacem Stuparjem na čelu

■ NA CESTI BRATSTVA IN ENOVNOSTI so na vrtu Nika Badovinca izkopali temelje za enonadstropno dvostanovanjsko hišo in zemljo odpejali. Gospodar je dal okusno preplezati tudi staro hišo, nekdanje poslopje metliške pošte. Pri tem je, upoštevaje spomeniškovarstvena načela, dal očistiti tudi staro kultno Mikoljjevo fresko, ki pokriva prvo steno hiše. Res hvalevreden odnos do zapuščine naših prednikov!

ČLANOM ZVEZE BORCEV!

Mestna organizacija ZB NOV METLIKA poziva vse člane ZB, ki so se priselili v Metliko od drugod in se še niso prijavili v naše organizacijo, naj to čimprej stori. Obenem obveščamo vse člane, da sprejema organizacija prijave za letovanje v Banjolah in za skupni izlet članov. Vse prijave sprejema tajnica vsak uradni dan v pisarni na C.B.E. št. 80. Mestni odbor ZB NOV

MESNO PODJETJE METLIKA

PRIPOROČA VSAK DAN SVEŽE MESO V SVOJIH PRODAJALNAH, OBENEM PA ČESTITA SVOJIM STRANKAM IN POSLOVNIM PRIJATELJEM ZA 1. MAJ!

VEČ POZORNOSTI BOLNIM IN ONEMOGLIM TOVARIŠEM

Ob povečanem delu več samostojnosti

Novoizvoljeno vodstvo krajevne organizacije Zveze borcev NOV v Metliki že uresničuje letošnji obširni delovni načrt

Na prvi seji novega odbora krajevne organizacije Zveze borcev NOV v Metliki so za predsednika izvolili Maneža Fuksa, za tajnika Nežko Dragoš in za blagajnika Juleta Malešiča. Ves odbor se je kmalu nato ponovno sestel ter si nastavljal obširen delovni načrt. Najprej bodo sestavili točno evidenco članstva, zatem pa skušali doseči, da bi vsi aktivno delali tudi v drugih organizacijah in društvih občinske skupščine itd.

Obljubili so sodelovanje v vseh političnih akcijah in na proslavah, razen tega so sklenili vsem nepravilnostim odločno se zoperstavljati. Posebna točka delovnega načrta predvideva skrb za bol-

ne in onemogle tovariše. Izvolili so že tričlansko komisijo, ki bo obiskala na domu bolnega Vinca Zvaba in mu poklonila 150 din.

Krajevna organizacija ZB v Metliki se pripravlja vrh vsega še na razvitje lastnega prapora. Slovesnost bo ob letošnjem borčevskem prazniku 4. julija.

Odbor se je zavzel še za ureditev okolja in čistočo okoli spomenikov pri Vranešiču in Roku. Zadolžili so Jožeta Kokalja in Slava Gustina, da bosta skrbela za čistočo.

Odbor meni, da mora delo v bodoče potekati mnogo bolj samostojno kot doslej. Zahtevajo, naj se vse prošnje članov glede priznavaln,

posojil in letovanj rešujejo najprej v odboru. Ne zdi se jim prav, da so se borci v teh zadevah obračali kar na posameznike iz občinske zveze ZZB. Vodstvo organizacije, ki šteje 380 članov, se je dela resno lotilo in je prepričano v uspeh.

Prvomajski koncert

1. maj bodo letos v Metliki začeli praznovati že na predvečer praznika, ko bodo po vseh okoliških gričih zagoreli kresovi. 1. maja zjutraj bo Metličane zbudila domača godba na piñala, dopoldne pa bo imela godba tudi koncert na trgu. Po delovnih organizacijah pripravljajo ponekod še posebne proslave.

Življenje se je izteklo v Mahičnem

(Nadaljevanje in konec)

Steza je bila zmešana in četvorica je utrujena opekajala po brozgi. Drug drugega so skropili. Včasih je komu spodrsnilo, kdaj pa kdaj se je kdo spotaknil in zaklel. Dohitevali so kolono pred seboj, spraševali so po komandirju.

»Kar naprej! Sprečaj je. Naprej! Kar naprej!« so jim odgovarjali vprašani. Če bi kdo vprašanih rekel satnik ali strožornik, bi naši zvidniki vedeli, koliko je ura. Tako pa je šlo vse gladko in bi bilo pravzaprav bolje, da ne bi bilo tako.

Ko so počivali, je nekdo prižgal vžgalico, ker se mu je zabotelo kaditi. Tedaj so opazili, da ima trojica med njimi rdečo zvezdo na kapi. »Tri partizana su ovdela« je eden preplašeno zavpil. Partizani pa so bili v gne-

či, niso mogli pobegniti, bili so ujeti... Kaj pa četrti? Polde Jelenič - Krakar?

Ta je zavezoval razrahljane vezalke na čevlju, slišal grde besede o partizanih, komunistih, napel je ušesa, za sukal brž kapo z zvezdo in se izmazal. Brigada se je, ko je izvedela za njegovo vest, takoj umaknila.

SMRT JE BILA ODREŠITEV

Ujetnike so v postojanki pretepli, sezuli in slekli. Ustali so jih zahtevali zase, toda domobranci jih niso hoteli dati. Bost in v samem perilu so ob zori naslednjega dne morali na pot s kolono v Ogulin. Nemški oficirji so jih fotografirali, da bi pokazali, kako slabo gre partizanom.

Zaprti so bili ločeno od ostalih zapornikov. Dogovorili so se, da se bodo delali, kot

da se med seboj ne poznajo, in se izgovarjali, da so bili mobilizirani po italijanski kapitulaciji.

Ivan Nadu se je na zaslišanju dobro odrezal. Bil je pravi partizan. Vpričo zasliševalcev je mlajšima tovarišema odidal, da nista prava partizana. Nekoč mu je oficir, ki je zasliševal, dejal: »Svaki ima pravo, da si život spasava.«

Tudi partizanski komisariji so na političnih urah učili, da si v nesreči pomagaj, kakor si veš in znaš, vendar pa ne smeš ničesar izdati.

Nekoga dne so trojico odveli v sodno dvorano. Poslušalci so bili nepoznani, toda bili so vsi sovražniki. Prišli so sodnik in general Tomašević.

Nadu se je izkazal tudi pred sodniki. Pogumno jim

je dejal: »Če me pustite ali ne, ne Hrvatska ne Nemčija ne moreta dobiti vojne.« Poslušalci so globoko zajeli sapo, sodni zbor se je presegel kot zadet, general Tomašević je podaljšal korake, nihče pa ni ničesar znil.

Vse tri so obsodili na smrt. Iz ustaškega zapora so jih prepeljali v župno darstvo. Tam so čakali, kdaj se jim izleče zadnja ura.

Nekoga jutro so prikoračili štirje ustaši z brzostrelkami. Eden je z nogo odsunil vrata in poklical:

»Ivan Nadu! Brez opreme!« Prišla je njegova zadnja ura. Povesil je pogled, se pri vratih obrnil, pokimal tovarišema, dvignil desnico in odšel. Za njim je škrtnil kjuč, njegov tovariš pa je k njegovemu imenu na zidu dodal križ in datum...

Obesili so ga na mostu v Mahičnem in z njim dva druga, neznanca.

MARTIN RADOŠ

metliški tednik

PETROL

LJUBLJANA — SKLADIŠČE

NOVO MESTO

se za 1. maj pridružuje čestitkam delovnih ljudi!

Delovna skupnost podjetja

ELEKTRO

LJUBLJANA — ENOTA

KOČEVJE

želi se mnogo delovnih znag ter pozdravlja vse svoje poslovne prijatelje!

GOSTINSKO PODJETJE

hotel

PUGLED KOČEVJE

vabi na obisk med prvomajskimi prazniki!

ISKRA

tovarna usmerniških naprav

NOVO MESTO

pošilja iskrena prvomajska voščila vsem delovnim ljudem v domovini. Obenem se delovni kolektiv priporoča svojim poslovnim prijateljem.

KOVINAR — KOČEVJE

Priporočamo izdelke: dimne cevi, kolena, brzoparilnike, galanterijske izdelke kleparske in ključavničarske stroke. Opravljamo vodovodne in plinske instalacije, centralne kurjave, napeljujemo vodovode itd.

NAJ ŽIVI NAŠ DELAVSKI PRAZNIK!

Za prvi maj iskreno čestita tudi kolektiv

ELEKTRARNE BRESTANICA

VODNA SKUPNOST ZA VODNO PRESKRBO KOČEVJA IN RIBNICE

čestita ob letošnjem praznovanju 1. maja vsem delovnim ljudem!

Pošiljamo prisrčna prvomajska voščila in vabimo k nakupu v svojih dobro založenih prodajalnah!

PRESKRBA — KRŠKO

TRGOPROMET KOČEVJE

ZELI VSEM SVOJIM STRANKAM PRIJETNE PRAZNIKE, OBENEM PA SE JIM PRIPOROČA ZA NADALJNJE ZAUPANJE

OBRATNO PODJETJE

OPREMA — KOČEVJE

nudi tapetniške in mizarske izdelke, opremo za lokale ter avtomobilske ponjave. Kupujte pri nas kvalitetne in cenene izdelke!

ŽIVEL 1. MAJ!

INDUSTRIJA IN RUDNIKI NEKOVIN

KREMEN — NOVO MESTO

ZELI VSEM INDUSTRIJSKIM IN DRUGIM KOLEKTIVOM, DA BI URESNICILI SVOJE NACRTE, HKRATI PA JIM ISKRENO ČETITA ZA 1. MAJ!

OBČINSKA SKUPŠČINA KOČEVJE

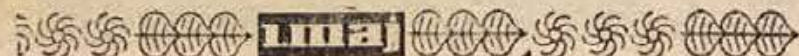
Občinska konferenca SZDL — Občinski komite ZKS — Občinski odbor ZZB NOV — Občinski sindikalni svet — Občinski komite ZMS

prisrčno voščilo občanom svojega področja v upanju, da si bodo tudi v bodoče prizadevali za napredek na vseh področjih!

Vsem občanom, delovnim in družbenim organizacijam čestitamo za dosežene uspehe, hkrati pa želimo, da bi v prihodnjem obdobju dosegli še več! Prisrčna voščila za 1. maj!

OBČINSKA SKUPŠČINA SEVNICA

Občinska konferenca SZDL — Občinski komite ZKS — Občinski odbor ZZB NOV — Občinski komite ZMS

Novoteks

TEKSTILNA TOVARNA

NOVO MESTO

Z OBRATOM V METLIKI

čestita za praznik dela vsemu prebivalstvu Dolenjske in Bele krajine, hkrati pa priporoča svoja kvalitetna blaga!

TRGOVSKO PODJETJE

JELKA RIBNICA

se priporoča za nakup v svojih trgovinah ter čestita vsem cenjenim strankam za 1. maj!

KOVINAR NOVO MESTO

POSILJA PRVOMAJSKE POZDRAVE VSEM SVOJIM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN SODELAVCEM, VSEM DELOVNEMU LJUDSTVU DOLENJSKE PA ISKRENO ČESTITA ZA PRAZNIK!

VOTLAKE RAZLIČNIH DIMENZIJ IN VSE VRSTE OPEONIH IZDELKOV NUDI

OPEKARNA KANIŽARICA

TER ČESTITA ZA PRVI MAJ!

Vlado Lamut: PRI MIHOVEM

MIZARSKA DELAVNICA TREBNJE

izdeluje opremo za gostinske in trgovske lokale ter opremo za stanovanja.
Naj živi naš delavski praznik!

Občinska skupščina NOVO MESTO

Občinska konferenca SZDL
Občinski komite ZKS
Občinski odbor ZZB NOV
Občinski sindikalni svet
Občinski komite ZMS

Vse delovne ljudi na območju novomeške občine pristrčno pozdravljamo. Prizadevajmo si vsak dan na svojem delovnem mestu doseči več, prizadevajmo si za napredek v solstvu, zdravstvu in kulturi kot v gospodarstvu in na drugih področjih!

KOVINOPLAST

obrtno podjetje
JESENICE na Dolenjskem

izdeluje razno vijajno blago po standardih in izven njih. Priporočamo se za naročila in čestitamo za praznik dela!

Vsem odjemalcem in delovnim ljudem voščji za 1. maj podjetje

METAL

JESENICE NA DOLENJSKEM

Za vsako roko nalivna peresa, kemični in tehnični svinčniki tovarne

EMI

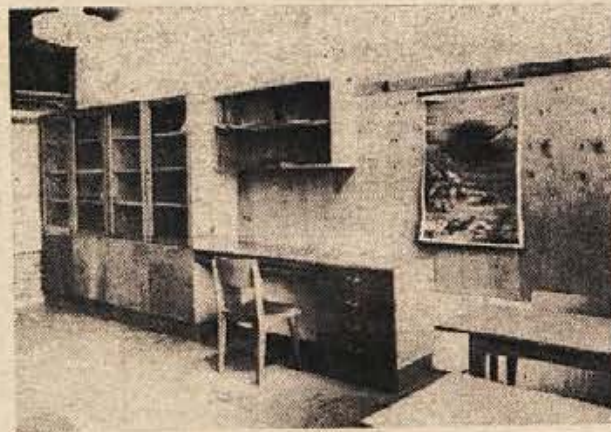
MIRNA na Dolenjskem

Vsem delovnim ljudem čestitamo za 1. maj!

LIK LESNA INDUSTRIJA KOČEVJE

ZA 1. MAJ — PRAZNIK DELA ČESTITAMO VSEM SODELAVCEM, KUPCEM IN DELOVNIM LJUDEM!

KRKA

TOVARNA ZDRAVIL NOVO MESTO

Vlagajmo tudi vnaprej vse naše sile in sposobnosti za napredek podjetja — občine in vse domovine!

Vsem Belokranjcem naj-pristrčneje čestitke za naš delavski praznik! Doseženi uspehi naj bodo spodbuda za nadaljnji napredek!

OBČINSKA SKUPŠČINA ČRNOMELJ

OBČINSKA KONFERENCA SZDL — OBČINSKI KOMITE ZKS — OBČINSKI ODBOR ZZB NOV — OBČINSKI SINDIKALNI SVET — OBČINSKI KOMITE ZMS

OBČINSKA SKUPŠČINA TREBNJE

Občinska konferenca SZDL — Občinski komite ZKS — Občinski odbor ZZB NOV — Občinski sindikalni svet — Občinski komite ZMS

Cestitamo vsem delovnim organizacijam in občanom svojega področja, želeč vsem prijetne praznike!

1. MAJ, mednarodni praznik dela, POZDRAVLJAJO:

Delavni kolektiv

GOZDNEGA GOSPODARSTVA NOVO MESTO

Prisrčno čestita za letošnji praznik dela in želi vsem delovnim organizacijam, kakor tudi posameznim občanom kar največ uspeha pri delu!

Občanom in poslovnim sodelavcem vošči za 1. maj

PODJETJE ZA STANOVANJSKO GOSPODARSTVO IN UREJANJE NASELJ NOVO MESTO

TRIKON

TRIKOTAŽA IN KONFEKCIJA
KOČEVJE

nudi vse vrste in modele moških
hlač in suknjičev
damskih kril
posteljno perilo
in pletenine

PRISRČNA VOŠČILA ZA PRAZNIK DELA!

AGROSERVIS — BREŽICE

OBRAT AGROTEHNIKE LJUBLJANA

priporoča svoje usluge in želi prijetne praznike vsem svojim poslovnim prijateljem in sodelavcem!

Ob praznovanju letošnjega 1. maja pošiljamo prisrčne pozdrave z najboljšimi željami:

STANOVANJSKO IN KOMUNALNO PODJETJE BREŽICE

PODJETJE

TRANSPORT — KRŠKO

priporoča svoje prevozne usluge, hkrati pa čestita za mednarodni delavski praznik 1. maj!

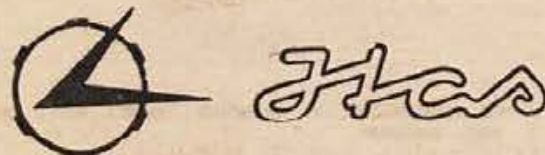
TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO

KRKA BREŽICE

ima v svojem sestavu 18 poslovalnic, ki so v Brežicah, Šentlenartu, Trebežu, Dečnjih selih, Sromljah, na Globokem, v Pišecah, na Bizeljskem, v Stari vasi, Zupelevcu, Dobovi, na Jesenicah in v Veliki dolini. Tu lahko dobite vse vrste blaga, živil, galanterijo, tekstil, železnino, gradbeni material itd.

ŽIVEL 1. MAJ!

INDUSTRIJA TRANSPORTNIH SREDSTEV
IN OPREME

KOČEVJE

proizvaja vse vrste prikolic nosilnosti od 6 do 60 ton, cistern za prevoz goriva, prevozne silose za transport cementa, avtomesealce za mešanje in prevoz svežega betona, stabilne silose za skladiščenje cementa in naprave betonarne za izdelavo betona.

Kolektiv čestita za 1. MAJ vsem poslovnim prijateljem in delovnim ljudem!

AVTOPROMET — TUZEMSKA SPEDICIJA

GORJANCI

NOVO MESTO — STRAZA

Delovni kolektiv podjetja toplo pozdravlja svoje poslovne prijatelje in potnike, želeč jim prijetno vožnjo in mnogo uspehov pri delu!

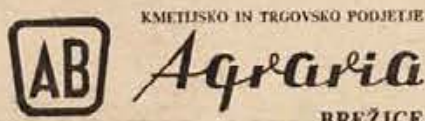

OPEKARNA ZALOG

čestita za 1. maj, mednarodni praznik delavskega razreda, hkrati pa priporoča svoje kvalitetne izdelke!

Pozdravljamo vse poslovne prijatelje, stranke in sodelavce ter se jim priporočamo.

Iskrena voščila za 1. MAJ!

KOVINARSKA

TOVARNA
INDUSTRIJSKE OPREME
IN KONSTRUKCIJ,

KRŠKO

Izdelujemo in montiramo jeklene konstrukcije, opremo za kemijsko, papirno in naftno industrijo. Nudimo tudi rezervoarje za različno uporabo.

Vsem potrošnikom električne energije se priporočamo, obenem pa želimo delovnim kolektivom v gospodarstvu novih uspehov. Za naš delavski praznik prisrčna voščila!

ELEKTRO

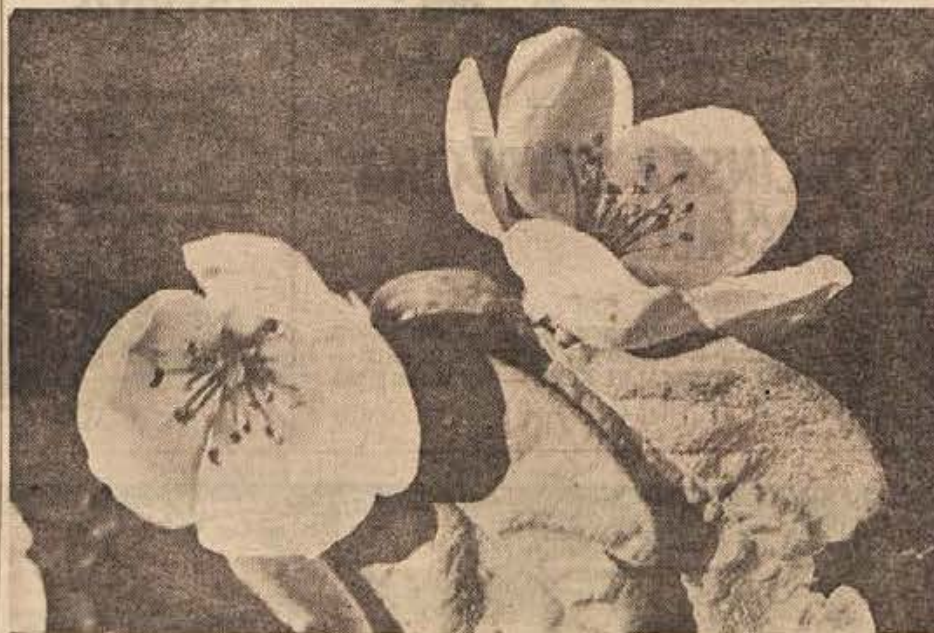
LJUBLJANA, ENOTA

NOVO MESTO

Prisrčne prvomajske pozdrave pošiljamo vsem delovnim ljudem v ribniški občini z željo, da bi si tudi vnaprej prizadevali doseči še večje uspehe!

OBČINSKA SKUPŠČINA RIBNICA

OBČINSKA KONFERENCA SZDL — OBČINSKI KOMITE ZKS — OBČINSKI ODBOR ZZE NOV — OBČINSKI KOMITE ZMS — OBČINSKI SINDIKALNI SVET

Za 1. maj vošči vsem gostom

HOTELSKO GOSTINSKO PODJETJE METLIKA

Obiščite Vinomer, Veselico, kopališče na Kolpi in v Podzemlju ter hotel Bela krajina v Metliki! — Nudimo vse belokranjske specialitete, odojka in jančka na ražnju ter specialitete na žaru! Točimo pristna domača vina — metliško črnino. Sprejemamo rezervacije za skupine! — Glasba za ples s pevcem na Veselici!

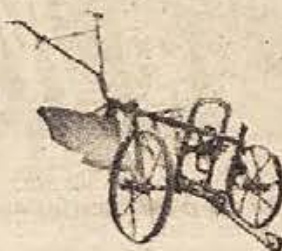
Izdelujemo vse vrste metalnih in plastičnih mrež za industrijsko in široko potrošnjo po zelo ugodnih cenah.

Za praznik dela
čestitamo vsem
delovnim ljudem

**PLETILNICA — tovarna žičnih in
plastičnih mrež, Sodražica**

PRISRČNA VOŠČILA ZA
1. MAJ!

VPREZNE PLUGE IN
OSTALO KMETIJSKO
ORODJE IZDELUJE NAJ-
CENEJE

**KOVINSKO
PODJETJE
RIBNICA**

CASOPISNO ZALOŽNIŠKO PODJETJE

KOČEVSKI TISK — KOČEVJE

OPRAVLJA TISKARSKÉ USLUGE, TISKA PROSPEKTE V KOLORJU, RAZNE BROŠURE, KATALOGE IN OBRAZCE. VSA NAROCILA IZVRŠIMO HITRO, SOLIDNO IN POCENI. VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM IN DELOVNIM LJUDEM ČESTITAMO ZA PRAZNIK DELA!

PAPIRKONFEKCIJA KRŠKO

INDUSTRIJA ZA PREDELAVO PAPIRJA, KARTONA IN LEPENKE

vošči vsem svojim strankam in se jim priporoča!

Priporočamo veliko izbiro betonskih blokov vseh dimenzij po konkurenčnih cenah! Delovni kolektiv pošilja iskrene prvomajske pozdrave!

**GRADBENO
PODJETJE
SAVA—KRŠKO**

GOSTINSKO PODJETJE

GRAD MOKRICE

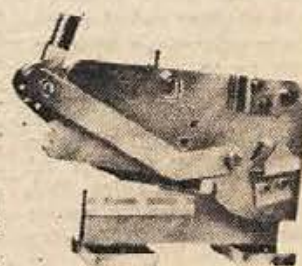
Glasba in ples vsak dan, razen ponedeljkal! Konji za ježo! Cenjenim gostom se priporočamo za obisk, hkrati pa jim želimo vesele praznike!

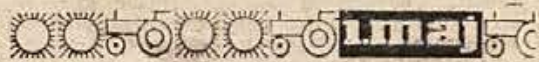
SPLOŠNO KOVINSKO
PODJETJE

KOVINAR ČRNOMELJ

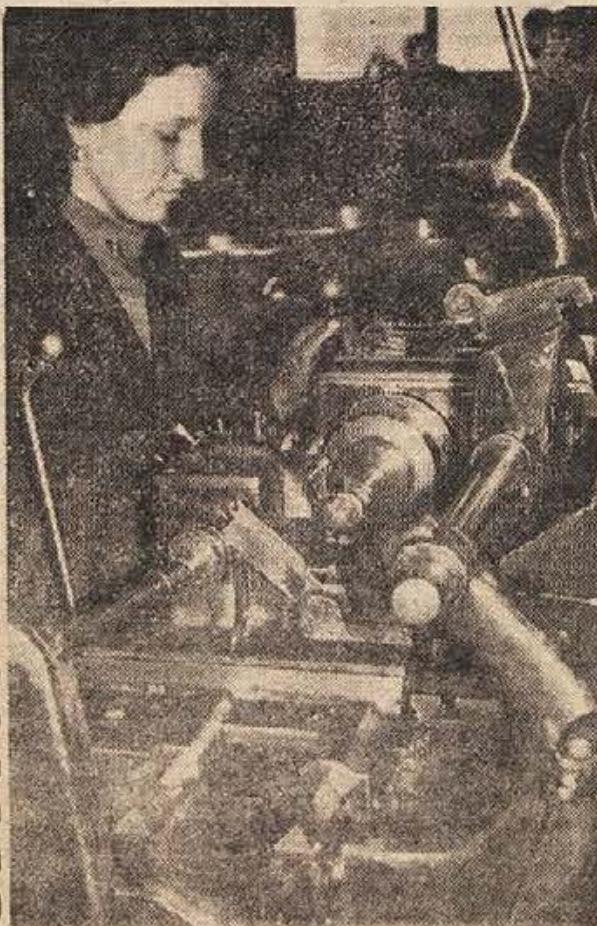
nudi stiskalnice vseh vrst, namizne škarje, podstavke vrtilnih in brusilnih strojev ter druge izdelke. Opravlja tudi vse usluge!

OB LETOSNJEM PRAZNOVANJU MEDNARODNEGA DELAVSKEGA PRAZNIKA 1. MAJA ŽELJ VSEM DELOVNIM LJUDEM V DOMOVINI SE MNOGO USPEHOV KOLEKTIV

**KMETIJSKEGA
GOZDNEGA POSESTVA
KOČEVJE**

Vsem občanom voščimo za 1. maj z željo, da bi naša skupna prizadevanja za napredek v gospodarstvu, turizmu, kmetijstvu in v družbenih službah rodila sadove!

OBČINSKA SKUPŠČINA METLIKA

Občinska konferenca SZDL — Občinski komite ZKS — Občinski odbor ZZB NOV — Občinski sindikalni svet — Občinski svet ZMS

Gradbeno podjetje

BEGRAD ČRNOMELJ

Zaupajte nam vsakovrstne visoke in nizke gradnje! Investitorjem, kakor tudi prebivalstvu celotne Bele krajine voščimo za 1. maj!

SPLOŠNO TRGOVSKO
PODJETJE

POTROŠNIK ČRNOMELJ

SE KUPCEM TOPLO PRIPOROČA IN JIH VABI K NAKUPU V SVOJE DOBRO ZALOŽENE TRGOVINE. HKRATI ČESTITA DELOVNI KOLEKTIV ZA LETOSNJI PRAZNIK DELA!

OBISČITE NAS MED PRAZNIKI! VSAKO SOBOTO PLES, PRAV TAKO 1. MAJA! IGRA ANSAMBEL ORION. PRISRČNA VOŠČILA!

**ZDRAVILIŠČE
DOLENJSKE
TOPLICE**

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

ZIDAR — KOČEVJE

ČESTITA V IMENU SVOJIH GRADBIŠČ V KOČEVJU, LJUBLJANI IN NA REKI VSEM POSLOVNIM PRIJATELJEM TER SE PRIPOROČA ZA NADALJNJA NAROCILA!

Mati je obljubo držala. Kakor oče je tudi ona odprla knjigo na strani, kjer so bili narisani ženski spolni organi. Začela je z njimi, ker je Alenka pač deklet.

— To je risba ženskih spolnih organov. Ti že veš, da ti organi v otroštvu nimajo nobene posebne vazne vloge. Človek bi rekel, da so v nekakšnem polsnu. Toda v tvojih letih se nekako prebude in začno delovati. To je vidno tudi na zunaj. Dekletu v tvojih letih začno rasti prsi, postala širša čez boke in vsa njena zunanja podoba izgublja značilne poteze otroka in pridobiva na dekliških. Vse to novo deklet sprva nekoliko preseneči in morda celo prestraši, potem pa se seveda na to navadi in postane oco ponosna, da ni več otrok, marveč deklet in ženska. Tako je tudi prav, saj so vse te zunanje in dobro opazne spremembe samo znamenje, da se otroštvo počasi zaključuje in prihaja čas deklištvu. Dekle pa se postopoma razvije v pravo žensko. To pa ni nesreča in neprijetnost, marveč sreča, kajti človek se nikoli rad ne razlikuje od drugih. Toda poglejva zdaj, kakšne so pravzaprav spolne žleze in organi dekleta oziroma ženske.

organi. Razen njih je še dosti manjših, kar pa te bržčas ne bo zanimalo oziroma se boš o tem še učila v šoli. Bržkone te bo zdaj najbolj zanimalo, da maternica, kljub temu da v njej zraste otrok, ni posebno velika. Dolga je samo kakih sedem centimetrov, široka pa pet; njene stene so zelo trdne in izredno prožne. Po potrebi se njene mišice lahko raztegnejo in tedaj seveda maternica zavzema v trebušni votlini precejšen prostor. Da je to potrebno le takrat, kadar se v njej razvija otrok, se razume samo po sebi.

Alenka si je ogledala risbo in kot mimogrede omenila: — In kaj je z vsemi temi jajčeci, ki zrastejo v jajčnikih? Kaj se iz vsakega razvije otrok? — Da, to je eno izmed najbolj zanimivih vprašanj. Vsako jajce je živa celica, ki ne miruje, marveč iz jajčnika potuje po jajcevodu — od tod tudi ime — proti maternici. Oplodi se po navadi že v samem jajcevodu in se šele potem napoti v maternico, kjer se začne razvijati v otroka. To se zgodi le z maloštevilnimi jajčeci, saj rodi vsaka ženska le po nekaj otrok, nekatere pa celo nobenega. Vsa druga jajčeca pa v maternici odmrejo. Seveda se to dogaja samo po sebi in ženska tega niti ne

Od dekleta do zrele ženske

Obrnila je stran, kjer so bili v prerezu narisani tudi moški spolni organi, in nadaljevala: — Kakor ima ženska dva. je jajčnikov, v katerih dozorevajo jajčeca, ima moški za spolnim udom mošnjo, s tujim imenom skrotum, in v njem z vsake strani po eno žlezo jajčaste oblike, ki se imenuje modo ali testis. Kakor dozorevajo v ženskih jajčnikih jajčeca, dozoreva v moških modih na milijone majhnih živih celic, ki se imenujejo semenčice. Semenčice so neprimerno manjše od ženskega jajčeca in tudi čisto drugačne oblike. Ko si bila še majhna, sem jih vama z Matjažem že narisala. Najbrž se še spomniš, da je semenčica podobna sila pomanjšanemu paglavcu. Takšna je zato, ker ne sme nurovati, če hoče izpolniti svojo nalogo — služiti oploditvi jajčeca in torej razmnoževanju. Semenčice res ne mirujejo, marveč potujejo po tej dolgi cevi — pri tem je pokazala na risbo — ki se razteza pri moškem po vsem spodnjem delu trebušne votline in se zato, ker po njej potujejo semenčice, imenuje semenovod. Ta semenovod, kot vidiš na risbi, se združi

sobna sama preživljati sebe in tudi otroka, če bi ga dobila. Brez teh pogojev se namreč tudi odnosi — pa če so videti sprva še tako zadovoljivi — hitro skale.

Sicer pa tebe to za zdaj gotovo še ne zanima. Bolj te bo najbrž zanimalo, kako pride do združitve semenčice z jajčecem. Stvar je preprosta. Semenčica lahko doseže jajce samo, če ga je moški odložil v nožnico. Od tod pa sama potuje do jajčeca. Doseže ga le, če je to ravno na poti iz jajčnika proti maternici. Če se to zgodi, se semenčica združi z jajčecem in iz dveh celic nastane ena. Tedaj govorimo o oplodjenem jajčecu oziroma o spočetju novega otroka. O taki ženski pravilnosti, da je noseča. Oplodeno jajce se vgnezdí v sluznico maternice in se začne razvijati ter rasti v človeka. Hrana dobiva iz materine krvi, prideka mu po popkovi. Razumljivo je, da v nosečnosti menstruacija preneha. Zato je prenehanje sicer redne menstruacije eden najbolj zanesljivih znakov nosečnosti. Seveda pa so lahko za prenehanje menstruacije tudi drugi vzroki, recimo bolezen ipd. Nasploh pa v začetku menstruacije večkrat niso redne. Po navadi niso boleče, če pa se ženska tedaj malo slabše počuti, je dobro, da nekoliko več počiva.

Ančka Gošnik-Godec: Ilustracija k zgodbi Ele Peroci »Copate sem pozabila...«

Pogovor z zdravnikom

Pravilna in potrebna prehrana

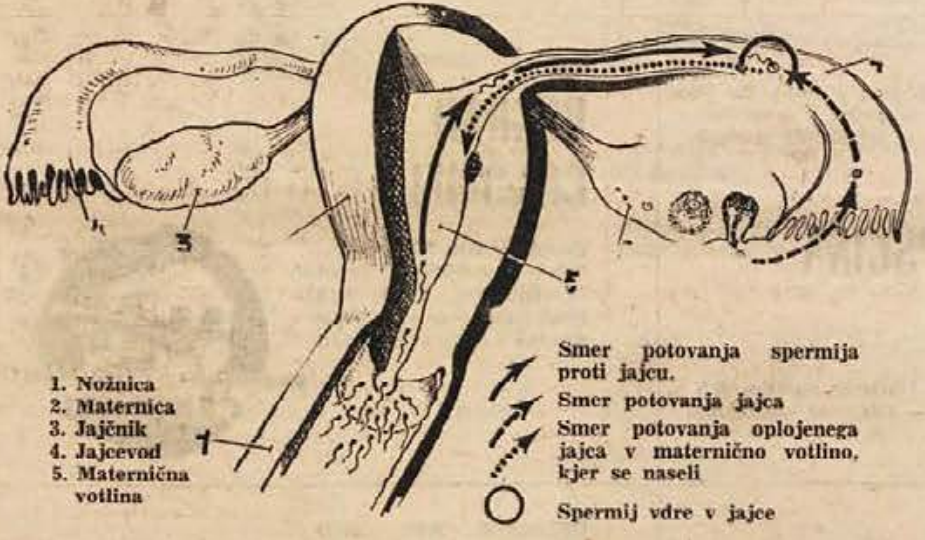
Celuloza, ki je tudi sladkor, ni za človeka prebavljiva, je pa v hrani potrebna zaradi pospešitve gibanja črevesja, to je za boljšo prenavo, da se črevesje ne poleni. Zgorevanje sladkorja v telesu daje moč in toploto. Če jih jememo preveč, se začno kopičiti v telesu kot maščoba, ker se vanjo spremene. To je potem rezerva energije, ki jo telo načne, če mu energija zmanjka.

4. MASCOBE

Masčobam pravimo tudi lipidi in so za telo zaželeni, ker vsebujejo veliko kalorij. Dajejo občutek sitosti. Telo jih sicer težje prebavlja, jih pa vendar dobro uporablja. Če jih pojemo preveč, se nabirajo pod kožo kot rezervna hrana. Že prej sem napisal, da lahko telo tudi presežek sladkorjev in beljakovin spremeni v rezervno maščobo. Masčobe vsebujejo nekatere snovi, ki jim pravimo lipidi in so jim močno slične. Te lipide telo potrebuje in je zato maščoba v hrani potrebno živilo. Bolje je, da hrana ne vsebuje čez 18 odstotkov maščob, ker to privede do pretirane debelosti in pozneje do poapnenja žil. Masčobe so živalskega ali pa rastlinskega izvora. Če so tekoče, so olja, če so trdne, so pa masti. V vodi se ne tope, se pa v njej razprše v drobne kapljice, čemur pravimo emulzija. Takšna naravna emulzija je mleko. Najlažje prebavljiva maščoba je surovo maslo, potem olja, od masti pa svinjska mast. Goveji loj je težje prebavljiv. Prebavljivost je odvisna od maščobnih kislin, ki so osnova maščob. Čim nižje tališče imajo maščobne kisline, tem težje je maščoba prebavljiva. Pri nekaterih boleznih ali pa v prebolevalni dobi po nevarnih boleznih priporočamo ali pa celo strogo ukažemo uporabo najlažje prebavljivih mascob.

5. RUDNINSKE SNOVI

Silni napredek kemije je omogočil podrobno proučitev hrane, organov in tkivnih tekočin. V hrani so zastopani prav vsi do sedaj znani kemični elementi. Vendar njihova količina ni vedno enaka in potreba v telesu se spreminja glede na vse mogoče okoliščine. Zato razdelimo potrebe po elementih v hrani v makroelemente, ki jih potrebujemo več, in v mikroelemente, ki jih v hrani komaj dokažemo. Razen urejevanja ozmoškega pritiska, difuzijskih procesov, normalne sestave krvi, tkivnih tekočin in tkiv samih urejajo kemični elementi in njihove spojine tudi mišično vzdržljivost in živčno vzdržljivost. Vsi osnovni procesi, na primer dihanje, strnjevanje krvi, izločanje žlez notranje in drugih žlez in tako dalje, so odvisni od rudninskih soli in elementov samih.

1. Nožnica
 2. Maternica
 3. Jajčnik
 4. Jajcevod
 5. Maternična votlina

Smer potovanja spermija proti jajcu.
 Smer potovanja jajca
 Smer potovanja oplodjenega jajca v maternično votlino, kjer se naseli
 Spermij vdre v jajce

Alenka spoznava svoje telo

Sledila je risbi v knjigi: — Tu, v spodnjem delu trebušne votline, vidiš dve žlezi jajčaste oblike. Vsaka od njih je ženska spolna žleza, imenovana jajčnik. Jajčnik je majhna žleza z notranjim izločanjem. Od vseh strani je jajčnik dobro zavaran s kostmi, spredaj z močnimi mišicami. V otroštvu ta žleza ne deluje. V tvojih letih pa naskrat začno v jajčnikih dozorevati jajčeca, katerih pomen ti je že dobro znan. Na risbi tudi vidiš, da drži od vsakega jajčnika na eno in drugo stran izredno nežna cevka, ki jo imenujemo jajcevod. Jajcevod drži v posebno votlino hruškaste oblike, in to je maternica ali uterus, v kateri edini lahko zraste otrok. Na spodnjem delu je maternica podaljšana v nekakšno cev, ki se imenuje nožnica ali s tujko vagina. Nožnica ima izhod navzven, in sicer sredi med še dvema odprtinama, ki služita za odvajanje neprebavljene oziroma nepresnovljene hrane. To so seveda le najvažnejše ženske spolne žleze in

čuti, kakor ne čutimo, če nam odmrje in odpade las. Običajno zraste vsak mesec po eno jajce, enkrat v enem in drugič v drugem jajčniku. Zanimivo je, da se maternica enako vsak mesec znova pripravlja na prihod novega jajčeca. Njena sluznica odebeli in v njej se zbira kri, ki naj bi služila novemu jajčecu za hrano, če bi bilo morda pred prihodom vanjo oplodeno in bi se potem začelo razvijati v otroka. Ker pa se to po navadi ne zgodi oziroma se zgodi kvečjemu naključno vsem življenju ženske, je sluznica največkrat nepotrebna. In zato mesečno enkrat z odmrlim jajčecem vred po nožnici odteče. Dekle opazi krvavitev, ki seveda ni nič posebnega, nobena bolezen. To krvavitev, ki se ponovi vsak mesec oziroma natančneje vsakih 28 dni — imenujemo mesečno perilo ali s tujko menstruacijo, včasih tudi perida, ker se ponavlja v bolj ali manj enakih presledkih. Traja približno štiri do pet dni in je najzanesljivejšo znamenje, da se deklet pravilno razvija in bo sčasoma postala mlada ženska, ki se bo po vsej verjetnosti tudi poročila ter lahko imela otroke. Gotovo boš v kratkem tudi ti dobila menstruacijo. Tedaj mi to povej, ker nosimo ženske tedaj poseben vložek, treba se je tudi pogosteje umivati in nasploh bolj paziti nase.

s sečnico, ki se podaljšuje skozi moški spolni ud ali penis in služi obnem za odvajanje seča ali urina, pa tudi za odvajanje semenčic, ki se izločajo skupaj z nekakšno belkasto tekočino. Pri doraščajočih fantih pride včasih do nehotnega izliva semenčic. Tuj izraz za to je polucija. Pri fantih sicer ta pojav ni tako redek kot pri dekletih menstruacija in ga lahko sploh ni, je pa povsem naraven. Pomeni samo, da fantovi spolni organi že delujejo in da se je v njegovih modih nabralo pač toliko semen, da se ga morajo znebiti. Izločitev semen pa je seveda lahko tudi hotena, kadar se imata dva človeka različnega spola rada in si želita odnosov med seboj. In še celo, kadar si želita otroka. Ker teh ni brez oploditve jajčeca, jih tudi ne more biti brez spolnega občevanja med moškimi in žensko. Seveda pa razmerja nimamo prej, dokler nismo res do kraja dozoreli in nismo našli človeka, s katerim bi hoteli trajno živeti.

Polno zrelost človek po navadi doseže šele po dvanajset letu, nekateri pa še tedaj ne. Sama zrelost še ne upravičuje odnosov, marveč morata biti oba tudi prepričana, da se imata resnično rada in bosta lahko živila skupaj ne samo deset in dvajset, marveč tudi trideset in več let — vse življenje. Biti morata že spo-

Čudež narave: nastanek, razvoj in rojstvo novega bitja

Medtem ko otrok vse bolj raste, se stene maternice čedalje bolj širijo, tako da ima v maternici dovolj prostora. Ta rast znotraj maternice traja devet mesecev. Ko ta čas mine, mati naenkrat začuti, da so se začele stene maternice krčiti in da pritiskajo na otroka. Krčenje materničnih sten traja po navadi nekaj ur. V tem času maternica do kraja iztisne otroka v nožnico, ki se obenem tudi zelo razširi. Tako je otrok po devetih mesecih nosečnosti dobesedno iztisnjen iz maternice. Temu pravimo, da se je rodil.

Tako nožnica kot maternica se po porodu v najkrajšem času spet skrčita na svojo prvotno velikost. Vidiš, to je tisti tako imenovani »čudež« narave, nastanek in razvoj ter rojstvo novega bitja.

Ali našega otroka razumemo?

Starši in učitelji so včasih priča čudnemu vedenju otrok: bežijo od doma, od šole in sami pred seboj. Vzroki so različni. Včasih neuspeh v šoli v prvem ali na koncu leta, težji nesporazumi v družini, včasih otrokova preobčutljivost. Vse to lahko povzroči v otroku čudno spremembo.

Tudi otroška ljubezen do nasprotnega spola v puberteti lahko zapelje otroka na krivo pot, da uhaja od doma, če starši ali šola nimajo razumevanja zanj, če ga sumničljivo žalijo, mu pretijo ali ga kaznujejo. V takem stanju otrok beži, da bi našel koga, ki ga bo bolj zaščitil, razumel, mu verjel. In prav tedaj otrok lahko postane na ulici žrtev slabe družine.

Naj povem resničen primer. Učenka N. N. v zadnjem razredu se je odlično učila in tudi lepo obnašala. Mislila je samo na učenje in šolske dolžnosti. Zadovoljni so bili z njo starši in

učitelji. Toda nekega dne jih je hudo razočarala: pustila je šolo in dom pa ušla. Šele čez nekaj dni se je vrnila domov. Šola je privolila, da jo sprejme nazaj pod pogojem, če prosi, da ji oprostijo. Toda učenka ni hotela prositi in tako ni več šla v šolo. Bila je močno užaljena, razočarana nad domom in šolo, ker se nitiče ni dovolj potrudil, da bi jo razumel, ji svetoval, pomagal, se po človeško in prijateljsko pomenil z njo o njenih težavah, o njenem značaju. Starši in šola se niso potrudili, da bi douneli to inteligentno in pridno učenko, ki ni bila zadovoljna ne z vedenjem staršev ne s stanjem v šoli. Starši grešijo prav tako, kot greši šola, kadar otroku samo hladno ukazujejo eno in isto: da mora biti dober, pošten učenec, da se mora učiti, kolikor največ more, saj ima doma vse pogoje za učenje. Otrok se naveliča poslušati starše ali učitelje, ki kar naprej ponavljajo: »Ko smo bili

mi otroci, nismo bili tako leni in nevzgojeni, kot ste zdaj vi... Bili smo pridni, odlični, veliko bolj smo spoštovali šolo in starše,« in tako dalje. Marsikdaj otroku ni dovoljeno, da bi potožil o vedenju staršev ali učiteljev, ampak se zahteva od njega slepa pokorščina. Mnenja otrok o teh vprašanjih ne trpijo nervozni, preveč zaposleni starši, kakor tudi ne hladnejši učitelji, ki pre malo poznajo otroško naravo. Nekateri starši in vzgojitelji razvrščajo otroke po enem kalupu, ne da bi pomislili na njihovo individualnost, na različne večje ali manjše potrebe. Preveč avtoritativni starši in vzgojitelji, kakor tudi tisti, ki so preveč popustljivi, niso primerni za vzgajanje otrok. Se bolj žalostno je dejstvo, da se nekateri starši bolj zanimajo za večji zaslužek kot za otroka. Zato taki zanemarjeni otroci iščejo družbo na ulici, kar jih marsikdaj pripelje v različne prekrške. prof. VL. COLOVIO

ZAKAJ JE UMRL ČERVJAKOV

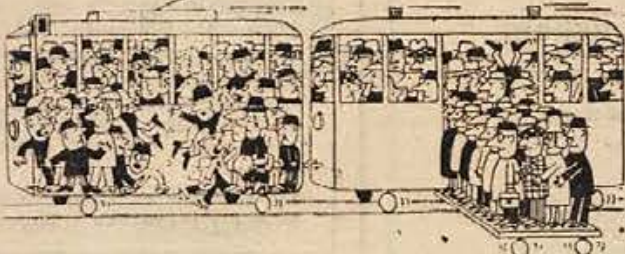
Bil je zelo lep večer, ko je prav tako lepi sodnijski uradnik Ivan Dmitrič Červjakov sedel v fotelju v drugi vrsti in skozi kukalo gledal Cornwillske zvonove. Gledal je in se počutil na vrhuncu sreče. Tedaj pa nenadoma... V pripovedkah večkrat najdemo ta "nenadoma". In pisatelji imajo prav, saj je življenje tako polno presenečenj! Torej nenadoma mu je obraz pomrknil, oči se na pol zaprle, dih zastal... odmaknil je kukalo z oči, se sklonil in... a-hk! Kihnil je, kot vidite. Kihanje ni prepovedano nikomur in nikjer. Kihajo mužiki in šef policije, včasih celo tajni svētniki. Vsi kihajo. Červjakovu še malo ni postalo nerodno, obrisal se je z robcem in kot dobro vzgojen človek pogledal okrog sebe: da ni s svojim kihanjem po naključju koga vznemiril? Ampak sedaj je prišel v resno zadrego, kajti videl je, da si starček, ki je sedel pred njim v prvi vrsti, skrbno briše z rokavico plešo in vrat, zraven pa nekaj brunda. V starčku je Červjakov spoznal višjega uradnika Brižalova, ki je služboval v ministrstvu za promet in imel čin civilnega generala.

Ljudska modrost

- Ne pokrivaš ognja s slamo.
- Kjer gospodar v vsak kot pogleda, tam ni treba boljšega reda.
- Ne prodajaj kože, dokler medved v brlogu tiči.
- Kjer ena gos pije, tam vse druge pijejo.
- Ne kupuj mačka v vreči.
- Kjer je človek, tam je smrt.
- Gora ni nora, a ta je nor, ki gre gor.
- Kjer je kaj zudeči, tam jih več namerja.
- Ne prevzemaj se v dobri sreči, niti se ne ponižaj v nesreči.
- Dobro mu je kot ribi v vodi.
- Kjer je sreča, tam je tudi nesreča.
- Dobro orodje delo skrajša.
- Dobro storiti, pa ne okrog zvoniti.

sneto nerodno. Moram se opravičiti.«
Červjakov je pokašljaj, se nagnil z gornjim delom trupa naprej in šepnil generalu na uho:
»Oprostite, vaša prezvišenost, kihnil sem v vas, ampak ne nalašč...«
»Je že dobro, je že dobro...«
»Za božjo voljo vas rotim, oprostite! Res nisem nalašč, verjemite mi.«
»Oh, sedite lepo nazaj, lepo prosim. In pustite me, da bom poslušal.«
Červjakov se je zmedel, se bedasto nasmehnil in upril oči na oder. Gledal je, toda užival ni več. Mučil ga je nemir. Med odmorom je stopil k Brižalovu, šel poleg njega, se nekako ojuščil in zabruzdal:
»Pobrižgal sem vas, vaša prezvišenost... Oprostite... Bog mi — je priča — nisem nalašč!«
»Dajte no mir! Saj sem že pozabil, vi pa spet začenja te!« je rekel general in spodnja usna se mu je zatresla, tako je bil nestrpen.
»Hm — pozabil, pravi, iz oči pa se mu zloba kar bliška, si je rekel Červjakov in sumljivo poskledil na generala. Sploh noče govoriti. Moram mu razložiti, da res nisem hotel... da je to pač naravni zakon, sicer bo še mislil, da sem mu hotel pljunuti na plešo. Zda se ne misli, kasneje pa bo...«

Červjakov je prišel domov in povedal ženi, kako je bil neroden. Zdelo se mu je, da zena nekam preveč lahkomi-selno jemlje ta pripetljaj. Sicer se je najprej ustrašila, ko pa je zvedela, da Brižalov »ni naš«, se je pomirila.
»Vendar pa je pojdi in se mu opraviči.« je rekla možu.
»Drugče bo še mislil, da se ne znaš olikano vesti v družbi.«
»Saj prav v tem grmu tiči zajec! Opravičeval sem se mu, lepo... on pa je nekam čudno odgovarjal... nobene

RACIONALIZATORSKI PREDLOG

pametne besede ni bleknil. Sicer res ni bilo časa za pomeneč...«
Zjutraj je Červjakov oblekel novo uniformo, se ostrigel in šel k Brižalovu, da se mu opraviči... Prišel je v generalovo sprejemnico, je zagledal polno prosilcev, med njimi pa tudi generala, ki je že sprejemal prošnje. Ko je nekaj ljudi zaslišal, je obrnil pogled v Červjakova.
»Sinoči v 'Arkadiji', če se vaša privrženost še spominja, je začel Červjakov, sem kihnil... in vas nehote pobrižgal... Opro...«
»Dajte no mir, za božjo voljo! Kaj vam hodi na misel? Kaj pa vi želite?« je general že vprašal naslednjega prosilca.
»Noče govoriti z mano!« je pomislil Červjakov in prebledel. Torej se jezi... Ampak stvar vendar ne more pri tem ostati... Razložil mu bom...«
Ko je general odsvolil zadnjega prosilca in šel v svojo pisarno, je Červjakov stopil za njim in zamrmral:
»Vaša prezvišenost! Če nadlegujem vašo prezvišenost, delam to zavoljo tega... lahko bi rekel, iz čistega občutka krivde in kesanja!... Ni bilo nalašč, izvolite sami sprevideti, prosim!«

General je jezno spačil obraz in zamahnil z roko.
»Saj se mi kratko in malo posmehujete, milostljivi gospodje! je rekel in izginil skozi vrata.
»Kakšno posmehovanje ne-ki?« je pomislil Červjakov. »Se trohice posmehovanja ni v tem! General, pa ne razumel. Če je tako, prav, se pa sploh ne bom več opravičeval take-mu nadučul Vrag naj ga počitra! Pismo mu bom napisal, ampak sam ne stopim več k njemu. Bog mi je priča, da ne stopim!«
Tako je premišljeval Červjakov, domov grede. Mislil je in mislil, toda kaj bi pisal, se ni in ni mogel domi-

sliti. Zato je drugo jutro spet šel h generalu, da mu pojasni vso stvar.
»Že včeraj sem prišel vznemirjat vašo prezvišenost,« je zajecjal, ko ga je general vprašujoče pogledal. »Ne zato, da bi se posmehoval, kakor ste izvolili reči. Ne, opravičil sem se, ker sem kihnil in vas pobrižgal... Še malo se nisem hotel posmehovati. Kako pa bi se smel posmehovati? Če bi se drug drugemu posmehovali, potem, prosim vas, ne bi imeli prav nobenega spoštovanja do osebnosti, prav nobenega...«
»Ven!« je nenadoma zatrlil general. Drhtel je in postal od jeze rdeč ko kuhan rak.
»Kaj ste rekli?« je šepetaje vprašal Červjakov in kar vase zlezal od groze.
»Ven!« je ponovil general in zacepetal.
Červjakovu se je nekaj utrgalo v drobovju. Nič ni videl, nič slišal, ritensko se je umaknil do vrat, potem pa se je opotekel na ulico... Kako je prišel domov, sam ni vedel. Kar v uniformi se je ulegel na divan in — umrl.

sliti. Zato je drugo jutro spet šel h generalu, da mu pojasni vso stvar.
»Že včeraj sem prišel vznemirjat vašo prezvišenost,« je zajecjal, ko ga je general vprašujoče pogledal. »Ne zato, da bi se posmehoval, kakor ste izvolili reči. Ne, opravičil sem se, ker sem kihnil in vas pobrižgal... Še malo se nisem hotel posmehovati. Kako pa bi se smel posmehovati? Če bi se drug drugemu posmehovali, potem, prosim vas, ne bi imeli prav nobenega spoštovanja do osebnosti, prav nobenega...«
»Ven!« je nenadoma zatrlil general. Drhtel je in postal od jeze rdeč ko kuhan rak.
»Kaj ste rekli?« je šepetaje vprašal Červjakov in kar vase zlezal od groze.
»Ven!« je ponovil general in zacepetal.
Červjakovu se je nekaj utrgalo v drobovju. Nič ni videl, nič slišal, ritensko se je umaknil do vrat, potem pa se je opotekel na ulico... Kako je prišel domov, sam ni vedel. Kar v uniformi se je ulegel na divan in — umrl.

Prev. S. SALI

MILOVAN ILIČ: ROKE

Človek ima dve roki in zavoljo tega je venomer nezadovoljen: kadar komu kaj daruje, bi rad imel le eno roko, kadar pa komu kaj jemlje, si želi, da bi mu zrasli še dve.
Če poznamo aplavz, se imamo zahvaliti rokam. In čimbolj je aplavz glasen, tem slabše se sliši resnica.
Po neki teoriji so roke iznašli igralci, da bi jim imeli gledalci s čim ploskati.
In tako imamo zavoljo rok tudi rokave. Po kratkih rokavih je zlahka mogoče prepoznati konfekci-jo.
Neki moj znanec gestikulira, medtem ko govori, samo z levo roko: z desno se drži za fotelj.
Najvažnejši deli roke so: prsti, komolec in ramna.
Prste so iznašli zlatarji, da bi povečali prodajo prstanov. Prste zaradi pomu kaj daruje, bi rad imel le eno roko, kadar pa komu kaj jemlje, si želi, da bi mu zrasli še dve.
V bontonu piše da je nekulturno, če se s komolci nastanjamo na kavarniško mizico. Nikjer pa ne piše, ali velja to tudi za tiste, ki so jim komolci v življenju edina opora.
Ramena niso kaj prita pomembna. Moški ki ima grda in ozka ramena jih lahko razširi, če ima debelo denarnico.
Komolec za komolecem — fotelj!
In tako, vidite je vse v človeških rokah. Celotno človek, ki ga davijo.

Prevedla: Alenka Bolč-Vrabcova

GEORGE B. SHAW:

O brezdelnih bogatinih

Naj vas pri tem poglavju nikar ne moti dejstvo, da ljudje z velikimi dohodki, ki jih niso sami zaslužili, nikakor ne lenarijo in ne postopajo kar tja v dan. Živahnjeji med njimi se celo preveč ženó, tako da morajo kdaj pa kdaj v zdravilišče, da si opomorejo. Tisti, ki skusajo življenje spremeniti v ene same dolge počitnice, spoznajo, da si morajo odpočiti tudi od tega. Lenarjenje je tako nadnaravno in dolgočasno, da je svet brezdelnih bogatinov, kakor mu pravijo, svet nenehne delavnosti, ki od sile utrjuje. Na starih knjižnih polkah boste morda našli pozabljene knjige iz devetnajstega stoletja, v kateri se kakšna viktorijanska modna dama otepa očitkov lenobe s tem, da opisuje dnevni red v svojem gospodinjstvu in na obiskih v Londonu. Jaz bi šel dosti rajši prodajat vezalke za čevlje, kakor da bi mi bilo usojeno tako živeti. Na deželi je šport tako potanko organiziran, da ima vsak mesec v letu svoje posebnosti, v ta namen potrebne ribe in ptiče goje tako skrbno, da je za ubijanje vedno kaj na razpolago. Nevarnosti in atletska dejanja, o katerih se revežem v mestih niti ne sanja, so v podeželskih dvorcih, kjer zlomljen vrat komaj velja za nesrečo, čisto vsakdanja reč. Če ni športov, so pa igre: smučanje, sankanje, polo, tenis, drsanje na umetnem ledu in še kaj. Vse to zahteva precej več telesne gaj napora, kakor bi ga bila voljna žrtvovati ta in ona revna ženska. Mlada dama bo po takem napornem dnevu med večerjo in spanjem preplesala daljšo pot, kakor jo opravi poštar. Resnično edini ljudje, ki so prav nesramno leni so otroci tistih, ki so pravkar obogateli, otroci snovo-

seboj počeli. Zato je njihovo brezglavo pohajkovanje in požiranje čokoladnih krem, cigaret, koktejlav in slabše vrste romanov in ilustriranih revij ob prevažanju iz enega velikega hotela v drugega v dragih avtomobilih zares pomilovanja vredno. Že naslednji rod zapravi premoženje ali pa gre v šolo k tistemu razredu, kateremu zdaj lahko pripada, tor si pridobi njegove spretnosti, njegovo disciplino in navade.
Poleg spartanskega načina življenja, ki so ga iznašli zato, da zaposluje ljudi, ki jim ni treba delati in ki je pravzaprav ostanek stare plemenske ureditve, ko so bojevnik lovili in se bojevali, žene pa gospodinjile, je še javno delovanje, s katerim se mora ukvarjati vladajoči razred, če muj obdrži v svojih rokah vso politično oblast, ker je to delo zastojno ali pa tako slabo plačano, da ga ne more sprejeti nihče, kdor se z delom prezivija, nadalje, ker so za višja mesta v državni službi potrebni izpiti, ki jih ne more opraviti nihče, kdor nima za seboj zelo drage izobrazbe, ostaja to delo v rokah bogatinov.

(Konec prihodnjic)

**ZDRUŽENO PODJETJE
ISKRA, KRANJ**

ORG.:
TOV. ELEMENTOV ZA ELEKTRONIKO
ODBOR ZA ZACASNO UPRAVO
LJUBLJANA, LINHARTOVA 35

razglašava več prostih delovnih mest za

**diplomirane inženirje
kemije in strojne stroke
inženirje I. stopnje
kemije in strojne stroke ter
tehnike**

**kemije in strojne stroke v obratu Upori -
Šentjernej**

POGOJ ZA SPREJEM:

1. diplomirani inženir kemije ali strojne stroke z nekaj leti prakse v proizvodnji in znanjem vsaj enega svetovnega jezika;
2. inženir I. stopnje kemije ali strojne stroke z 2-letno prakso v proizvodnji in znanjem vsaj enega svetovnega jezika;
3. tehnik kemije ali strojne stroke s 3-letno prakso v proizvodnji.

OD po pravilniku o delitvi OD tovarne oziroma po dogovoru.

Kandidati morajo imeti odslužen kadroviski rok. Vprašanje stanovanja bodo kandidati rešili v dogovoru z obratom.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju sprejema večštevno obrata Upori - Šentjernej do vključno 5. 5. 1968.

*Med prvomajskimi prazniki
obiščite OTOČECI!*

mercator

za prvomajske praznike smo vam pripravili

SUHO MESO

vseh vrst in oblik

- sekane šunke
- suha vratina brez kosti
- carska šunka brez slanine
- slanina: sušena, papricirana in hamburška slanina

prvovrstno blago
izdelek obrata

TOVARNA MESNIH IZDELKOV

na voljo v vseh prodajalnah

mercator

KMETIJSKA ZADRUGA METLIKA

razpisuje
JAVNO LICITACIJO za prodajo

IMV kombija 1000

Avtomobil je v voznem stanju.

Licitacija bo 23. aprila 1968 ob 9. uri pri vinski kleti v Metliki.

KOLEKTIV
KMETIJSKE ZADRUGE METLIKA
ČESTITA OBČANOM
IN DELOVNIM LJUDEM
ZA PRAZNIK DELA 1. MAJ!

Razpisna komisija pri

Gradbeno opekarskem podjetju Mirna na Dolenjskem

razpisuje
naslednja prosta delovna mesta:

1. gradbeni tehnik

za visoke gradnje z najmanj dveletno prakso - samsko stanovanje zagotovljeno

2. gradbeni delovodja

z delovodsko šolo z najmanj dveletno prakso - ali pa VKV zidar z najmanj petletno prakso

3. več KV zidarjev

več gradbenih delavcev sposobnih za fizično delo.
(Pod točko 2. in 3. skupinsko stanovanje.)

Razpis velja do zasedbe delovnih mest oziroma nastop takoj po prijavi.

LOVSKA DRUŽINA Novo mesto

OPOZARJA

kmetovalce na območju svojega lovskega revirja, naj zaščitijo vse poljedelske pridelke pred divjadjo. Njive je treba zaščititi na krajevno običajen način, to je z žico in konzervnimi škattlemi.

V primeru, da njive ne bodo zaščitene, lovska družina Novo mesto ne bo priznala škode, ki bi jo povzročila divjad.

Opozarjamo vse lastnike psov, naj imajo svoje pse privezane, ker bomo pse, ki jih bomo našli v loviščih, smatrali za klateže in jih ustrelili.

Hkrati opozarjamo lastnike zračnih pušk, naj jih ne nosijo po loviščih. Vsak primer zahajanja z zračno puško v lovišče bomo smatrali kot divji lov in ga bomo kazensko preganjali.

BONNIE & CLYDE

... Začetek romana
o dveh gangsterjih, ki sta se ljubila
in ubijala ...

stop OD SOBOTE DALJE
V POVEČANEM
OBSEGU
ZA ISTO CENO!

Stanovanjsko podjetje KGP Kočevje

razpisuje
JAVNO DRAŽBO
za prodajo naslednjih stanovanjskih hiš:

**v vasi Mlaka pri Kočevju št. 1, 1a, 8, 23
in 26**

za 11. maja 1968, na kraju samem ob 9. uri

Hiše so naseljene

v vasi Knežja lipa št. 7 (Videm)

za dne 8. maja 1968, na kraju samem ob 15. uri

Hiša ni naseljena

**v vasi Koprivnik št. 14, 18, 20, 25, 29, 30,
34, 37, 39**

za 8. maja na kraju samem ob 16. uri

Hiše so naseljene

v vasi Zlebič pri Ribnici št. 30

za 15. maja 1968, na kraju samem ob 16. uri

Hiša je naseljena

Varščino v višini 10 odst. od izklicne cene plačajo
interesenti neposredno komisiji pred pričetkom
dražbe.

Hiše bodo prodane na kredit po pogojih: 30 odst.
vrednosti izdružene cene se plača takoj, v kar se
všteje varščina, preostali znesek pa v času treh
let v enakih mesečnih obrokih z 2 odst. obrestno
mero.

Vse potrebne podatke je mogoče dobiti od 6. maja
dalje pri prodajalcu v Kočevju, Kolodvorska c. 13.

Komisija za delovna razmerja lesnega
kombinata

»NOVOLES« - Novo mesto - Straža

razglašava prosto delovno mesto

TAJNICE

Pogoji: 1. srednješolska izobrazba in enoletna
praksa

2. znanje angleškega jezika.

Interesentke naj vložijo pismene prošnje na gornji
naslov do 10. 5. 1968.

Komisija za razpis delovnih mest pri

Kmetijski soli Grm v Novem mestu

razpisuje naslednja vodilna delovna mesta:

Učitelja za slovenski, nemški in angleški jezik

Pogoj: visoka izobrazba in najmanj dve leti pedagoške prakse.

Štirih učiteljev strokovnih predmetov

Pogoj: visoka izobrazba kmetijske stroke, najmanj pet let
prakse v kmetijstvu in predpisana pedagoška izobrazba.

Računovodje

Pogoj: srednja izobrazba, najmanj petletna praksa v stroki.

Delovodje na posestvu

Pogoj: najmanj srednja izobrazba kmetijske stroke.

Kmetijskega strojnika

Pogoj: kmetijska strojna šola in izpit za F kategorijo.
Prijave sprejema 15 dni po objavi razpisa razpisna komisija
pri Kmetijski soli Grm v Novem mestu, Skalickega 1.

TELEVIZIJSKI SPORED

NEDELJA, 28. APRILA

9.10 Kmetijska oddaja v madžar. (Beograd)
 9.35 Dobro nedeljo voščimo z vandrovciki in triom Delčnjak (Ljubljana)
 10.00 Kmetijska oddaja (Beograd)
 10.45 Mokedajeva nastineja: Čez hribe in doline — madžarski film — (Ljubljana)
 Nedeljsko popoldne
 19.15 Plaz — film iz serije Gora skrivnosti (Ljubljana)
 19.45 Kavboj — filmska burleska (Ljubljana)
 20.00 TV dnevnik (Beograd)
 20.50 Zlati zadelci — quiz — (Zagreb)
 21.50 Sportni pregled (JRT)
 22.20 TV dnevnik (Beograd)
 22.40 Sahojski komentar velomajstra Cirica (Beograd)

PONEDELJEK, 29. APRILA

9.40 TV v šoli (Zagreb)
 10.35 Ručica (Zagreb)
 11.00 Osnovne splošne izobrazbe — (Beograd)
 16.10 Angleščina (Beograd)
 16.45 Kulturna panorama v mariborskih Pohorje, Plešivec (Beograd)
 17.00 Poročila (Zagreb)
 17.05 Mali svet — oddaja za otroke (do 17.30) (Zagreb)
 18.30 Kuharski nasveti — Topli sendviči (Ljubljana)
 18.50 Reportaža — Skopje (Zagreb)
 19.20 Skrita kamera (Ljubljana)
 20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
 20.35 Med glasbeniki v Mariboru — oddaja iz cikla Kulturne diagonale (Ljubljana)
 21.35 Festival Klovnov (Ljubljana)
 22.25 Zadnja poročila (Ljubljana)

TOREK, 30. APRILA

9.40 TV v šoli (Zagreb)
 10.30 Angleščina (Zagreb)
 11.00 Osnovne splošne izobrazbe — (Beograd)
 16.10 Osnovne splošne izobrazbe — (Beograd)
 18.30 Bazen — rekreacijski objekt (Ljubljana)
 19.05 Filmi za otroke (Ljubljana)
 19.05 V središču pozornosti — aktualna oddaja (Ljubljana)
 19.55 Vila vaja (Ljubljana)
 20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
 20.30 Cik cak (Ljubljana)
 20.40 Tovariši — italijanski celovečerni film (Ljubljana)
 22.40 Odhod Titove Stafete iz Dječaca — reportaža (Beograd)
 23.10 Poročila (Beograd)

SREDA, 1. MAJA

7.00 Pozdrav 1. maju — prenos iz brigadirskega tabora v Novem Beogradu (Beograd)
 7.45 Prvomajška vojaška parada v Moskvi — prenos — (Beograd)
 8.50 Napoved sporeda in poročila (Beograd)

Otroška prireditev v Ohridu (Skopje)

10.00 Mokedajeva matineja: Potovanje kapitana Čoočka — (Ljubljana)
 10.50 Film za otroke (Ljubljana)
 11.00 Danes posneto — Sarajevo — (Beograd ali Zagreb)
 11.10 Mladina poje pomlad — Sarajevo (Zagreb ali Beograd)
 11.40 Danes posneto (Skopje)
 11.50 Koncert pihalnega orkestra doma JLA (Beograd)
 12.30 Pesmi in ples iz Vojvodine (Beograd)
 12.45 Danes posneto (Beograd)
 12.55 Ne črno, ne belo — oddaja za otroke (Beograd)
 13.40 Danes na Rožniku — reportaža (Ljubljana)
 13.50 Giuseppe v Varšavi — poljska filmska komedija (Zagreb)
 15.20 Danes posneto (Zagreb)
 15.30 Prvomajsko srečanje — zabavno glasbena oddaja — (Zagreb)
 16.15 Boks (Beograd)
 18.15 Danes posneto — Titograd — (Beograd)
 18.25 Koncert KUD Branko Krstanić (Beograd)
 19.15 Očelice senca — baletni recital (Ljubljana)
 20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
 20.30 Ivan Potrč: Kretil — TV drama (Ljubljana)
 20.00 Montreux: Počivaj, TV zabavno glasbenih oddaj za zlato vrtnice — prenos — (EVR)
 22.35 Zabava vas Mija Aleksić — (Beograd)
 23.15 Belfegor — serijski film — (Ljubljana)
 24.00 Zadnja poročila (Ljubljana)

ČETRTEK, 2. MAJA

10.00 Napoved sporeda in poročila (Ljubljana)
 10.10 Prosenadni koncert Pihalna godba (Ljubljana)
 10.40 Delavska pesem — poezija — (Beograd)
 11.10 Maribor — delavsko mesto — reportaža (Ljubljana)
 11.40 Tik tak: P. Voranc: Prvi maj (Ljubljana)
 11.55 Prvorazredna zmeda — mladinska oddaja (Beograd)
 12.35 Majski sopek — špičarske narodne pesmi (do 13.00) — (Beograd)
 16.25 Napoved sporeda (Beograd)
 16.30 Sportni veterani — reportaža (Beograd)
 17.00 Kolarkarsko srečanje reprezentance (Beograd)
 18.30 Jubišni horuk — reportaža (Ljubljana)
 19.00 Gordian Mibić: Samec — humoreska (Beograd)
 20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
 20.35 Nepozabni spomini — Leningrad (Beograd)
 21.15 Beseda bo tekla o baletu — baletna lepljenka — (Ljubljana)

21.45 Maribor — delavsko mesto — reportaža (Ljubljana)
 22.15 Marjan Kozina: Bela k.a.n.a. — Simfonični scherzo (Ljubljana)
 22.30 TV dnevnik (Beograd)

PETEK, 3. MAJA

9.40 TV v šoli (Zagreb)
 14.30 Tenis Jugoslavija: Nova Zelandija — prenos (Zagreb)
 17.50 Deček iz džungle — serijski film (Ljubljana)
 18.20 Mladinski koncert (Beograd)
 19.05 Človek, znanost in proizvodnja (Ljubljana)
 19.35 Televizija med nami — reportaža (Ljubljana)
 20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
 20.35 Okus po medu — angleški celovečerni film (Ljubljana)
 22.15 Zadnja poročila (Ljubljana)
 Tekmovanje srednjih glasbenih šol (Zagreb)

SOBOTA, 4. MAJA

9.40 TV v šoli (Zagreb)
 15.00 Tenis Jugoslavija: Nova Zelandija — prenos (Zagreb)
 17.50 TV kašpot (Ljubljana)
 18.20 Moliere: Godrnjav, — zdravnik po silu — mladinska TV igra (Ljubljana)
 19.20 S kamerom po svetu: Afrika (Ljubljana)
 20.00 TV dnevnik (Ljubljana)
 20.35 Mirno spite — humoriistična oddaja (Beograd)
 21.35 Videofon — zabavno glasbena oddaja (Zagreb)
 21.50 Serijski film (Ljubljana)

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.15, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 15.00, 18.00, 19.30, in 22.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

PETEK, 26. APRILA: 8.08 Glasbena matineja pri Chopinu 9.25 Pesmi Albina Weingera 10.15 Pri vas doma 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Albin Stritar: Ekološki pogoji in rodovitnost travniških tla. 12.40 Popevke iz studia 14. 3.30 Priporočajo vam... 15.45 Naš podlistek — M. Kramberger: Konec zgodbe — 11. 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Gremo v kino, 17.35 Igramo beat! 18.50 S knjižnega trga. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 21.30 Iz fonoteke radia Koper. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

bio ipsa ZA SVILO

stični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Jože Ribar: Dražina krmiljenje in nadomestki cvetnega prahu. 12.40 Iz kraja v kraj. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Se pomnite, tovariši... a) Vido Lassič: S kričacema, b) Jože Jelenc: Vojko: Vsak dan drugod. 11.00 do 11.30 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 11.50 Pogovor

stičajo in pozdravljajo. 15.20 Turistični napotki. 15.45 Kulturni glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

SOBOTA, 27. APRILA: 8.08 Glasbena matineja. 9.25 Dvajset minut z našimi ansambli. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Albin Stritar: Ekološki pogoji in rodovitnost travniških tla. 12.40 Popevke iz studia 14. 3.30 Priporočajo vam... 15.45 Naš podlistek — M. Kramberger: Konec zgodbe — 11. 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Gremo v kino, 17.35 Igramo beat! 18.50 S knjižnega trga. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 21.30 Iz fonoteke radia Koper. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 28. APRILA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra — Aleksander Marčič: »Jastrebov sine«. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Se pomnite, tovariši... a) Vido Lassič: S kričacema, b) Jože Jelenc: Vojko: Vsak dan drugod. 11.00 do 11.30 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 11.50 Pogovor

SOBOTA, 27. APRILA: 8.08 Glasbena matineja. 9.25 Dvajset minut z našimi ansambli. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Albin Stritar: Ekološki pogoji in rodovitnost travniških tla. 12.40 Popevke iz studia 14. 3.30 Priporočajo vam... 15.45 Naš podlistek — M. Kramberger: Konec zgodbe — 11. 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Gremo v kino, 17.35 Igramo beat! 18.50 S knjižnega trga. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 21.30 Iz fonoteke radia Koper. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 28. APRILA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra — Aleksander Marčič: »Jastrebov sine«. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Se pomnite, tovariši... a) Vido Lassič: S kričacema, b) Jože Jelenc: Vojko: Vsak dan drugod. 11.00 do 11.30 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 11.50 Pogovor

SOBOTA, 27. APRILA: 8.08 Glasbena matineja. 9.25 Dvajset minut z našimi ansambli. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Albin Stritar: Ekološki pogoji in rodovitnost travniških tla. 12.40 Popevke iz studia 14. 3.30 Priporočajo vam... 15.45 Naš podlistek — M. Kramberger: Konec zgodbe — 11. 16.00 Vsak dan za vas, 17.05 Gremo v kino, 17.35 Igramo beat! 18.50 S knjižnega trga. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 21.30 Iz fonoteke radia Koper. 22.10 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 28. APRILA: 6.00 do 8.00 Dobro jutro! 8.05 Radijska igra — Aleksander Marčič: »Jastrebov sine«. 9.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — I. 10.00 Se pomnite, tovariši... a) Vido Lassič: S kričacema, b) Jože Jelenc: Vojko: Vsak dan drugod. 11.00 do 11.30 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 11.50 Pogovor

poslušalci. 12.10 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — II. 12.15 Pojo znameniti operni pevci. 14.30—14.45 Humoreska tega tedna 15.05 Z domačimi višami in ansambli. 16.50 Glasbeni intermezzo. 17.55 Nedeljsko športno popoldne. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 V nedeljo večer. 22.15 Sedenadni večer

PONEDELJEK, 29. APRILA: 8.08 Glasbena matineja. 9.10 Iz jugoslovanskih studiov. 10.15 Pri vas doma. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — dr. Franc Skušek: Glasnost telet. 12.40 Slovenske narodne pesmi. 13.30 Priporočajo vam... 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.00 Vsak dan za vas. 18.15 Signalis. 18.35 Mladinska oddaja: vlnerna 489. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.00 Minuta s pevcem Tomom Stipko. 20.00 Simfonični koncert orkestra Slovenske filharmonije. 22.10 Radi ste jih poslali

TOREK, 30. APRILA: 8.08 Z našimi solisti v slovenskih operah. 9.25 Nastopajo harmonikarji iz Sentvidla. 10.15 Pri vas doma 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.30 Kmetijski nasveti — inž. Jože Korošec: Ugodna zrelot trave za pasu, silabo in seno. 12.40 Igrajo pihalni orkestri. 13.30 Priporočajo vam... 14.05 Pet minut za novo pesništvo. 15.20 Glasbeni intermezzo. 16.40 V torek na svidenju! 16.00 Vsak dan za vas. 18.45 Družba in čas — dr. Jože Gorjanc: Odmevi o samoupravljanju v svetu. 19.00 Lahko noč, otroci! 20.00 Na predvečer 1. maja. 22.10 Plesna glasba

SREDA, 1. MAJA: 8.05 Veseli tobogan. 9.40 Vesela pesmi o maju in pomladi. 10.20 »Prebujanje polj...«. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Čestitke za praznik. 13.15 Uspele popevke jugoslovanskih skladateljev. 16.00 Mladina sebi in vam. 17.05 Glasba — šport — glasba. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Godala v ritmu. 20.00 Nikoli niso nastopali na opernem odru. 21.00 Iz vitenanske lirike: »Pohod volkova. 22.10 Plesna glasba

ČETRTEK, 2. MAJA: 8.05 Radijska igra za otroke. 10.20 Revija jugoslovanskih pevcev zabavne glasbe. 11.00 Poročila — Turistični napotki za tuje goste. 12.10 Čestitke za praznik. 13.15 Domače viže in napet. 14.30 Ljubljanske humoreske. 15.05 Kaj pojo danes in kaj so peli včasih. 16.00 Praznični popoldanski koncert. 17.05 Ples ob petih. 18.00 Pol ure v svetu oper. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Zvernece kaskade. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napetov. 21.40 Glasbeni nokturno. 22.10 Plesna glasba

Naročite si svoj lokalni list na

DOMAČI NASLOV

Svilanit kamnik

FROTIR:

BRISAČE ZA DOM,
 USTANOVE IN HOTELE,
 MOSKI IN ŽENSKI PĽASCI,
 OBLEKE ZA PLAŽO

Pojem moške elegance:

KRAVATA

SVILANIT KAMNIK

Ko boste izbirali motorno črpalko, se zanesljivo prepričajte, če ste res izbrali TOMOSOVO MOTORNO ČRPALKO MP-300/20

Tovarna Tomos vam ob nakupu motorne črpalke MP-300/20 daje izredne ugodnosti:

VRHUNSKO KAKOVOST DVELETNO JAMSTVO

KAKOVOSTNE STORITVE 240 SERVISNIH DELAVNIC

POPOLN SORTIMENT REZERVNIH DELOV

Zahtevajte podrobnejša pojasnila v katerikoli trgovini, kjer prodajajo Tomosove izdelke!

Koteks Tobus

IMPORT-EXPORT
 LJUBLJANA

»KOTEKS-TOBUS«, LJUBLJANA, obvešča vse, ki so v času od 1. nov. 1967 do vključno 20. aprila 1968 oddali svinjske kože, da so bila 20. aprila 1968 izrehabna naslednja potrdila: **TELEVIZIJSKI SPREJEMNIK** so zadele številke 030207, 086226, 183752, 127048 in 230859. **RADIJSKI SPREJEMNIK** so zadele naslednje številke: 018525, 023686, 037567, 040476, 095452, 100434, 139719, 162813, 197189 in 208277. **TRANZISTORSKI SPREJEMNIK** so zadele naslednje številke: 000626, 002612, 023688, 035090, 042576, 052940, 053257, 063571, 057857, 064276, 066373, 075398, 081495, 107967, 131504, 147734, 150687, 157270, 160421, 182176, 193060, 202716, 204405, 218255. **KOLESA** so zadele naslednje številke: 050518, 158998 in 205560. Nadalje so bila izrehabna potrdila o oddani svinjski koži, izdana v času od 20. januarja do 20. aprila 1968, ki se končujejo na

številko **71** (enainšedemdeset)

Obveščamo vse izrehabnce, da lahko pridejo po dobitke od 6. maja 1968 naprej v najbližjo odkupno postajo »KOTEKS-TOBUSA«.

OB TEJ PRILožNOSTI ČESTITAMO POSLOVNIM PRIJATELJEM IN VSEM DELOVNIM LJUDEM ZA PRAZNIK PRVI MAJ!

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

KRONIKA NESREČ

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 26. aprila — Zdeslav Sobota, 27. aprila — Ustanov. OF Nedelja, 28. aprila — Pavel Ponedeljek, 29. aprila — Robert Torek, 30. aprila — Katarina Sreda, 1. maja — Priznik dela Cetrtek, 2. maja — Boris Petek, 3. maja — Aleksander Sobota, 4. maja — Florijan Nedelja, 5. maja — Miran Ponedeljek, 6. maja — Janez Torek, 7. maja — Stanislav Sreda, 8. maja — Viktor Cetrtek, 9. maja — Dan zmage

KINIO

Brežice: 26. in 27. 4. francosko-italijansko-nemški barvni film »Rififi in Panamita«, 29. in 30. 4. italijanski barvni film »Sedem zlatih moških«, 30. 4. jugoslovanski barvni film »Tria«, 1. in 2. 5. ameriški barvni film »Kavbojski Kelly«, 3. in 4. 5. poljski barvni film »Walenska in Napoleona«, 5. in 6. 5. italijanski barvni film »Romul in Rems«, 7. in 8. 5. ruski barvni film »Križarka Avrotas«.

Crnomelj: 26. do 28. 4. ameriški barvni film »Shane«, 30. 4. in 1. 5. ameriški barvni film »Divji Sams«, 3. do 5. 5. italijansko-francoski film »Gospo in gospodje«, 7. in 8. 5. francosko-italijanski film »Vikend v Denkerju«.

Kočevje — Jadrane: 26. do 28. 4. ameriški film »Ringo in Djevojaška pištola«, 29. in 30. 4. ameriški film »Točno popoldne«, 1. in 2. 5. angleški barvni film »Skrivnostne bele nišice«, 3. in 5. 5. ameriški film »V imenu pravice«, 4. in 5. 5. francoski barvni film »Zandar v New Yorku«, 6. in 7. 5. domaći barvni film »Zlata pu-

leca«, 8. in 9. 5. češki film »Kdo ubije Jessy«.

Kostanjevica: 28. 4. japonski film »Olimpiada v Tokiju«, 30. 4. ameriški barvni film »Ona in njeni možje«, 13. ameriški film »Moje pesmi — moje sanje«, 4. 5. ameriški barvni film »Legenda o volku«, 5. 5. ameriški film »Huda«, 8. 5. francoski film »Demona«.

Novo mesto — Krka: 26. do 29. 4. ameriški barvni film »Divji Sams«, 30. do 2. 5. ameriški barvni film »Maček — detektiv«, 3. do 5. ameriški barvni film »My fair Lady«.

Ribnica: 27. in 28. 4. ameriški film »Vesele deklacije«.

Sevnica: 27. in 28. 4. ameriški film »Boeing — Boelings«, 30. 4. in 1. 5. italijanski film »Zakonska posestija«, 4. in 5. 5. nemški barvni film »Serengeti«.

Sentjernej: 27. in 28. 4. »Moja soproga«, 1. in 2. 5. »Učihno orožje«, 4. in 5. 5. »Galantne zabave«.

Trebnje: 27. in 28. 4. ameriški barvni kavbojski film »Osedelj vetera«, 4. in 5. 5. ruski vojni film »Lesece iz Kirgizskih planin«.

Metlika: 26. do 28. 4. ameriški film »Major Dundee«, 30. 4. in 1. 5. ameriški film »Junaki velikih tekmovalj«.

ZAHVANO

Ob bridki izgubi moža in očeta
ANTONA SINKOVCA
iz Strelca

se zahvaljujemo vsem, ki so ga spremlili na zadnji poti, mu darovali cvetje in vence in nam pomagali v najtežjih trenutkih. Posebno se zahvaljujemo osebu splošne bolnice — pljučni oddelku, tovarni zdravil KRKA iz

Novoga mesta, gospodu župniku in tov. Pipl za poslovitne besede. Zalujoci: žena, sin Tone, hčerka Reka in drugo sorodstvo

ANTONIJE ŠTUKELJ

iz Doblič

se prisrčno zahvaljujemo zdravstvenemu domu Crnomelj, posebno pa dr. Pavlu Siamayu za prizadevnost, duhovščini za poslovitne besede, kakor tudi vsem sorodnikom, sosedom in znancem za cvetje in vence ter številno spremstvo do groba.

Zalujoci: mož in otroci. Marija Vide iz Sentjerneja se zahvaljuje goslem iz Sentjerneja, vsem sosedom in vaščanoma za požrtvovalnost in trud pri gašenju požara.

ČESTITKE

Drugi mami in stari mami Mariji Straus iz Goleja 18 pri Novem mestu želijo oblo srebe, predvsem pa zdravja ob praznovanju 70-letnice vsi njeni otroci z družinami.

Sinu Zvonku, ki služi vojaški rok v Valjevu, želijo za 21. pomlad vse najlepše mame, ata, brat Lojze z ženo in sestra Avgusta z družino.

PREKLIC

Janez Jakše, posestnik iz Orebovice 7, p. Sentjerneja, izjavljam, da nisem plačnik dolgov, ki jih dela moja žena Terezija Jakše, niti ni ona upravičena prodajati živila ali kakršnekoli promičnine, ker sem lastnik posestva edino jaz.

Emil Bajec iz Smolenje vasi 63, Novo mesto, prepovedujem hojo po mojem travniku, kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Katarina Zagorc iz Smolenje vasi 25, Novo mesto, prepovedujem vožnjo in hojo po mojih travnikih in njivah v Farjevcih in Cerovcih, kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Anton Macedoni, Dolenja vas 6 pri Smarjeti, prepovedujem pašo kokoši po mojem travniku, kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Alojz Kulovec, Franc Bojane, Matija Blatnik, Jozefa Kobe, Alojz Zadnik iz Uršnih set prepovedujemo pašo kokoši po nji-

vah pod železniško postajo, kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Albina Zupet iz Skočjana 20 prepovedujem vsakršno hojo in vožnjo po mojem travniku pri Pildu v Vinjem vrhu, kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Jože Perušič, Vel. Lahnja 13, Crnomelj, prepovedujem vsako pašo kokoši po vrtovih ter za vrto, kjer je njiva posejana s pšenico, ki so last Antona Perušiča v ZDA in katerih oskrbnik sem jaz. Ta preklic velja posebno za Katarino Gorše, Vel. Lahnja 11, in Ano Švajger, Vel. Lahnja 18, p. Crnomelj, kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Marija Miketič iz Čudnega sela 3, Crnomelj, prepovedujem pašo in hojo živine in kokoši po mojih parcelah v Čudnem selu sosed Angeli Grdešič in Siavi Vivosdinac iz Čudnega sela. Če te prepovedi ne bosta upoštevali, ju bom sodno preganjal.

OBVESTILA

SCETKE ZA LOSČICE in za sesalce za prali obnovi Ščetrarstvo Armie, Ljubljana, Tržaška 52.

OBLACILA OCISTI tako Praonica in kemična čistilnica, Novo mesto, Germova 5.

KOTLE ZA ZGANJEKUHO vseh vrst izdeluje kvalitativno V. Kapelj, bakrokolnarstvo, Ljubljana, Aljaževa c. 4 — Siska.

MODERNO kuhinjsko pohištvo vam izdelajo tudi vsa druga mizararska dela opravi hitro in kvalitetno mizarstvo Sitar, Šmilhal 69, Novo mesto.

KOČA DEBENC pri Mirni spet vsak dan odprta. Vabimo cenjene goste za 1. maj. Postregli vas bomo s toplimi in miznimi jedili ter prvovrstnimi vini! Zabavaj vas bo prijubljeni trio Drčari!

CEMENTNO STRESNO OPEKO, dostavljeno po 1 Ndin, dobite v Ljubljani, Milana Majcna 47.

KAM ZA 1. MAJ? Vsi v Belo cerkev na veselo promovajsko zabavo! Igrajo Fantje treh vasi. Vljudno vabljeno!

POUČIJEK krojenje vseh vrst ženskih oblačil. Pujasnila dobite pri: Krajec, Okiškega 26, Ljubljana.

Požar v slannati strehi

17. aprila dopoldne je začelo goriti v stanovanjski hiši Jakoba Novaka v Čelevcu 14 pri Zburah. Dimnik je bil zgrajen le do slannate strehe, ker pa so močno kurili, so padale na slamo iskre in zasnetile požar. Hiša je ostala brez strehe.

Otroka sta imela vžigalice

Gospodarsko postopje Franca Videta iz Sentjerneja je 21. aprila zgorelo, ker sta se v listnjaku dva otroka igrala z vžigalicami. Zaradi izredno hitre pomoči gasilcev in sosedov so požar kmalu pogasili in preprečili, da bi se ogenj razširil še na bližnja postopja.

Nad Tolstim vrhom je gorelo

Ko sta 18. aprila popoldne S. P. in F. P. čistila gozd in kurila dračje v gozdu nad Tolstim vrhom, je nastal manjši požar, vendar so ga s pomočjo sosedov kmalu pogasili. Ogenj pa se je še drugi dan razplamtel ter uničil večjo gozdno površino.

Kdo je zazgal travo?

20. aprila zvečer je začelo goriti v gozdu pod Radovcem. Vaščan: Radovcice in Boldraza so ogenj na srečo kmalu opazili in ga pogasili. Domnevajo, da je nekdo ogenj povzročil z malomarnim zažiganjem trave.

Pomotoma je odprla vrata

16. aprila zjutraj se je Ljubljancan Jože Juvanc peljal s svojim Fiatom 750 po avtocesti proti Krškemu. Na Otočcu se je ustavil pri Erpkali, ko pa je odpeljal dalje, je opazil, da vrata, pri katerih je sedela njegova žena, niso zaprta. Opozoril jo je na vrata zapre, ta pa jih je pomotoma odprla. Hud zračni pritisk je Juvancovo vrzel z avtomobila, da je padla 4 m daleč. Teče poškodovano so odpeljali v novomeško bolnišnico.

Spet otrok pred avtomobilom

Ciril Kem iz Potočk pri Gor. Straži se je 16. aprila peljal proti Prečni. Pri Podgori je dohitel skupino pešcev, med katerimi je bil tudi 5-letni Valentin Pirh. Ta je nenkrat stekel na drugo stran

PRIHODNJA STEVILKA

Dolejskega lista bo zaradi prvomajskega oddiha v tiskarni izšla v četrtek, 9. maja 1968.

UPRAVA

Gričar vnovič karamboliral

Anton Gričar iz Dol. Nemške vasi nima vozniškega dovoljenja, njegov avtomobil št. 609 pa je brez registrskih tablic, ker so mu jih odvzeli marca zaradi karambola. To pa ga ni motilo, da ne bi še vozil. 16. aprila pončič se je peljal z Gomile proti Mirni, zaradi prevleke hitrosti pa je avtomobil v ovinku zaneslo, da se je prevrnil na streho. Na vozilu je za 1500 din škode.

Preveč se ji je mudilo

Marija Malenšek iz Serniča se je 18. aprila zjutraj peljala s Licem proti Jugorju. Pri Malinah je zaradi neprimerne hitrosti, deloma pa zaradi slabe ceste avto zaneslo v škarpo ob cesti, nato pa se je preuknel po nasipu na travnik. Skodo so ocenili na 2500 din.

Prikolico je zaneslo

Jože Travnik, sofer pri gradbenem opekarstvu podjetju Mirja je 18. aprila zjutraj vozil tovornjak iz Novoga mesta proti Straži. Pri Potoku mu je izza cvinka naproti pripeljal drug tovornjak, ki ga je vozil Alojz Muihč. Pri srečanju je Muihč zavril, tedaj pa je zadnji del njegove prikolice zaneslo v Travnikovo tovornjak. Skode je bilo za okoli 4.000 din.

Tržačan je zadremal

18. aprila popoldne se je pri Družinski vasi zgodila prometna nesreča. Tržačan Manlio Tunj se je peljal proti Zagrebu, med vožnjo pa ga je premagal spavec. Zapeljal je čez bankino na travnik. Na avtomobilu je za 1000 din škode.

Z mopedom nenadoma na cesto

18. aprila popoldne je z dvorišča v Kočariji pri Kostanjevici nenadoma zapeljal na cesto, ne da bi pogledal, če je prosta, mopedist Anton Pulič iz Kočarije. Tedaj je mungo pripeljal vzrok osebnega avtomobila Janez Zagorc iz Ledeče vasi in trčil v mopedista. Mopedista so odpeljali v novomeško bolnišnico. Na vozilih je za okoli 600 din škode.

Nepazljivost pri vožnji

Tomislav Lozarič iz Zagreba je 21. aprila popoldne vozi osebnim avtomobil iz Sentjerneja proti Kostanjevici, ko je pripeljal na križišče cest v Kostanjevici, je ustavil in pogledal na prometni znak, nato je počasi odpeljal naprej. Za njim je pripeljal voznik osebnega avtomobila Andrej Burja iz Novoga mesta in zadel vanj. Telesnih poškodb ni bilo. Na vozilih je škode za okoli 3800 din.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

SPREJMEM dimnikarskega pomočnika in vajenca. Hrana in stanovanje priskrbljena. Stanko Arh. dimnikarski mojster — Kamnik.

STANOVANJA

PRODAM hišo in nekaj zemlje. — Pavcic, Zg. Bisto 8, p. Škofljica.

PRODAM HIŠO — gostilno s gospodarskim poslopijem. Naslov v upravi lista (720/68).

MOTORNNA VOZILA

DKW F-102, dobro ohranjen — ugodno prodam. Oglej 1. maja na Mirni, Janez Bulc, Mirna 8.

PO ZELO UGODNI CENI prodam bensijsko prmo v dobrem stanju. Alojz Samsa, Podklanec 18, Sodalica.

UGODNO PRODAM Citroen-izbus — letnik 1967, odlično ohranjen. Ponudbe na upravo lista (719/68).

PRODAM

PRODAM MLADE PSICKE — št. stokrvene ovcenje. Krhin, Ratež 18, Brusnice.

OD DANES NAPREJ prodajam kokoši nesnice po 15 Ndin eno, lahko posamezno ali v skupini do 400. Marija Resnik, Straža 2 pri Novem mestu.

PRODAM KOSNJO SENA in nemške detelje, Katarina Zagorc — Smolenja vas 27, Novo mesto.

UGODNO PRODAM gozdno parcelo in poleg gozdne parcelo lep travnik na Smuku nad Semicem. V gozdu je precej zrela lesa. Ana Kambič, Preloge, p. Semic.

PRODAM 10 novih kompletnih AŽ čebelnih panjev, 10-satnihi Nace Stare, mizar, Hrvaca 2, Ribnica na Dol.

POGONI PRODAM 4,5 kub. metrov plohov — desk. Pucej — Dobruška vas 15, Skočjan.

MLIN KOVACIC, Novo mesto

— raspodaja po znanih cenah rano žito in moko vsak delavnik. Pohitite, dokler je zaloga!

UGODNO PRODAM stavbne parcelo Drenik, Cikava 5, Novo mesto.

PRODAM prenosno leseno garažo. Informacije: Rudi Peroci. Mestne njive bl. XI., Novo mesto.

PRODAM dobra hrastova vrata — dvokrilna. Jože Pipan, Brod 6, Novo mesto.

PRODAM otroški voziček po zmernih cenah in peč na drva »Gorenje«. Slava Kovacevic — Jerobova 8, Novo mesto.

PRODAM prvovrsten jabolčnik, vprežni plug, vprežne gradilje, obračalnik, žetveno napravo za BCS in traktorско krošno brano. Cena po dogovoru. Pavel Zefran, Gotna vas 23, Novo mesto.

PRODAM gostilniški inventar po ugodni ceni. Oglej in prodaja 3. in 4. maja. Marija Novak, gostilna, Novo mesto.

PRODAM vprežno kositnico z žetveno napravo. Sandi Boršnar, Bruna vas 15, Mokronog.

PRODAM kopalno banjo in peč na drva in elektriko v najboljšem stanju. Cesta kom. Staneta 1, Novo mesto.

PRODAM na novo popravljeno tritonjsko domačo harmoniko. — Marjan Krajinč, Dobrava 1 — Kostanjevica na Krki.

PRODAM KOSILNICO za hribovit teren ali zamenjam za kravo. Prodajam tudi krožno žago in žago za razrez hlodovine in enosani traktor Iruš s dvema priključnoma. Janez Langentus, Mlnka 8, Vel. Lašče.

PRODAM PUHALNIK za seno in gosti greben za BCS. Ivan Selak, Dobrava, Skočjan.

PRODAM nov motorni okopnik »Holder« 6 KM, možna kopanja v najtežjih pogojih, širina od 30—130 cm. Interesenti si lahko ogledajo praktično delovanje stroja. Slavko Lozar, Rožano 17, Crnomelj.

MOTORNNO ČRPALKO za namakanje (poganja jo BCS) in nova trodelna okna prodam. Smarjeta 23.

PRODAM elektromotor 5,5 KM, kompleten cirkular in nov električni šivalni stroj. Naslov v upravi lista (721/68).

RAZNO

NAJBOLJŠE DARILO za vašo nevesto vam pripravljamo. Gosposka 5, Ljubljana (poleg univerze).

CE BOLEHATE na želodcu ali na jetrih, žolcu in črevesju, če vam muči zaprtje ali hemoroidi in vam umetna zdravila ne pomagajo, se posvetujte z zdravnikom in poskusite zdravljenje z učinkovitim prirodno sredstvom: rogaškim DONAT vrelcem! Zahtevajte ga v svoji trgovini, ta pa ga dobi v Novem mestu pri HMEIJNIKU in STANDARDU (MERCATORJU).

Prav je, da zveste:

Zamudniki naša nesreča

TE DNI SMO V UPRAVI LISTA razknji žili zadnja vplačila polletne naročnine za 1968. To ni majhno delo, saj je treba obrniti kakih 28.600 kartic starih in novih naročnikov. Zbrali smo nekaj nad 40 milijonov starih dinarjev, podatki pa povedo, da približno 10 odstotkov naročnikov svoje obveznosti do uprave lista še ni izpolnilo. Z najrazličnejšimi izgovori so odslovili pismonošo od hiše:

»Plačam prihodnjič! Zdaj nimam denarja, plačam gvišno malo kasneje, počakajte me! — Bom prinesel sam v upravo lista, le zanesite se name! — Trenutno nimam pri sebi, plačam drugič!«

To so izgovori in odgovori zamudnikov; pravimo jim tudi »naša nesreča«, ker so po navadi eni in isti ljudje, ki jih dobro poznajo tudi pismonoše. »Nesreča« zato, ker je z njimi toliko dela, nepotrebnih opominov in potov, pa tudi stroškov! Saj na koncu le plačajo, toda prositi jih moramo še in še. Zato jim je namenjeno tudi tole pisemce:

te dni bodo pismonoše drugič obiskali vse naše zamudnike, kdor zdaj ne bo poravnal polletne naročnine in stroškov za opomina, mu bomo morali Dolenjski list ustavititi brez vsakršnega obvestila. Se vedno je res, kar smo že tolikokrat zapisali: brez denarja ne znamo izdajati časnika. tiskarna, pošta in drugi sodelavci ter dobavitelji pa nas zares ne morejo čakati na plačilo računov!

ZAMUDNIKI NAM DOLGUJEJO kakih 6 milijonov starih dinarjev in prav gotovo tega denarja ne moremo pogrešiti niti ga ne bomo odpisali. Računamo pa tudi na poštenost zamudnikov: vsak četrtek ali petek radi vzamejo iz pismonoševih rok naš domači tehnik, saj jim pove vse, kar jih zanima — torej lahko upravljeno javno potrkamo tudi na njihovo vest in jih pozovemo, naj nemudoma izpolnijo obveznost do svojega obveščevalca, domačega lista, ki ga rada bere vsa družina, od gospodinje in otrok do gospodarja in drugih v hiši!

ZAMUDNIKOM POSLEJNE BOMO VEČ PISALI — gornje vrstice so hkrati naše opozorilo in zadnje obvestilo pred ukinitvijo lista.

UPRAVA DOLENJSKEGA LISTA

Ob boleči izgubi ljubljene

Lojzke Plantarič

roj. ŠKOPORC iz Mokronoga

mamice štirih nepreskrbljenih otrok, se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ji lajšali trpljenje med hudo boleznijo, jo spremlili na poslednji poti in ji darovali toliko lepega cvetja. Se posebna zahvala za pozornost Zlajpahovim in bližnjim sosedom, mladinskemu pevskemu zboru in duhovniku za poslovitne besede ob odprtem grobu.

Zalujoci:

mož Feliks, hčerke Slavka, Verica, Jožica in Fanika, starši, bratje France, Jože, Lojze, Darko, Tone, Martin, Stanko, Ciril in drugo sorodstvo

Mokronog, 19. aprila 1968

DOLENJSKI LIST

LASTNIKI IN IZDAJATELJI: občinske konference SZDL Brežice, Crnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje.

UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni in odgovorni urednik), Risa Bačar, Miloš Jakopec, Marjan Legan, Jože Primc, Jožica Teppey in Ivan Zoran. Tehnični urednik: Marjan Moškon.

IZHAJA: vsak četrtek — Posamezna številka 70 par (70 starih din) — Letna naročnina: 33 novih dinarjev (3200 Sdin), polletna naročnina: 16 novih dinarjev (1600 Sdin); plačljiva je vnaprej — Za izdajstvo: 50 novih dinarjev (5000 Sdin) oz. 4 ameriške dolarje ali ustrežna druga valuta v vrednosti 1 amer. dolarjev — Tekoči račun pri podr. SDK v Novem mestu: 521-8-9 — NASLOV UREDNIŠTVA IN UPRAVE: Novo mesto, Glavni trg 3 — Poštni predal: 33 — Telefon: (068) 21.227 — Nenaročenih rokopolsov in fotografij ne vračamo — Tiska: CP »Delo« v Ljubljani